

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
НАУКОВИЙ КЛУБ «СОФУС»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН ТА СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції

25 листопада 2015 року
Україна, м. Луцьк

УДК 657.1:657.6:658.8
ББК 65.052.9 (4укр)2
Б 94

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін та сталого економічного розвитку: матеріали II міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 25 листоп. 2015 р. (ЛНТУ, м. Луцьк). – Тернопіль : Крок, 2015. – 180 с.

ISBN 978-617-692-303-9

Збірник містить наукові доповіді II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції “Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін та сталого економічного розвитку” (м. Луцьк, 25 листопада 2015 р.), яка відбулася на web-сайті www.sophus.at.ua, та спрямовані на формування теоретичних і практичних засад бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних та інституційних змін.

Редакційна колегія:

Жук В.М., д.е.н., член-кореспондент НААН (Україна), Лупенко Ю.О., д.е.н., професор (Україна), Метелиця В.М., к. е. н., с.н.с. (Україна), Садовська І.Б., к.е.н, професор (Україна), Бабіч І.І., к.е.н., доцент (Україна), Голячук Н.В., к.е.н., доцент (Україна), Зеленко С.В., к.е.н., доцент (Україна), Жураковська І.В., к.е.н., доцент (Україна), Нагірська К.Є., к.е.н., доцент (Україна), Нужна О.А., к.е.н., доцент (Україна), Московчук А.Т., к.е.н., доцент (Україна), Писаренко Т.М., к.е.н., доцент (Україна), Сава А.П., к.е.н., с.н.с. (Україна), Сидоренко Р.В., к.е.н., доцент (Україна), Семенишена Н.В., к.е.н., доцент (Україна), Талах Т.А., к.е.н., доцент (Україна), Тлущкевич Н.В., к.е.н., доцент (Україна), Ткачук І.М., к.е.н., доцент (Україна), Чудовець В.В., к.е.н., доцент (Україна).

Рекомендовано до друку Вченою радою Луцького НТУ
(протокол № 4 від 24.11.2015 р.)

Відповідальний за випуск:
к.е.н., професор, І.Б. Садовська

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових праць. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

ISBN 978-617-692-303-9

© ГО «Науковий клуб «СОФУС»,
Луцький національний технічний університет, 2015
© Крок, 2015

LUTSK NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY
INSTITUTE OF ACCOUNTING AND FINANCE
NSC "INSTITUTE OF AGRARIAN ECONOMICS"
UKRAINIAN FEDERATION AUDITORS, ACCOUNTANTS AND FINANCIERS AIC
UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY
SCIENTIFIC CLUB «SOPHUS»

ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYSIS IN CONDITIONS OF INSTITUTIONAL CHANGES AND SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT

Materials
of II International scientific and practical
Internet-conference

November 25, 2015
Ukraine, Lutsk

UDC 657.1:657.6:658.8
BBK 65.052.9 (4ukr)2

Accounting, control and analysis in conditions of institutional changes and sustainable economic development: materials of II Intern. scient.-pract. Internet-confer., November 25, 2015 (LNTU, Lutsk). – Ternopil : Krok, 2015. – 180 p.

ISBN 978-617-692-303-9

The collection contains scientific presentations by II International scientific-practical Internet-conference "Accounting control and analysis in conditions of institutional changes and sustainable economic development" (November 25, 2015), which was held on web-site www.sophus.at.ua, and are aimed at developing theoretical and practical bases of accounting, the control and analysis in the context of global economic and institutional changes.

Editorial board:

Zhuk V., Doctor of Economics, Corresponding Member, NAAS (Ukraine), Lupenko Yu., Doctor of Economics, Professor (Ukraine), Metelycja V., PhD., Senior Scientific Associate (Ukraine), Sadovska I., PhD, Professor (Ukraine), Babich I., PhD, associate Professor (Ukraine), Holyachuk N., PhD, associate Professor (Ukraine), Zelenko S., PhD, associate Professor (Ukraine), Zhurakovska I., PhD, associate Professor (Ukraine), Nahirska K., PhD, associate Professor (Ukraine), Nuzhna O., PhD, associate Professor (Ukraine), Moskovchuk A., PhD, associate Professor (Ukraine), Pysarenko T., PhD, associate Professor (Ukraine), Sava A., PhD., Senior Scientific Associate (Ukraine), Sydorenko R., PhD, associate Professor (Ukraine), Semenyshena N., Ph.D., associate Professor (Ukraine), Talakh T., Ph.D., associate Professor (Ukraine), Tluchkevych N., Ph.D., associate Professor (Ukraine), Tkachuk I., Ph.D., associate Professor (Ukraine), Chudovets V., Ph.D., associate Professor (Ukraine)

Recommended for publication by Council of Lutsk NTU
(protocol # 4, from 11.24.2015)

Responsible for issue:
Ph.D., Professor, I.B. Sadovska

The content and authenticity of of publications are the authors of scientific papers. Views of the authors of publications do not necessarily reflect the views of the editorial board of the publication.

ISBN 978-617-692-303-9

© Scientific club «SOPHUS»,
Lutsk national technical university, 2015
© Krok, 2015

З М І С Т C O N T E N T S

СЕКЦІЯ 1

РОЗВИТОК ПАРАДИГМ ТА ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПІДХІД ТА ПОДАЛЬШИЙ ГЕНЕЗИС ОБЛІКОВОЇ ДУМКИ

SECTION 1

DEVELOPMENT PARADIGMS AND ACCOUNTING THEORY: EVOLUTIONARY APPROACH AND FURTHER GENESIS OF ACCOUNTING THOUGHTS

Бруханський Р.Ф. ЕВОЛЮЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СВІТЛІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ПАРАДИГМ	10
Височан О.С., Молибога Ю.В. АУТСОРСИНГ У СФЕРІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: PRO ET CONTRA	13
Кузик Н.П., Боярова О.А. ОБЛІК РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ ПЛАТНИКАМИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК	16
Марчин М.І. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВІДХОДІВ В ЦУКРОВІЙ ПРОМИСЛОВOSTІ	19
Михальчишина Л.Г. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	21
Писаренко Т.М. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	24
Садовська І.Б., Собчук І.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	27
Семенишена Н.В. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ ДІЛОВИЙ ДИСКУРС	31
Товма О.А., Бідюк О.А. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	35

СЕКЦІЯ 2

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ МСФЗ

SECTION 2

PROBLEMS OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURE THE FUNCTIONING OF ORGANIZATIONS AND THE INSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF IFRS IMPLEMENTATION

Албу Н.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	37
Boryk O.Ya., Gavrylyuk O.O. FEATURES OF MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE UNITED STATES AND THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION	40
Горняк І.О. НАЦІОНАЛЬНИЙ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ : ГАРМОНІЗАЦІЯ З МСФЗ	45

Кічор В.Р. ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ	47
Кондрюк Л.В., Кушнір Л.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	49
Коркушко О.Н., Данилюк Д.В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК	52
Коцюба О.В. ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД ЗА МСФЗ ТА НП(С)БО	55
Кузів Ю.Б., Борик О.Я. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	58
Мальцевич Н.В., Мальцевич В.М. УЧЕТ ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ: ОЦЕНКА СОПОСТАВИМОСТИ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	60
Мельник Ю.А. ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ В УКРАЇНІ	63
Московчук А.Т., Ліщук В.І. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ	66
Онищук О.А. ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМУ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАРУБІЖНИХ ФІРМ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	68
Пилипенко С.М., Новак У.П. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИДБАННЯ (СТВОРЕННЯ) ТА ПРОДАЖУ ПУТИВОК ТУРИСТИЧНИМИ ФІРМАМИ	70
Полторак А.С., Ткачук І.О. ОБЛІК БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ НОВАЦІЙ	73
Пуцентейло П.Р. ОСНОВНІ ВЕКТОРИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	75
Радашкевич А.С. УЧЁТ КОНЦЕССИОННОГО ДОГОВОРА В СООТВЕТСТВИИ С МСФО НА ПРИМЕРЕ АВТОМОБИЛЬНОЙ ДОРОГИ	78
Романченко Ю.О. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ	82
Сторож Д.Ю., Семенишена Н.В. АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЗА ДАНИМИ ЗВІТНОСТІ	86
Фесенко Ж.В., Трофименко А.В. ПРОБЛЕМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ НП(С)БОДС ТА МСБОДС У РОЗРІЗІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА ЗАПАСІВ	90
Халоал Ф. А. ОПТИМИЗАЦИЯ ЗАТРАТ НА ПОДГОТОВКУ КАДРОВ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ В УКРАИНЕ	93
Часовнікова Ю.С., Каравічева О.А. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	95

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНИЙ СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ФОНДУ, БУХГАЛТЕРСЬКА ТЕРМІНОСИСТЕМА В СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

SECTION 3

CURRENT STATUS OF ACCOUNTING TERMINOLOGY FUND, ACCOUNTING TERMINOLOGICAL IN MODERN SCIENTIFIC RESEARCHES

Баранік О.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВЕДЕННЯ ПІДСИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	99
Годнюк І.В., Ксьоншка О.П. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ	102
Годлевська В.Г. КЛАСИФІКАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ	105
Нісходовська О.Ю. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ АУДИТУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ	108

СЕКЦІЯ 4

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ, ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ І АУДИТУ В ОЦІНЦІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ

SECTION 4

INFORMATION SYSTEMS OF ACCOUNTING, ECONOMIC ANALYSIS AND AUDIT IN ASSESSING THE EFFICIENCY OF ORGANIZATIONS

Алейникова Ю. А. СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДИКИ ПО УЛУЧШЕНИЮ РАБОТЫ ПРЕДПРИЯТИЙ, СВЯЗАННЫХ С РИСКОМ ФИНАНСОВОЙ НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТИ	110
Будняк Л.М. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК СПОСІБ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	112
Голячук Н.В. СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО АУДИТУ	115
Довгань І.А., Довгань О.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ SAP ЙОГО ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	117
Івченко Л.В., Федорченко О.Є. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ	120
Ільїн В.Ю. ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК	122
Ільїна О.В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ	126
Печенюк А.В. ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОГО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ	129
Семенишена Ю.О. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ, АУДИТУ, ФІНАНСІВ	133

Шешукова Т.Г. СКОРИНГОВИЙ АНАЛІЗ ЗАЕМЩИКА-ПРЕДПРИЯТІЯ МАЛОГО БІЗНЕСА КРЕДИТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЄЙ	135
Шнурко А.М., Букарєва Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ	138

СЕКЦІЯ 5

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ, АУДИТУ, ФІНАНСІВ

SECTION 5

THE DEVELOPMENT OF THE ACCOUNTING PROFESSION AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE TRAINING OF ACCOUNTING, AUDITING, FINANCE

Дуганець Н.В., Цвик М.І. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	142
Ефремчина Я.М. ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ КАК ИННОВАЦИОННАЯ ТЕХНОЛОГИЯ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО УЧЕТУ, АУДИТУ, ФИНАНСАМ	145
Марусей Т.В. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ	148

СЕКЦІЯ 6

КОНТРОЛЬ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНСТИТУТ АУДИТУ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

SECTION 6

CONTROL AS A FUNCTION OF ORGANIZATIONAL MANAGEMENT AND AUDIT INSTITUTION IN UKRAINE: CURRENT STATUS AND PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT

Балла І.В., Гуменюк І.Л. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ	151
Здреник В.С. ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ	154
Микитюк Л.В. ОСОБЛИВОСТІ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ ДЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	156
Мягкова О.В. НЕОБХІДНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОСОРСИНГУ ФУНКЦІЙ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	160
Щербатюк В.В. ВОПРОСЫ ПЛАНИРОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	163

СЕКЦІЯ 7
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМИ ТА ЇЇ ВПЛИВ
НА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

SECTION 7
FINANCIAL AND CREDIT SYSTEM AND ITS INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT
ACCOUNTING INSTITUTE

Бендера Ю.М.	
РОЗПОДІЛЕНИЙ ПРИБУТОК ЯК ОБ'ЄКТ ОПОДАТКУВАННЯ У ПРОЕКТІ	
РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	167
Борик О.Я., Луцинська І.Б.	
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ	
ПІДПРИЄМСТВА	170
Іванович А. С.	
ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИКІВ	173
Краснолуцька Л.М.	
ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ У ФІНАНСОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	175
Лобода Н.О.	
ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	178

СЕКЦІЯ 1

РОЗВИТОК ПАРАДИГМ ТА ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПІДХІД ТА ПОДАЛЬШИЙ ГЕНЕЗИС ОБЛІКОВОЇ ДУМКИ

SECTION 1

DEVELOPMENT PARADIGMS AND ACCOUNTING THEORY: EVOLUTIONARY APPROACH AND FURTHER GENESIS OF ACCOUNTING THOUGHTS

Бруханський Р.Ф., к.е.н., доцент, завідувач кафедри
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ЕВОЛЮЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СВІТЛІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ПАРАДИГМ

Розвиток бухгалтерського обліку в напрямі створення його стратегічно орієнтовної підсистеми пов'язаний із трансформацією сучасної управлінської парадигми (починаючи з 1960-х рр.), що передбачає перехід від систем тактичного управління до стратегічного, в результаті чого утворюється розширена управлінська парадигма. З появою нових вимог системи управління до бухгалтерського обліку з'являються адекватні передумови для оновлення теоретико-методологічних засад бухгалтерського обліку, його змістовного та формального розширення, зокрема з врахуванням появи і поступового розвитку нової управлінської стратегічної парадигми.

Поява нової парадигми менеджменту не залишилась непоміченою серед дослідників у сфері обліку, в результаті чого з'явилася значна кількість пропозицій щодо удосконалення облікової системи на основі врахування вимог системи стратегічного менеджменту до системи обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.

Так, на думку М. В. Болдуєва, однією з основних вимог парадигми стратегічного управління є гіпотеза зовнішніх чинників, що передбачає управління змінами в зовнішньому середовищі. Гіпотеза зовнішніх чинників є однією з основних гіпотез формування стратегічної бухгалтерії, оскільки чинники зовнішнього середовища на 80% визначають стратегію підприємства [1, с.123]. Загалом автор дотримується позиції, що теоретичні основи концепції «стратегічної бухгалтерії», яку він розробив,

передбачають врахування існуючих відмінностей стратегічної парадигми управління від традиційної управлінської парадигми.

Подібного підходу також дотримується В. З. Семанюк, яка вважає, що стратегічна парадигма управління потребує зміни традиційної системи обліку на стратегічно орієнтовану, щоб оцінити вплив на результати діяльності підприємства зовнішніх чинників і дій, ризиків і невизначеності, управління змінами, генерації чи створення знань [6, с. 239].

Як зауважує С. А. Кузнецова, потреба системи управління в комплексному інформаційному забезпеченні поставила в актуальну площину необхідність перегляду організаційно-методологічних напрямків надання управлінської інформації у бухгалтерській звітності [4, с. 6]. Відповідно з появою нових вимог системи управління до бухгалтерського обліку з'являються адекватні передумови для оновлення теоретико-методологічних засад бухгалтерського обліку, його змістовного та формального розширення, зокрема з врахуванням появи і поступового розвитку нової управлінської стратегічної парадигми.

Враховуючи виникнення стратегічної управлінської парадигми, окремі науковці (М. В. Болдуєв [1, с. 123], С. Ф. Голов [2, с. 375], Г. Є. Крохічева, Н. Тарасьянц [3, с. 5], О. П. Кундря-Висоцька [5, с. 138], І. Й. Яремко [7, с. 249]) наполягають на необхідності виділення й обґрунтування стратегічної парадигми бухгалтерського обліку, яка дозволить обґрунтувати теоретико-методологічні підвалини стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку як елемента системи стратегічного управління.

Однак, на нашу думку, на даному етапі розвитку концепції стратегічного обліку зарано говорити про формування стратегічної парадигми бухгалтерського обліку у зв'язку з такими причинами:

1) відбувається розвиток стратегічної управлінської парадигми, тому відсутні чіткі вимоги (вони перебувають у стані удосконалення), яким має відповідати новостворена стратегічна парадигма бухгалтерського обліку. Так, поряд із удосконаленням систем управління в результаті кардинальних змін у процедурі збору, обробки та представлення інформації (Data Warehouse, OLAP, XBRL тощо) та глобалізації світової економіки, в рамках стратегічної управлінської парадигми відбуваються зміни її теоретичного базису, що передбачає поступовий перехід від стратегічного планування до побудови складних стратегічних систем (нова управлінська стратегічна парадигма). Проте більшість дослідників у сфері обліку не проводить розмежування між управлінською стратегічною парадигмою та новою управлінською стратегічною парадигмою, що не дозволяє виокремити ті елементи, які мають бути покладені в основу побудови облікової стратегічної парадигми;

2) за відсутності базових вимог до побудови стратегічної парадигми обліку неможливо обґрунтувати доцільність, переваги і необхідність застосування того чи іншого методу стратегічного обліку (strategic costing, strategic pricing, target-costing, value chain costing тощо). Відповідно введення окремих методів стратегічного обліку до складу облікової парадигми не можна вважати способом побудови парадигми як сукупності фундаментальних установок (найвищого рівня узагальнення облікового знання, що підтримується більшістю вітчизняних учених у сфері обліку). Це пояснюється тим, що система бухгалтерського обліку не може повністю охопити загалом зовнішнє середовище конкретного підприємства (мікро- та макросередовище), тому слід визначити ті його складові, які можуть бути введені до складу предмета бухгалтерського обліку та інформація про них може оброблятися обліковою системою за допомогою існуючого методологічного інструментарію (документування, оцінка, система рахунків, звітність).

Водночас окремі дослідники, виділяючи стратегічну парадигму обліку, вважають за можливе обліковувати зовнішнє середовище підприємства загалом (інформація про процеси зовнішнього середовища [2, с. 376], використання фракталів простору і часу з особливою увагою на облік зовнішніх факторів [3, с. 5], інформація про зовнішнє середовище [5, с. 138]), включаючи його до складу парадигми, що вступає в суперечність з існуючими підходами вчених до розуміння сутності предмета і методології обліку.

Таким чином, існуюча на сьогодні відсутність єдності в теоретико-методологічних підходах учених щодо концепції стратегічного обліку не дозволяє говорити про можливість побудови стратегічної парадигми бухгалтерського обліку. В основу розробки майбутньої стратегічної парадигми бухгалтерського обліку мають бути покладені не лише напрацювання в сфері теорії фірми, а й теорії зовнішнього середовища, що сприятиме розширенню предмета бухгалтерського обліку як окремої функціональної науки. Застосування такого підходу дозволить розробити теоретичні основи стратегічного менеджменту та системи його обліково-аналітичного забезпечення, що відповідатиме сучасним тенденціям функціонування економічних систем в умовах глобалізації економіки.

Список використаних джерел

1. Болдуєв, М. В. Концептуальні підходи формування стратегічної бухгалтерії [Текст] / М. В. Болдуєв // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 3 (7). – С. 122–128.
2. Голов, С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : моногр. / С. Ф. Голов. – К. : ЦУЛ, 2007. – 522 с.

3. Крохичева, Г. Е. Учет и анализ ситуаций во фракталах времени и пространства [Текст] / Галина Егоровна Крохичева, Надежда Тарасьянц // Науковедение. – 2012. – № 4. – С. 1–6.

4. Кузнецова, С. А. Бухгалтерський облік в системі формування управлінської інформації: методологія та практика [Текст] : моногр. / С. А. Кузнецова. – Мелітополь : Тавр. держ. агротехнол. ун-т, 2007. – 297 с.

5. Кундря-Висоцька О. П. Змістовні характеристики стратегічної парадигми обліку [Текст] / О. П. Кундря-Висоцька // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53). – С. 137–139. – (Серія : Економічні науки).

6. Семанюк, В. З. Облік для стратегічного управління: проблеми теоретичної концептуалізації [Текст] / В. З. Семанюк // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2012. – № 722. – С. 236–241.

7. Яремко, І. Й. Концепції і парадигми бухгалтерського обліку як система наукових основ теорії [Текст] / І. Й. Яремко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2010. – № 691. – С. 246–252.

Височан О.С., к.е.н., доцент, **Молибога Ю.В.**, студент
Національний університет «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна

АУТСОРСИНГ У СФЕРІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: PRO ET CONTRA

З метою підвищення конкурентоспроможності підприємств та покращення їхніх позицій на зовнішньому та внутрішньому ринках суб'єктам господарювання доцільно здійснювати пошук й застосовувати на практиці технології, які спрямовані на підвищення кількісних та якісних показників ефективності комерційної діяльності. Однією з таких технологій є аутсорсинг, який перетворився на новітній діловий інструмент управління та почав відігравати важливу роль у збереженні та підвищенні життєздатності бізнесу. Однак, чи є аутсорсинг панацеєю від усіх небезпек, з якими стикається суб'єкт господарювання в аспекті організації й ведення бухгалтерського обліку?

Розуміння сутності аутсорсингу виявляється через визначення цього поняття. Класично, аутсорсинг (від англ. Outsourcing: зовнішнє джерело) є передаванням частини функцій з обслуговування діяльності підприємства стороннім підрядникам чи постачальникам за умовами гарантування

ними відповідного рівня якості та ефективності їх виконання на основі трансформації чи оновлення бізнес-процесів і технологій та з можливістю переходу частини персоналу підприємства до постачальника (аутсорсера) [1, с. 173].

Метою аутсорсингу як інструмента управління визначають підвищення ринкової вартості підприємства завдяки поліпшенню результатів його діяльності, зниженню витрат і ризиків, підвищенню конкурентоспроможності продукції через залучення зовнішніх контрагентів, які спеціалізуються на виконанні певних, як правило, не профільних для підприємства виробничо-господарських функцій [2, с. 175].

Окремою складовою аутсорсингу бізнес-процесів та одним із способів бухгалтерського забезпечення є аутсорсинг бухгалтерії, під яким розуміють винесення функцій, пов'язаних з організацією, веденням бухгалтерського обліку та складанням звітності на підприємстві за межі компанії, передачу їх для виконання аутсорсеру. Іншими словами, це коли підприємство передає виконання функцій своєї бухгалтерії іншій організації [3, с. 336-337].

У статті Г.С. Кесарчук [4, с. 203], автор виділяє чотири варіанти роботи із замовником при бухгалтерському аутсорсингу.

Перша модель “Повний аутсорсинг”. Замовник передає всі функції бухгалтера аутсорсеру. Ця модель підходить для всіх типів підприємств.

Друга модель “Частковий аутсорсинг”. Для більш великих компаній, де є штатний бухгалтер, бухгалтер-аутсорсер може виконувати лише деякі неосновні функції (перевірки на окремих ділянках господарської діяльності, ведення кадрового обліку, обліку за окремими проектами, тим самим звільняючи час штатного бухгалтера). Для невеликих підприємств, які не можуть дозволити собі штатного бухгалтера, аутсорсери можуть допомогти скласти звітність.

Третя модель “Зовнішній контролер”. Аутсорсер перевіряє бухгалтерську документацію, аналізує роботу підприємства та дає висновок про те, як поліпшити діяльність.

Четверта модель “Абонентське обслуговування”. У цьому випадку аутсорсер виступає консультантом, інформує замовника про нововведення та інші питання.

На наш погляд, до бухгалтерського аутсорсингу мають відношення лише перші дві моделі, в той час як третя є діяльністю з перевірки правильності ведення обліку (у більшості випадків у формі аудиту), четверта – наданням консультаційних послуг та управлінською підтримкою компаній.

Багатьма вітчизняними дослідниками виділяється низка переваг використання бухгалтерського аутсорсингу, які, в основному зводяться до

однієї – економії ресурсів одночасно із зростанням ефективності діяльності. Такий підхід не можна вважати апріорі правильним, адже якість ведення обліку багато в чому залежить від людського фактору. Професіоналізм, досвід, кваліфікація представників аутсорсингової компанії не завжди очевидні. Часто, підписуючи договір про бухгалтерське обслуговування підприємство звертає увагу в більшій мірі на бренд компанії-аутсорсера, не маючи можливості оцінити можливості працівника, який виконуватиме певні облікові функції. Ризик втрати інформації та законодавча невизначеність відповідальності компанії-аутсорсера також мають місце в цьому секторі бізнес-послуг в Україні. Вказані недоліки вкупі з ризиком банкрутства аутсорсера, відсутністю знань у його фахівців специфіки та всіх нюансів діяльності конкретного замовника послуг заставляють вітчизняні підприємства максимально відповідально підходити до вибору цієї моделі управлінської діяльності.

Таким чином, незважаючи на те, що підприємства та організації України все частіше користуються послугами фірм, які здійснюють діяльність, пов'язану з аутсорсингом бухгалтерського обліку, використання цієї моделі організації бізнес-процесів ускладнюється низкою перешкод. Перекладання відповідальності за ведення обліку на зовнішні структури не завжди приводить до позитивного результату. Вибір компанії-аутсорсера, законодавча неврегульованість, складність оцінки професіоналізму стороннього працівника часто залишаються невирішеними задачами для українських підприємств.

Список використаних джерел

1. Синиця, Т.В. Бухгалтерський аутсорсинг, як інноваційний інструмент оптимізації діяльності підприємств [Текст] / Т.В. Синиця // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. "Економіка". – 2014. – Вип. 14. – С. 171-177.
2. Пащенко, О.П. Сучасні методи управління змінами на підприємстві [Текст] / О.П. Пащенко // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. – 2014. – №3 (69). – С. 170-178.
3. Поплюйко, А.М. Бухгалтерський аутсорсингу: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні [Текст] / А.М. Поплюйко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – №18. – С. 335-340.
4. Кесарчук, Г.С. Бухгалтерський аутсорсинг: поняття, види, переваги та недоліки [Текст] / Г.С. Кесарчук // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Економіка. – 2014. – Вип. 1 (42). – С. 201-204.

Кузик Н.П., к.е.н., доцент, Боярова О.А., к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна

ОБЛІК РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ ПЛАТНИКАМИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

За результатами господарської діяльності кожен господарюючий суб'єкт має короткострокову або довгострокову, дебіторську чи кредиторську заборгованість. За нинішніх умов особливої гостроти набули питання наявності сумнівних або безнадійних боргів. І найперше керівництво підприємства цікавить своєчасне погашення та запобіганням безнадійним боргам дебіторів.

Формування резерву сумнівних боргів обумовлено принципом обачності, за яким методи оцінки, які використовують у бухгалтерському обліку господарюючого суб'єкту, повинні запобігти заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства. Відповідно до П(С)БО 10 сума резерву сумнівних боргів визначається за одним із двох методів [6]: – або за методом абсолютної суми сумнівної заборгованості, або за методом застосування коефіцієнта сумнівності. У своїх публікаціях ми звертали увагу на те, що більшість підприємств не створюють резерву сумнівних боргів, пояснюючи це необхідністю вилучення з обороту коштів, що можуть бути задіяні в інших сферах діяльності [1]. Та й вимоги П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» мають рекомендаційний характер. А тому на практиці виникає питання щодо можливих наслідків. Звертаючись до змісту Кодексу України про адміністративні правопорушення [4] не створення резерву сумнівних боргів за вимогами П(С)БО 10, можна кваліфікувати як **порушення правил ведення бухгалтерського обліку, тобто це адміністративне правопорушення. Відповідно, посадовим особам підприємства з правом підпису загрожує штраф від 136 до 255 грн, який мають право нарахувати лише органи Державної фінансової інспекції (ст. 234¹ КпАП) [4], до того ж стосується це тих підприємств, установ та організацій, які повністю або частково фінансуються за рахунок коштів державного бюджету [2]. Вимоги сьогодення диктують інші умови. Так, у Балансі (звіті про фінансовий стан) необхідно відображати дебіторську заборгованість за чистою реалізаційною вартістю. А ще більшої актуальності набули питання нарахування та обліку резерву сумнівних боргів з метою визначення об'єкта обкладення податком на прибуток. Так, протягом 2015 року платники податку на прибуток керуються нормами пп. 134.1 ПКУ [5], згідно з якими *об'єктом обкладення з податку на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається***

шляхом збільшення чи зменшення фінансового результату, визначеного у фінансовій звітності, на різниці. Це амортизаційні різниці; різниці, які виникають при формуванні резервів (забезпечень); різниці, які виникають під час здійснення фінансових операцій (ст.ст. 138–140 ПКУ [5]). Таким чином, фінансовий результат до оподаткування:

- зменшується на суму коригування (зменшення) резервів сумнівних боргів, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до П(С)БО/МСФЗ (пп. 139.2.2 ПКУ) [5];

- збільшується на суму витрат по формуванню резервів сумнівних боргів відповідно до П(С)БО/МСФЗ та суму витрат від списання дебіторської заборгованості, яка не відповідає ознакам із пп. 14.1.11 ПКУ (ознаки безнадійної заборгованості для цілей застосування положень ПКУ), понад суму резерву сумнівних боргів (пп. 139.2.1 ПКУ) [5].

Слід відмітити, що у листі Державної фіскальної служби України «Щодо визначення фінансового результату при нарахуванні резерву сумнівних боргів та при списанні безнадійної заборгованості, що перевищує резерв сумнівних боргів» від 29.10.2015 р. № 22910/6/99-99-19-02-02-15 зазначено, що фінансовий результат до оподаткування зменшується лише тоді, коли здійснюється коригування у бік зменшення резерву сумнівних боргів, і тоді на цю суму збільшується фінансовий результат до оподаткування відповідно до П(С)БО або МСФЗ [3]. Таким чином, можна зробити висновок, що операція з нарахування резерву сумнівних на об'єкт оподаткування впливу немає, оскільки витрати в бухгалтерському обліку (дебет субрахунку 944 «Інші витрати операційної діяльності») формують фінансовий результат до оподаткування і на цю суму він буде збільшений при визначенні об'єкта оподаткування (абз. 2 пп. 139.2.1 ПКУ [5]). І лише коригування (зменшення) резервів, на яке збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до П(С)БО/МСФЗ буде мати місце при визначенні об'єкта оподаткування, тобто зменшить його. На суму витрат від списання понад суму резерву сумнівних боргів дебіторської заборгованості, що не відповідає вимогам пп. 14.1.11 ПКУ, підлягає збільшенню фінансовий результат до оподаткування. Однак, у разі списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів, фінансовий результат до оподаткування, який визначений у фінансовій звітності, не підлягає зменшенню на суму списаної заборгованості. Тобто операція зі списання безнадійної дебіторської заборгованості в межах суми нарахованого резерву, яка в облікових регістрах відображається записом **дебет рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів» кредит рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», у Податковому кодексі не розглядається.**

Таким чином, нарахування резерву сумнівних боргів дебіторської заборгованості активів є однією із фундаментальних позицій у системі

бухгалтерського обліку, а для платників податку на прибуток доцільність та необхідність розрахунку резерву сумнівних боргів не викликає сумнівів.

Список використаних джерел

1. Боярова, О. А. Резерв сумнівних боргів як обачний інструмент впливу на діяльність підприємства / О.А. Боярова, Н.П. Кузик // Облік і фінанси АПК. – 201. – № 4. – С. 41–44.
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Текст] : офіц. текст : за станом на 07.08.2015 р. / Верховна Рада України; Закон від 26.01.1993 № 2939-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 13, С.110. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення : 15.11.2015 р.). – Назва з екрана.
3. Щодо визначення фінансового результату при нарахуванні резерву сумнівних боргів та при списанні безнадійної заборгованості, що перевищує резерв сумнівних боргів [Текст] : офіц. текст : за станом на 04.11.2015 р. / Державна фіскальна служба України ; Лист від 29.10.2015 р. № 22910/6/99-99-19-02-02-15. – Доступно з мережі Інтернет : <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/64839.html> (дата звернення : 15.11.2015 р.). – Назва з екрана.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213 - 330) [Текст] : офіц. текст : за станом на 15.11.2015 р. / Верховна Рада УРСР ; Кодекс України, Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). – 1984, додаток до № 51. – С.1122. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення : 15.11.2015 р.). – Назва з екрана.
5. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 20.09.2015 Р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – С.112. – Доступно з мережі Інтернет: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 14.11.15). – Назва з екрану.
6. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість" [Текст] : офіц. текст : за станом на 09.08.2013 р. / Мінфін України; Наказ, Положення від 08.10.1999 № 237– Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення : 15.11.2015 р.). – Назва з екрана.

Марчин М.І., здобувач

Науковий керівник – Рудницький В.С., д.е.н., професор
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль Україна

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВІДХОДІВ В ЦУКРОВІЙ ПРОМИСЛОВOSTІ

Подальше збільшення обсягів промислового виробництва і підвищення його ефективності на сучасному етапі господарювання можливе лише шляхом інтенсифікації. Це передбачає вдосконалення технології та організації виробництва, більш ефективне використання виробничих ресурсів. Тому важливе значення практично у всіх галузях промисловості має вирішення проблеми поліпшення якісних характеристик матеріальних ресурсів і їх комплексної переробки. Все це свідчить про визначальний вплив матеріальних витрат на рівень собівартості продукції. Причому в цукровій де матеріальні витрати становлять більше 80% залежність найтісніша.

На жаль, в цілому в цукровій промисловості ефективність використання виробничих відходів невисока. Відсутність належної інформаційної бази призводить до незадовільної організації аналізу господарської діяльності, оперативного та господарського контролю. Одним з основних шляхів інтенсифікації виробництва є комплексна переробка матеріальних ресурсів, включаючи повне використання всіх виникаючих при цьому відходів. Зростання конкуренції у зв'язку з Євроінтеграційними процесами України вимагають від промислових підприємств і об'єднань повного використання відходів як основної умови підвищення ефективності виробництва в умовах створення механізму ресурсозбереження [1]. Для управління рухом та використанням відходів необхідна відповідна інформаційна база, сформована в основному бухгалтерським обліком. Попередньо ж умовою організації обліку вторинних матеріальних ресурсів є визначення його об'єктів.

Земля, що накопичується на цукрових заводах визнаються незворотними відходами, що на нашу думку є неправильним. Так згідно методичних рекомендацій “Незворотні відходи не є активами оскільки не представляють для підприємства цінності. Від них потрібно позбутися - утилізувати, знищити, передати на переробку спеціальним підприємствам і т. д. залежно від того, що зазначено робити з тим чи іншим видом відходів у чинному законодавстві” [2]. А згідно тих самих методичних рекомендацій до зворотних відходів залишки сировини, матеріалів, напівфабрикатів, теплоносіїв та інших видів матеріальних цінностей, що утворилися в процесі виробництва продукції (робіт, послуг), які втратили повністю або частково початкові споживчі властивості вихідного матеріалу (хімічні та

фізичні) і тому використовуються з підвищеними витратами (зниженням виходу продукції) або зовсім не використовуються за прямим призначенням. Відходи є зворотними, якщо від їх використання можна отримати економічну вигоду. Якщо ж відходи не можуть бути використані або реалізовані, вони вважаються безповоротними і відносяться на собівартість виготовленої продукції.

Сьогодні присутній значний попит на пакетовану землю для вирощування рослин у вазонах і на присадибних ділянках. Так в Англії саме цукрові заводи є найбільшими в країні постачальниками пакетованого верхнього шару ґрунту в країні і продають 300 тис. т. землі щороку (4% від маси перероблених цукрових буряків), а отже українські цукрові заводи можуть отримати економічну вигоду з продажу землі, що переводить земельні відходи в категорію зворотних [3]. Переведення землі з незворотних відходів у зворотні відходи з встановленням ринкової ціни на неї змусить сільськогосподарських виробників використовувати більш технічно досконаліше обладнання для зменшення вивезення родючого ґрунту (мінімізує ерозію ґрунту) і одночасно дозволить забезпечити більшу продуктивність цукрових заводів у зв'язку з покращенням рівня якості сировини та знизить зайві транспортні витрати, що виникають через перевезення ґрунту. Так, в Англії після визнання землі продукцією забрудненість цукрових буряків землею скоротилася в два рази протягом 15 років і дозволило вийти за показником чистоти цукрових буряків на перше місце в Євросоюзі. Звичайно сьогодні земельні відходи в цукровій промисловості не вважаються зворотними, проте супутня продукція жом і меляса раніше вважалися виробничими відходами. Хоча земельні відходи можна віднести і до побічної продукції. Зворотні відходи та побічна продукція за своїми ознаками мають багато спільного. Побічна продукція виходить із виробництва як готовий продукт, що не потребує подальшої обробки. Тому якщо земельні відходи, які не потребують знешкодження та користуються попитом їх можна віднести до готової продукції, зокрема як різновид побічної продукції. Все буде залежати від того ґрунт буде продаватися з додатковою переробкою чи без неї. Тай віднесення ґрунту до відходів не зовсім правильно оскільки сьогодні ґрунт є основною продукцією багатьох підприємств, а якщо продукція є готовою продукцією іншого підприємства, то внесення її в категорію відходів не коректно [4].

На жаль, виробництво з переробки відходів в більшості випадків вважаються другорядними не тільки з точки зору прогресивності технології та організації, а й постановки бухгалтерського обліку. Характерними недоліками обліку при цьому є: велике число первинних документів; недостатня достовірність калькулювання собівартості продуктів, одержуваних при переробці виробничих відходів.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом від 21 березня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248387631.
2. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості [Текст] : офіц. текст / Міністерство промислової політики України ; Наказ від 09.07.2007 р. № 343.
3. British sugar [Electronic resource]. – Access regimen : http://www.britishsugar.co.uk/beet_sugar_csr2.
4. Славянский, А. А. Отходы сахарного производства и их использование в сельском хозяйстве [Текст] / А. А. Славянский, Л. В. Кирейчева // Сахар. – 2009. – № 10. – С. 48–49.

Михальчишина Л.Г., к.е.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Огляд літератури з проблем обліку і аналізу цінних паперів підприємства використовується для аналізу та порівняння різних джерел. Він дає можливість з'ясувати переваги та недоліки кожного з них і зрозуміти закономірності формування в сучасності.

В статтях, пов'язаних з обліком цінних паперів, було розглянуто, як здійснюється оцінка цінних паперів, на яких рахунках та як відображається в обліку випуск акцій та облігацій, правила нарахування дисконту. Досліджувалися авторами і такі питання, як відображення в обліку зберігання та продажу акцій, визначення фінансового результату за операціями з цінними паперами, відображення в обліку результатів інвентаризації та ін.

З проблематики обліку результатів інвентаризації, статті були присвячені розгляду документального оформлення нестач цінних паперів, особливостей облікового відображення нестач та облік компенсації нестач винною особою.

Досить цікавим виявилось питання стосовно визначення, чи є професійною діяльністю на ринку цінних паперів операції з купівлі-продажу цінних паперів. В даному питанні аналізується позиція фіскальних органів та дається рішення, яке пропонують автори.

Судова практика найбільш актуальними питаннями визначає застосування законодавства про цінні папери. Тут виникає проблема в подвійності правової природи цінного паперу – з одного боку цінний папір втілює певний комплекс суб'єктивних цивільних прав, а з іншого – сам є об'єктом цивільних прав як річ, адже речова природа цінних паперів прямо закріплена ст. 177 ЦК України [1].

В межах корпоративних правовідносин зазначена подвійність правової природи цінного паперу (акції) має певні особливості. Так, дедалі більше закріплюється в судовій практиці позиція, що акціонер не має права на позов про визнання недійсними рішень органів управління товариством, які були прийняті в період, коли відповідна особа ще не набула статусу акціонера. Втім, реальне (а не потенційне) право на позов чи інша захисна правомочність переходить до правонаступника виключно у випадку універсального, а не сингулярного правонаступництва. Отже, право судового оскарження рішення органів управління товариства чи право вимоги викупу акцій при реорганізації має переходити до правонаступника акціонера лише у випадку, коли таке правонаступництво має універсальний (спадкування після акціонера, перетворення, приєднання чи злиття юридичної особи - акціонера) або парцелярний (поділ, виділ юридичної особи - акціонера) характер.

Іншим аспектом дуалістичності правової природи цінних паперів є нерозривне поєднання у їх конструкції матеріальної та ідеальної (юридичної) складової, з чим пов'язане глобальне питання правової теорії цінних паперів – проблема правової природи цінних паперів, розміщення яких здійснено в бездокументарній формі.

З практичних позицій в межах правової системи України питання про правову природу цінних паперів бездокументарної форми випуску поки що не має істотного значення. Визнання недійсними правочинів, за якими такі незаконні власники отримали відповідні цінні папери, не є необхідним. При цьому з огляду на неочевидність вказаної форми здійснення віндикації, про порядок виконання рішення шляхом відповідного списання (зарахування) має зазначатися в резолютивній частині судового рішення, а якщо це не було зроблено – в ухвалі суду про роз'яснення порядку виконання рішення.

Власник, право якого було відновлено в такий спосіб, не набуває права вимагати від зобов'язаної за цінним папером особи надання повторного виконання за весь період, протягом якого власник був позбавлений володіння цінними паперами, якщо тільки відповідна зобов'язана особа була добросовісною, тобто не знала і не могла знати про те, що виконання у вказаний період надається незаконному володільцю цінних паперів [2].

Як показав огляд посібників та підручників з бухгалтерського обліку, в навчальній літературі розглядаються переважно теоретичні питання з

обліку цінних паперів. Найбільше уваги тут приділяється питанням функціонування ринку цінних паперів та бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами.

Автори частіше більше уваги приділяють визначенню економічної сутності цінних паперів, класифікації цінних паперів та бухгалтерському обліку цінних паперів. Також розглядаються питання нормативно-правового регулювання обліку цінних паперів, відображення інформації з цінними паперами у звітності та особливості контролю операцій з цінними паперами. Авторами дисертацій розглядалися такі питання як особливості облікового відображення, економічної сутності цінних паперів, їх класифікації, методики проведення аналізу та контролю операцій з цінними паперами.

Отже, система обліку і аналізу цінних паперів на Україні, в сучасному її розумінні, з'явилась досить недавно і зараз знаходиться у стані формування та розвитку. Тому дуже важливого значення набуває вивчення її зарубіжних аналогів, які функціонують у розвинутих країнах на протязі багатьох років і мають певні надбання та досягнення в цій сфері.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 30.09.2015 р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – №№ 40-44. – С.356. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата доступу : 18.11.2015 р.). – Заголовок з екрана.

2. Мица, Ю. Проблемні питання застосування законодавства про цінні папери в судовій практиці [Текст] / Ю. Мица // Вісник Центру комерційного права. – 2011. – № 35. – С. 12.

Писаренко Т.М., к.е.н., доцент
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Облік виступає цілісною і надскладною системою. Думки науковців щодо складових облікової системи відрізняються [1-5].

У 60-70-х роках ХХ-го ст. в США та інших розвинутих європейських країнах відбувається процес інтеграції методів фінансового та управлінського обліку, аналізу, нормування, планування та контролю в єдину систему обробки даних та подачі їх з метою прийняття стратегічних рішень. Ця система носить назву стратегічний управлінський облік. Стратегічний облік орієнтується не тільки на досягнення оперативної мети, але й на глобальні стратегічні завдання. Саме така орієнтація означає подальший рівень поглиблення облікової системи виходячи з сучасного бачення ролі та значення інформаційних ресурсів для прогнозування явищ і процесів.

Говорячи про стратегічний управлінський облік, вважаємо необхідним вказати історичні передумови виникнення управлінського обліку.

Власне, управлінський облік формувався як самостійна інформаційна система. Перші думки про необхідність формування самостійної інформаційної системи про витрати підприємства і про те, якою вона має бути, з'явилися ще на початку двадцятого століття у книзі І. Емерсона «Продуктивність праці як основа оперативної роботи і заробітної плати». У цій роботі вперше було здійснено спробу виділити облік витрат виробництва в самостійний напрямок облікової роботи [2].

Другою важливою обставиною, яка сприяла виділенню управлінського обліку в самостійну галузь бухгалтерської науки, було створення в США національної асоціації бухгалтерів-виробників, яка виникла в жовтні 1919 року за ініціативою Дж. Лі Нікольсона, – діяча у сфері фабрично-заводського рахівництва. Ця асоціація відіграла велику роль в розвитку і перекваліфікації бухгалтерів США [3].

У повоєнні роки (після Другої світової війни) стає очевидним той факт, що дані бухгалтерського обліку широко використовуються у формуванні та виконанні управлінської політики, а бухгалтер почав приділяти неабияку увагу прогнозуванню, плануванню, прийняттю рішень, контролю за забезпеченням інформацією служб управління. Це означає, що у бухгалтера з'явилися додаткові функції в області управління і прийняття господарських рішень.

Практичним кроком на шляху становлення і розвитку управлінського обліку було виділення із загальної бухгалтерської служби підприємства управлінської бухгалтерії. Створення двох самостійних бухгалтерій (фінансової й управлінської) було пов'язане з розширенням виробництва, утворенням великих компаній, а також з необхідністю збереження їх комерційної таємниці.

Ця обставина певним чином вплинула на формування єдиних національних рахунків. Так, до Другої світової війни в країнах континентальної Європи національні рахунки були представлені рахунками фінансового й управлінського обліку в єдиній формі. Після війни в економічному житті Європи вирішального значення почав набувати американський капітал, а разом з ним отримав визнання і англо-американський підхід до бухгалтерського обліку. Думки більшості теоретиків і практиків зійшлися на тому, що план єдиних національних рахунків призводить до порушення комерційної таємниці.

Поява управлінського обліку, як самостійної навчальної дисципліни, пов'язана з Американською асоціацією бухгалтерів, яка у 1972 році розробила програму одержання диплому спеціаліста з управлінського обліку з наданням випускникам кваліфікації бухгалтера-аналітика. Цей рік ознаменував офіційний поділ бухгалтерського обліку на фінансовий та управлінський [3].

Прийоми і методи управлінського обліку, які використовувалися у директивній економіці, що характерна всім пострадянським країнам, не давали потрібного результату. Адже тільки в умовах ринкових відносин можлива об'єктивна інтеграція методів управління в єдину систему управлінського обліку.

В умовах розвитку ринкових відносин намітилися дві групи основних користувачів облікової інформації: внутрішні й зовнішні. Внутрішніми користувачами інформації є керівництво та службовці підприємств, установ, організацій; зовнішніми – акціонери компаній, комерційні партнери, кредитори, податківці, статистичні служби та ін.

Специфічні потреби внутрішніх користувачів інформації зумовили виникнення особливого виду обліку, який повинен задовольняти специфічні потреби обмеженої чисельності осіб, які мають безпосереднє відношення до господарюючого суб'єкта і уповноважені приймати ситуаційні управлінські рішення.

Перехід на національні стандарти бухгалтерського обліку, нові економічні умови, розширили функції та повноваження бухгалтерської служби. Бухгалтерська професія сьогодні займає якісно інший рівень, а бухгалтер-аналітик у своїй діяльності піднімається на новий рівень, перейшовши від облікової реєстрації господарських фактів до управління виробництвом.

З середини 70-х років ХХ ст., коли вчені почали обговорювати наукові підходи до прогнозування і планування, пов'язані з виникненням філософії стратегічного управління, стало зрозумілим, що для досягнення конкурентних переваг, формування позитивного іміджу підприємства, завоювання довіри кредиторів, інвесторів і партнерів керівництво повинно мати повноцінну інформацію стратегічного характеру.

Управлінський облік, який традиційно був спрямований лише на внутрішньогосподарське управління, в сучасних умовах все більшою мірою передбачає аналіз діяльності з урахуванням довгострокових цілей, використовує методи отримання інформації про вирішальні чинники успіху: якість, інновації, час тощо, що має надзвичайно важливе значення для оптимізації стратегії розвитку підприємства.

Отже, стратегічне управління в умовах глобалізації економіки репрезентує новий етап розвитку управлінського обліку. Стратегічний управлінський облік, використовуючи зовнішню і внутрішню інформацію, покликаний забезпечити керівництво підприємства необхідною інформацією для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Стратегічний управлінський облік – це інформаційна підтримка управління, що полягає в забезпеченні менеджерів підприємства всією інформацією, необхідною для управління і контролю за розвитком підприємства в інтересах його власників та інших зацікавлених партнерських груп (кредиторів, клієнтів, постачальників, персоналу, уряду і суспільства) [6].

Таким чином, стратегічний облік є складовою управлінського обліку, найвищим рівнем управлінського обліку.

Список використаних джерел

1. Атамас, П.Й. Управлінський облік [Текст] : навчальний посібник / П.Й. Атамас. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
2. Бутинець, Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік [Текст] : навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук та ін.. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 448 с.
3. Голов, С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку [Текст] : монографія / С.Ф. Голов. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
4. Лишиленко, О.В. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : навчальний посібник. – Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2003. – 215 с.
5. Нападовська, Л.В. Управлінський облік [Текст] : монографія. – Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2000. – 450 с.
6. Райан, Б. Стратегический учет для руководителей [Текст] / Б.Райан. – [Пер. с англ. под. ред. В.А. Микрюкова]. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 224 с.

Садовська І.Б., к.е.н., професор, завідувач кафедри,
Собчук І.О., студент магістеріуму
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Розвиток сільського господарства на території України, займає одне з перших місць серед галузей господарства (після промисловості), а також перше місце в структурі агропромислового комплексу. Дослідженням питання розвитку сільськогосподарської галузі займались Н.В. Караєва, О.Л. Попова, В.Я. Шевчук, О.В. Шубравська.

Український аграрний сектор з потенціалом виробництва, що значно перевищує потреби внутрішнього ринку, є ланкою, що з одного боку може стати локомотивом розвитку національної економіки та її ефективної інтеграції в світовий економічний простір, а з іншого – зростання доходів, задіяного в аграрній економіці сільського населення, що складає понад третину всього населення країни, дати мультиплікативний ефект у розвитку інших галузей національної економіки.

Розвиток експорту сільськогосподарської продукції – це ключ до успіху України в цілому.

Україні пощастило з багатими на чорнозем землями та сприятливим кліматом. Завдяки цьому більшість сільськогосподарської сировини, яку споживають українці, виробляється в Україні. А зерна виробляється стільки, що половину ми сміливо продаємо на експорт.

У 2014 році ми зібрали рекордний врожай зернових культур за останні 20 років. Це дозволило Україні вперше зайняти друге місце у світі з експорту зернових. Більше зерна у світі продали тільки США.

Насамперед експорт генерує розвиток галузі та нові робочі місця, що надзвичайно важливо для забезпечення стабільності в державі. По-друге, встановлення добрих, міцних і взаємовигідних відносин з іншими країнами нам лише на руку.

Експорт продукції тваринництва на 1 квітня 2015 року зріс на 20% порівняно з аналогічним періодом 2014 року

На початку 2015 року українські аграрії продемонстрували швидкі темпи зростання торгівлі з країнами ЄС: показники експорту зросли за 18 товарними категоріями.

Останнім часом, в зв'язку з розвитком науки та технологій, в тому числі в сферах виробництва продовольчої сировини та переробки сільськогосподарських продуктів спостерігається поява додаткових чинників безпеки харчової продукції.

Система безпеки харчових продуктів діє по принципу "від поля до столу". Сучасний споживач пред'являє більш високі вимоги щодо безпеки продуктів харчування. Він бажає не тільки якісно харчуватись, але і бути впевненим в повній безпеці продуктів харчування.

В п.1 ст.1 Закону України «Про захист прав споживачів» у редакції від 1 грудня 2005 року [1] дається загальне визначення безпеки продукції. У ст.1 Закону України «Про якість та безпечність харчових продуктів» визначено поняття якості сільськогосподарської продукції, а також безпечності харчових продуктів [2].

Основою управління якістю сільськогосподарської і харчової продукції є стандартизація, завдяки якій споживач має можливість споживати якісну і безпечну продукцію.

Аграрні підприємства працюють в умовах ризику і невизначеності. Однією з причин цього є те, що в сільському господарстві економічний процес відтворення тісно переплітається з природними (біологічними) процесами. Сільськогосподарська продукція виробляється за допомогою живих організмів (рослин, тварин, мікроорганізмів), які часто функціонують як засоби виробництва. Оскільки ці живі організми розвиваються за біологічними законами, то цим і зумовлюється відома залежність процесу відтворення в сільському господарстві від природних факторів, що, в свою чергу, вимагає всебічного врахування їх і глибоких знань агробіологічної науки.

Сільськогосподарське виробництво здійснюється в різних ґрунтово-кліматичних умовах — добрих, середніх і поганих, що безпосередньо позначається на результатах господарської діяльності підприємств і має наслідком (за інших однакових умов) істотну диференціацію рівня їх економічного розвитку. Підприємства, що працюють у відносно гірших природних умовах, менш конкурентоспроможні, мають вищу вірогідність банкрутства. В умовах ринку ціновий фактор не може бути тим важелем, який забезпечував би таким підприємствам відносне благополуччя і зменшував ризик збанкрутувати. Тому виникає потреба в державній підтримці таких сільськогосподарських підприємств за допомогою позацінових економічних важелів.

У сільському господарстві робочий період (час безпосереднього використання живої і уречевленої праці) не збігається з періодом виробництва (час від початку виробництва до одержання готової продукції). У результаті такого незбігу виникає сезонність виробництва, яка виявляється в нерівномірному, переривчастому використанні робочої сили і засобів виробництва, в нерівномірному надходженні продукції і доходів протягом року. Це вимагає розробки заходів щодо пом'якшення сезонності і врахування цього фактора при виборі спеціалізації підприємства. Крім того, така залежність від природних умов викликає

необхідність створювати на аграрних підприємствах значні страхові резерви насіння, кормів на випадок неврожаю, спричиненого форс-мажорними обставинами — посухою, градобоєм, повеннями тощо.

В сільському господарстві порівняно з іншими галузями значно ускладнюється процес управління виробництвом.

Оптимізація обліково-інформаційного забезпечення вітчизняних сільськогосподарських підприємств повинна ґрунтуватись на чіткій структуризації потоків інформації для забезпечення оперативного та надійного отримання необхідних даних.

В умовах формування ринкових відносин та в епоху трансформаційних перетворень в соціально-економічній сфері якісне кадрове забезпечення сільськогосподарських підприємств набуває особливого значення. Соціально-економічна ситуація, що склалась в аграрній сфері України, а саме: недостатньо розвинена інфраструктура села, низький рівень оплати та незадовільні умови аграрної праці призвели до виникнення проблем забезпечення сільського господарства ресурсами праці. Саме регулювання впливу демографічної та освітньої компонент кадрового потенціалу на формування кількісного та якісного складу персоналу сільськогосподарських підприємств сприятиме підвищенню конкурентоспроможності аграрного сектора економіки на світовому ринку.

Останнім часом в аграрній сфері економіки України відчувається недостатнє забезпечення кваліфікованими кадрами, здатними вирішувати складні виробничі питання. Сучасні агропромислові підприємства потребують фахівців, підготовлених на високому рівні, працівників, здатних виконувати поставлені завдання, вирішувати існуючі проблеми, прогнозувати результат, передбачати потенційні витрати з урахуванням всіх аспектів сільськогосподарської праці. Забезпечення активної інноваційної діяльності в агропромисловому комплексі економіки України можливе шляхом впровадження такої кадрової політики, яка передбачає планування потреби в кадрах, ефективне використання працівників (навчання, розвиток персоналу), застосування матеріальних стимулів та інших соціально орієнтованих мотиваційних механізмів. Кадри сільськогосподарських підприємств – кваліфіковані, спеціально підготовлені для агропромислової діяльності працівники, доцільне використання яких припускає максимальну віддачу освітніх, особистих та професійних якостей фахівця [3, с. 147].

Кожен працівник виступає носієм свого людського капіталу, що використовується в процесі його професійної діяльності. На думку О. М. Бородіної та І. В. Прокопи, активи людського капіталу являють собою діалектичну єдність демографічного та освітнього потенціалів [4, с. 123].

Отже, кадрова політика сільгосп підприємств повинна бути спрямованою на створення сприятливих для навчання умов, на державному рівні доцільно впровадження гарантованого робочого місця із забезпеченням рівня середньої заробітної плати по відповідному регіону, що дасть змогу залучення та закріплення на селі молодих кваліфікованих кадрів. Необхідне реформування системи підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації аграрних кадрів, створення умов для безперервного навчання аграріїв з метою постійного оновлення їх знань і зростання професійного рівня. Підвищення ефективності соціально-економічного розвитку села можливе за умови вдосконалення бюджетної політики, посилення ролі місцевого самоврядування, наприклад, шляхом запровадження податку на нерухоме майно та ін. [5, с. 71].

Список використаних джерел

1. Про захист прав споживачів [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 30.09.2015 р.] / Верховна Рада України ; Закон від 1 грудня 2005 року №3161- IV// Відомості Верховної Ради України. – 2006. – №7. – Ст.84. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.
2. Про безпечність та якість харчових продуктів [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 22.07.2014 р. / Верховна Рада України ; Закон від 22.07.2014 № 1602-VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2014. – № 41-42. – С.2024. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1602-18/paran169#n169> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.
3. Філіппова, В. Д. Деякі аспекти розвитку кадрового потенціалу підприємств АПК в умовах державної кадрової політики [Текст] / В. Д. Філіппова // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. – 2010. – № 2(3). – С. 145 – 150.
4. Теорія, політика та практика сільського розвитку : монографія / О. М. Бородіна, І. В. Прокопа, В. В. Юрчишин та ін. ; за ред. д-ра екон. наук чл.-кор. НАНУ О. М. Бородіної, д-ра екон. наук чл.-кор. УААН І. В. Прокопи ; Ін-т екон. та прогнозув. НАНУ. – К., 2010. – 376 с.
5. Крупка, М. Проблеми соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації [Текст] / М. Крупка, В. Дорош // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – Вип.19. – С. 62 – 72.

Семенишена Н.В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський. Україна

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ ДІЛОВИЙ ДИСКУРС

З кінця 90-х різко в Україні зростає інтерес до інституційних проблем економіки. Дослідницька програма інституціоналізму, яка на початку і середині 90-х перебувала на периферії наукових інтересів українських вчених, стає одним з домінуючих напрямів сучасної економічної теорії в Україні [1].

За останні роки інституційний підхід займає помітне місце в українській економічній науці. На його теоретичній основі проводяться як фундаментальні, так і прикладні дослідження наукових установ НАН України та галузевих академій.

Однак розуміння того, що бухгалтерському обліку (основною функцією якого на сьогодні є комунікативна) притаманні також особливості та ознаки дискурсу, серед вчених-бухгалтерів, нажаль, немає.

З позицій міждисциплінарних досліджень та в контексті розгляду і розуміння семантичного поля концепту «бухгалтерський облік» з погляду інституційної теорії і соціології (як соціального-економічного інституту), ми припускаємо, що вищевказаному концепту притаманні всі ознаки інституційного ділового дискурсу.

Окрім того, наша гіпотеза будується і на тому, що бухгалтерському обліку в сучасних реаліях мінливості інституційного середовища притаманні також і всі властивості інституційного ділового дискурсу : як ознаки різних його типів, так і структурні компоненти.

Загалом, дискурс розглядається як важливий і невід'ємний агент комунікації, який виступає носієм і ретранслятором смислів, цінностей, ідей, образів, думок, інтерпретацій та інших ментальних і віртуальних утворень.

Так, дискурс являє собою складне і багатовимірне явище. Понятійний діапазон терміну «дискурс» дуже широкий. Дискурс в 60-70-х рр. ХХ століття розумівся як пов'язана послідовність пропозицій або мовних актів.

Термін «дискурс» набув в останні десятиліття широку популярність, проте однозначного і загальновизнаного визначення даного поняття не існує. Як відзначають багато дослідників (Н. Д. Арутюнова, Т. А. Ван Дейк, В. І. Карасик, О. В. Коротеева, Є. С. Кубрякова та багато ін.), дискурс є об'єктом міждисциплінарного вивчення.

Наприкінці 80-х рр. ХХ століття під дискурсом починають розуміти складне **комунікативне явище, складну систему ієрархії знань, що**

включає, крім тексту, ще й екстралінгвістичні фактори (знання про світ, думки, установки, цілі адресата та ін.), необхідні для розуміння тексту.

С дослідженням дискурсу пов'язані такі науки, як лінгвістика, прагмалінгвістика, психологія, філософія, соціологія, антропологія, етнологія, юриспруденція, педагогіка, політологія, економіка. Кожна з цих дисциплін підходить до вивчення дискурсу по-своєму.

Необхідно відзначити надзвичайну важливість дослідження дискурсу з точки зору когнітивної лінгвістики. Е.С. Кубрякова зазначає, що «за самою своєю суттю дискурс - явище когнітивне, тобто **має справу з передачею знань, з оперуванням знаннями особливого роду і, головне, зі створенням нових знань**» [2, с. 23].

Не можна не відзначити роботи Т. А. Ван Дейка, автора понад 200 наукових праць з питань дискурсу й дискурс-аналізу, який говорить про дискурс у вузькому сенсі слова як про текст або розмову. У цьому сенсі термін «дискурс» позначається автором як **завершений або триваючий «продукт» комунікативної дії, його письмовий чи мовний результат, який інтерпретується реципієнтами**. Згідно Т. А. Ван Дейка, дискурс - це істотна складова соціокультурної взаємодії, характерні риси якого - інтереси, цілі та стилі [3].

Класифікація дискурсу в контексті нашого дослідження представляє інтерес щодо одного з його видів : інституційного ділового. Інституційний дискурс - це дискурс, який визначається типами соціальних інститутів, що склались в суспільстві, характеризується рядом релевантних ознак, з яких найважливішими є мета, представницька комунікативна функція його учасників і фіксовані типові обставини.

Як зазначає В.І.Карасик [4, с. 43], усі учасники інституційного дискурсу поділяються на агентів (представники інституту) і клієнтів (люди, які звертаються до них). До перших відносять тих, хто грає активну роль в інституційному спілкуванні, до других - ті, хто змушений звертатися до агентів і виступає в якості представників суспільства в цілому по відношенню до представників інституту. На думку автора, стосовно до сучасного суспільства можна виділити наступні види інституційного дискурсу: політичний, дипломатичний, адміністративний, юридичний, військовий, педагогічний, релігійний, медичний, діловий, рекламний, спортивний, науковий, сценічний та масово-інформаційний [5].

З нашого погляду вищезгаданий список можна розширити, адже інститути істотно відрізняються один від одного і не можуть розглядатися як однорідні явища, крім того, вони історично мінливі, можуть зливатися один з одним і виникати як різновидів в рамках того чи іншого типу.

Проведені дослідження дозволяють стверджувати, що інституту обліку притаманні і структурні компоненти інституційного дискурсу:

- уявлення щодо соціальної місії даного інституту;
- особлива мова, включаючи професійну; професійна мова виконує важливу роль пароля ідентифікації за схемою «свій / чужий» в символічному просторі інституційного дискурсу;
- нормативна модель типово-подієвої статусно-рольової комунікації (типове подія, типові учасники, хронотоп, статуси та рольові відносини типових учасників комунікації, ситуативні контексти комунікації, офіційно прийняті норми комунікації, традиційні форми спілкування);
- система базових цінностей, трансльованих і навіюваних допомогою інституційних комунікацій;
- основні стратегії інституційного дискурсу;
- жанри інституційного дискурсу;
- прецедентні тексти;
- типові дискурсні формули та ін.).

Отже, в контексті дослідження під бухгалтерським дискурсом нами розуміється інституційно-обумовлена комунікативна взаємодія, що включає особистісний, змістовний, діяльнісний, ціннісний, комунікативний компоненти у всьому різноманітті професійних ситуацій.

Властивості бухгалтерського дискурсу. Загальновідомо, що властивість - це філософська категорія, що виражає таку сторону предмета, яка обумовлює його відмінність чи спільність з іншими предметами і виявляється в його ставленні до них. До властивостей бухгалтерського обліку як інституційного ділового дискурсу можна віднести:

- динамічність (зміна дискурсу під впливом впливають на нього факторів);
- соціальність (актуалізація дискурсу як соціального явища);
- інтегративність (синтез, об'єднання в ціле всіх компонентів і їх комплексну взаємодію);
- діалогічність (діалогічна взаємодія з іншими агентами);
- контекстуальність (врахування особливостей дискурсу в контексті діяльності);
- цілісність (наявність всіх структурних елементів);
- когерентність (структурно-змістовний зв'язок між компонентами дискурсу);
- ситуативна обумовленість (облік соціально-, культурно-, особистісно значущих умов і обставин конкретної комунікативної ситуації);
- інтенціональність (врахування комунікативних намірів учасників дискурсу - агентів);

– ціннісна орієнтованість (спрямованість на формування соціально значущих цінностей);

– недискретність (невизначеність кордонів дискурсу як відкритої динамічної системи).

Необхідно також вказати на те, що бухгалтерський облік як інституційний діловий дискурс має зреалізовувати наступні функції: трансляції соціального досвіду, культуротворчу, ціннісно-орієнтовану, інформативну, пізнавальну, креативну, комунікативну, регулятивну, контролюючу.

Список використаних джерел

1. Дементьев, В. В. Новый институционализм в Украине: основные направления та перспективы досліджень [Текст] / В.В.Дементьев // Історія народного господарства та економічної думки України : збірник праць. Ч. 3. – Київ, 2009. – 300 с. – Доступно з мережі Інтернет : <http://www.info-library.com.ua/books-text-10942.html> (дата звернення : 16.11.2015 р.). – Назва з екрана.

2. Кубрякова, Е. С. Виды пространств текста и дискурса [Текст] / Е.С.Кубрякова // Категоризация мира: пространство и время: материалы науч. конф. / под ред. Е. С. Кубряковой, О. А. Александровой. М.: Диалог: МГУ, 1997. – 260 с.

3. Дейк Т. А. Ван. Язык. Познание. Коммуникация [Текст] / Т.А.Дейк ;: пер. с англ. – Благовещенск : Благовещ. гуманитар. колледж, 2000.

4. Карасик В.И. Этнокультурные типы институционального дискурса [Текст] / В.И.Карасик // Этнокультурная специфика речевой деятельности: Сб. обзоров. – М.: ИНИОН РАН, 2000. – С. 37-64.

5. Карасик, В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс [Текст] / В.И.Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.

Товма О.А., старший викладач, **Бідюк О.А.**, курсант
Національна академія Національної гвардії України
м. Харків, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

У сучасних умовах господарювання з розвитком науково-технічного прогресу дедалі більшої актуальності набуває питання щодо трансформації інформаційного суспільства та вплив цього явища на всі види професійної діяльності. Господарська діяльність потребує невинного втручання, обліку та контролю, а також грамотного управління процесами підприємства для досягнення ним економічних вигід та поставлених цілей. У зв'язку з цим актуальними залишаються аспекти, пов'язані з визначенням і розвитком терміносистеми бухгалтерського обліку як засобу систематизації та узагальнення інформації про підприємство.

Вивчення питання в контексті поповнення терміносистеми бухгалтерського обліку фахівці різних галузей проводили на усіх етапах термінотворення, починаючи з класиків та продовжуючи науковими працями сучасних вчених, що також переймаються проблемою удосконалення термінології для досягнення максимальної ефективності діяльності та мінімізації неоднозначних трактувань різних термінів. Саме тому, проблеми систематизації термінів бухгалтерського обліку звертають на себе увагу сучасних науковців.

Наприклад, Л.В. Чижевська наголошує на необхідності упорядкування терміносистеми бухгалтерського обліку у зв'язку із рядом причин Серед них: бухгалтерські словники, які публікувались після 2000-го року, не встигали поповнюватись новою термінологією, прийнятою у законодавстві; бухгалтерський облік є відкритою системою, а отже підлягає впливу розвитку терміносистем інших наук; складність партнерських угод і господарських операцій, що зумовлено розвитком бізнесу; неоднозначне трактування одних і тих же понять у різних нормативно-правових документах (Податковий кодекс України, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, тощо) [1].

Н. Семенишена у своїх працях вказує на проблеми, що існують як в сучасних наукових дослідженнях, так і пов'язаних з застосуванням вищенаведеного поняття в практичній діяльності. У цьому контексті автором розглядаються дві групи проблем: проблеми, пов'язані зі слововживанням поняття «бухгалтерський облік» як лексичної одиниці; проблеми, пов'язані з репрезентативною функцією поняття «бухгалтерський облік» як лексичної одиниці [2].

Різноманітність наукових підходів до трактування самого поняття «бухгалтерський облік» є безперечною, а дослідження їх особливостей – актуальними через відсутність єдиного погляду, що дає сучасним науковцям основу для дискусій.

Складність обґрунтування облікових категорій також визначена тим, що термінологія бухгалтерського обліку побудована за гетерогенною моделлю, тобто є результатом взаємодії декількох галузей людського знання [3].

Тобто, має за мету опис багатьох систем діяльності підприємства, галузі, економіки в цілому: виробництво продукції, надання послуг, виконання робіт; управлінська, торговельна, маркетингова та інвестиційна діяльності; інноваційні технології, консалтингові послуги, аналіз господарської діяльності, податкова система та інші. Саме тому розвиток терміносистеми бухгалтерського обліку, що має поряд з контрольною, інформаційною, аналітичною, регулюючою функціями також і комунікаційний, соціально-орієнтований характер взаємозв'язку його основних елементів, є одним з важливих факторів функціонування системи бухгалтерського обліку на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Чижевська, Л. В. Особливості дослідження термінології бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / Л.В. Чижевська. – Режим доступу : http://vuzlib.com.ua/articles/book/10888-hennja_te/1.html (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

2. Семенишена, Н. Дефініції поняття «бухгалтерський облік» в сучасних дослідженнях [Електронний ресурс] / Н. Семенишена. – Режим доступу:

http://sophus.at.ua/publ/2013_11_21_22_kampodilsk/sekcija_3_2013_11_21_22/definicii_ponjattja_bukhgalterskij_oblik_v_suchasnikh_doslidzhennjakh/37-1-0-753 (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

3. Кулікова, Н.Т. Складові терміносистеми бухгалтерського обліку [Текст] / Н. Т. Кулікова // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 4 (62). – С. 127–129.

СЕКЦІЯ 2

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ МСФЗ

SECTION 2

PROBLEMS OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURE THE FUNCTIONING OF ORGANIZATIONS AND THE INSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF IFRS IMPLEMENTATION

Албу Н.М., аспірантка

Науковий керівник : Москалюк Г.О., к.е.н., доцент
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

У сучасних умовах глобалізації економіки та інтеграції системи обліку та аналізу на міжнародному рівні актуальною є проблема обліку операцій, що здійснюються у сфері зовнішньоекономічної діяльності України. Правильна побудова системи обліку на підприємствах, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю має свої специфічні особливості. Цьому питанню присвячено дослідження Р. Адамса, А. Кредісова, М. Кужельного, Ю. Кузьминського, О. Мухіна, І. Павлюка, В. Палія, М. Овсійчука, Ч. Хорнгерна, А. Чубаря та інших. Ці автори розглядають досить непрості проблеми бухгалтерського обліку та обліку для цілей оподаткування ЗЕД суб'єктів господарювання, вплив нормативного середовища в умовах частого реформування системи бухгалтерського обліку та податкових змін тощо.

Організація бухгалтерського обліку на підприємствах, що займається зовнішньоекономічною діяльністю, включає такі специфічні завдання:

- 1) забезпечення всебічного контролю за збереженням товарно-матеріальних цінностей, а також за виконанням зобов'язань та угод;
- 2) подання інформації для визначення фінансових результатів від здійснення зовнішньоекономічної діяльності та обчислення рентабельності зовнішньоекономічних операцій;

3) підготовка даних щодо кредиторської та дебіторської заборгованості між контрагентами;

4) подання фінансової звітності та управлінської для оперативного прийняття рішень;

5) формування інформації щодо ділової активності підприємства та шляхів її покращення;

6) врахування зміни курсових різниць на кожну звітну дату [1].

Показники бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту стали одними з найголовніших елементів при прийнятті обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на одержання якомога більш ефективних результатів фінансово-господарської та зовнішньоекономічної діяльності. Неузгодженість законодавства викликає багато проблем з відображення зовнішньоекономічних операцій у бухгалтерському обліку [2]. Особливості обліку основних операцій у сфері ЗЕД можна висвітлити через дві групи проблем, а саме:

- проблеми обліку з метою складання податкової звітності (оподаткування експортно-імпортних операцій);

- проблеми бухгалтерського обліку за національними стандартами.

Ведення зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві визначає певні параметри бухгалтерського обліку та його організації, зокрема організаційна структура бухгалтерської служби на підприємстві має враховувати обсяги діяльності підприємства та географічне розташування ринків збуту.

Експортно-імпортні операції є однією з найбільших категорій у системі ЗЕД. Досить часто у процесі ведення підприємством господарської діяльності виникає проблема в товарах імпортного виробництва або експорту власної продукції [4].

Існує також проблема оприбуткування товарів. Придбання імпортованого товару може здійснюватися декількома способами:

- за готівку;

- на умовах комерційного кредиту;

- за рахунок реекспортної операції;

- через посередника (з додатковим договором) [3].

Недоліки, які допускаються у оформленні товару, призводять до неправильного ведення обліку, що, у свою чергу, до негативного впливу на діяльність підприємства. Правильний підхід дозволить деталізувати облік усіх експортно-імпортних операцій підприємства, що дасть можливість своєчасно та у повному обсязі отримувати необхідну інформацію про виконання зовнішньоекономічних угод, здійснювати контроль за усіма етапами переміщення товарів, мати достовірну інформацію про доходи та витрати, пов'язані з зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Ще однією проблемою ведення обліку зовнішньоекономічних операцій може бути проблема коректного відображення дебіторської чи кредиторської заборгованості. Бухгалтерія підприємства має вести аналітичний облік на розрахунків з контрагентами, тоді результати взаєморозрахунків будуть відображені у повному обсязі [5].

Облік операцій має бути побудований таким чином, аби легко можна було обчислити рентабельність зовнішньоекономічних операцій та їх частку в загальному обсязі здійснених операцій за певний період часу, а також порівняти фінансові результати з продажу товарів та послуг зарубіжним та вітчизняним партнерам.

Для того, щоб уникнути проблем, пов'язаних з відображенням стану зовнішньоекономічних операцій підприємства, слід, перш за все враховувати вимоги чинного законодавства, яке, в свою чергу, підлягає удосконаленню. Необхідно чітко і грамотно визначати положення та умови експорту чи імпорту товарів або надання послуг в угоді з партнером, щоб не виникало питань з правильності розрахунків, обліку чи аналізу зовнішньоекономічних операцій підприємства.

Список використаних джерел

1. Гриліцька, А.В. Особливості організації бухгалтерського та податкового обліку експортних операцій [Текст] / А.В. Гриліцька, Н.О. Якименко // Збірник наукових праць ЧДТУ. – 2009. – № 22. – С. 26-30.
2. Грицюк, П.М. Нормативно-правове регулювання обліку зовнішньоекономічних операцій [Електронний ресурс] / П.М. Грицюк, В.О. Хомедюк // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер.: Економіка. – 2012. – Вип. 20. – С. 229-233. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nznuoa_2012_20_50.pdf (дата звернення : 19.11.2015 р.). – Назва з екрана.
3. Кадуріна, Л.О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України [Текст] / Л.О. Кадуріна, М.С. Стрельнікова. – К. : Центр наукової літератури, 2007. – 605 с.
4. Пшеничний, Н.Ю. Облік та контроль експортно-орієнтованої готової продукції [Текст] / Н.Ю. Пшеничний // Облік, аналіз і аудит. – 2011. – №1. – С. 215-218.
5. Чирка, Д.М. Документування на підприємствах зовнішньоекономічної діяльності [Текст] / Д.М. Чирка // Міжнародний збірник наукових праць. – 2008. – №1(19). – С. 393-400.

Boryk O.Ya., lecturer, **Gavrylyuk O.O.**, student
Ternopil institute of social and informative technologies
Ternopil, Ukraine

FEATURES OF MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE UNITED STATES AND THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION

Developing and implementing management accounting and an accounting system, managers are increasingly concerned about the integration or compatibility of different credentials standards. Business management accounting and reporting are carried out according to The National standard of accounting, International Financial Reporting Standards, IFRS, US GAAP or all of them together. But each of these standards is used differently.

The research is aimed at clarifying the essence, the role and the importance of multisystem accounting in countries of developed economies both in theoretical and applied aspects; it is also directed at the issue of interaction between the regulations of national and international standards of accounting in different countries. The next task was to compare peculiarities of management accounting at the enterprises of the EU and the United States.

Management accounting extends and deepens the financial accounting and is the main system of communication within an enterprise. This is an internal accounting. Its aim is to provide information to managers responsible for achieving specific production targets.

There are three functions of management accounting:

- planning and coordination of a company future development;
- operational managing;
- operational control and evaluation of an enterprise activities results.

The three functions of management accounting correspond to its three sections:

- Costs accounting;
- Operational analytical accounting;
- Responsibility centers.

American Association of Accountants formulated the following definition of management accounting: "Management accounting is a process of identifying information, calculating and evaluating performance and providing data users with information for developing, studying and making decisions". This is a process within the organization which provides administrative apparatus with information used for planning, control and decision-making.

At an international level the accounting methodology is defined by:

- I. international standards;
- II. international principles of management accounting.

Management accounting standard - is a normative document that defines rules and procedures for management accounting and reporting.

Several international organizations deal with the standardization of management accounting. Among them it is needed to especially highlight the International Accounting Standards Committee (IASC). This is an independent body, which develops international accounting standards (IAS). Another authoritative international organization is the International Federation of Accountants (IFAC). IFAC's field of activity is the development of ethical, educational and audit trends in management accounting.

A significant role in the standardization of management accounting is played by the UN especially when speaking about the creation of Intergovernmental Working Group of Experts on International Standards of Accounting and Reporting in 1982. The purpose of this group is studying accounting and reporting for international corporations with the development of recommendations for their harmonization and study of the organization of accounting and facilitate the introduction of IAS worldwide [1, p. 24-25].

Standardization and harmonization of accounting and reporting in the European Union member states is the question of concern of European Union of experts on economic and financial accounting. EU Council has adopted two directives for the sphere of management accounting and financial reporting: Fourth Directive - "Form and content of annual financial report" on July 25, 1978, and the Seventh Directive - "Requirements for the preparation of consolidated financial statements and methods of preparation," which was adopted 13 June 1983.

There are some models of management accounting. For example, the American model is aimed at protecting investors. Today in the US there are more than 250 standards that have been adopted during 230 years. There are some differences between the standards of the US and EU caused by a variety of different countries, cash flow, inventory valuation, securities valuation.

World practice has developed general principles for all countries accounting, the most important of them are: 1. The principle of double-entry (double entry). 2. The principle of an enterprise autonomy, or the principle of accounting unit. 3. The principle of currency or money measurement. 4. The principle of continuity, or the principle of continuing activities. 5. The principle of cost. 6. The principle of materiality concept. 7. The principle of periodicity. 8. The principle of accrual basis. 9. The principle of registration of income, or the principle of implementation. 10. The principle of compliance (matching concept). 11. The principle of conservatism or prudence. 12. The principle of cost-benefit. 13. The principle of permanence [2, p. 149-153].

We can draw the following conclusions: 1) accounting provides information that helps you make decisions; 2) records reveals the economic consequences of

earlier decisions, since the decisions affect the company's business; 3) Accounting is a necessary precaution of each enterprise control.

Those who make decisions are called users of management accounting data. Users of credentials can be divided into three groups:

- those entities that manage the business;
- those subjects that are outside, but possess direct financial interests within the enterprise;
- those persons, groups and bodies that have indirect financial interest in this business [3, p. 25-27].

A large number of firms in the United States are individual businesses, so they are rather small. For example, corporations are companies which are legally separated from their owners. Corporations have several important advantages over individuals and companions, making them very effective in accumulating capital for education and development rather than in large companies. Even in the minority compared with other forms of business they make larger contribution to the US economy.

The main advantages of a corporation include:

- ✓ limited liability of shareholders;
- ✓ continuity of existence;
- ✓ easy transfer of ownership (stocks);
- ✓ ability to fundraise capital issuing and selling large numbers of shares.

Disadvantages of a corporation include:

1. it loses its direct relationship with the owners;
2. corporation's profit is subject to double taxation (first taxes are exposed on the corporation's profit, and later on the dividends received by the shareholders) [4, p. 105-107].

British-American model (UK, USA, and Netherlands) is focused on information requests from investors and creditors, tasks of information support for the state needs (tax authorities) issued beyond financial accounting and reporting. It applies the professional, not state regulation of accounting, and pays much attention to the definition of actual financial results. Sophistication of securities markets caused the high level of professionalism not only of accountants, but also of users of accounting information.

USA occupies a dominant position in the economy, including the sphere of accounting, due to:

- the economic significance of American multinationals;
- impact on the business of international companies, which occupy a dominant position in the US business;
- high technical quality provided by American industry standards;
- American high scientific level of publications on accounting and reporting;
- professional capacity of American experts on accounting [5, p. 118-119].

In practice, there are two variants of the bills plan and the chart of management accounting and organization: autonomous and integrated systems.

The first approach involves the separation of accounts of the financial and management accounting. For a management accounting system there is a special chart of accounts and records are maintained by means of accounts screens. As the S.F.Golov notes [6, p. 32], this approach accounts plan implemented in nearly 80 countries, including most EU member states (France, Germany, Belgium, Switzerland, Spain, Portugal).

In an integrated system the accounts of management accounting correspond with the accounts of financial accounting within a single system of accounts. This approach is typical for the Anglo-Saxon group of countries (US, UK, Australia, and Canada). The accounting system in these countries is characterized by the absence of strict regulation by the state, is a self-regulating accounting: its rules, principles and concepts are developed and adopted by professional organizations. Characteristic of these countries is the lack of a single national plan accounts. Systems of accounts chosen by the companies themselves are based on the scope and nature of their activities. In the historical development of these countries three main accounting systems were formed and developed:

- 1) general;
- 2) integrated;
- 3) intertwined.

In the US, a presidential republic, the main source of investment for corporations is the stock market, especially the funds market. Thus the US use a model of corporate governance in which the owner is separated from operational management, but government interference in the work of businesses is practically limited to tax collection and control of the legislation implementation.

In Europe (EU) the parliamentary democracy dominates, and the first source of investment is banks and related financial institutions. Banks own significant shares of companies. The share of public companies is much lower than in the US. As a result, Europe has a complex system of relations, when managing capital (property) is carried out with the direct participation of the state, large financial and public institutions.

Management accounting abroad is a private business matter, so its organization and methodology is regulated only within the competence of the individual enterprise. Management accounting in the US and the EU differ to a large extent. Each country considers its system and standards as the best. American experience shows that in a society with a high level of legal consciousness accountants and auditors try to be clearer, uniquely interpreted accounting rules and reporting. Thus, for Ukraine, which has quite a rigid system of state regulation and accounting system, it is more appropriate to use the

experience of European countries with a significant state regulation of the economy.

References

1. Butynets, F. (2002). *Accounting Managerial Accounting: Lectures: Teach. guidances. for the studio. spec. 7.050106 "Accounting and Auditing"*. Zhytomyr engineering technology Inst : Exactly PE "Ruta" [in Ukrainian].
2. Golov, S. (2004). *Managerial Accounting: teaching guidance for high school students for Bachelor program at "Accounting and Audit" division*. 2nd ed.. K.: Libra [in Ukrainian].
3. Efimenko, V. (2005). *Accounting in foreign countries: Teach method. guidances. to self. Explore. Discipline*. Kyiv National Economic University Press - Kyiv: Kyiv National Economic University [in Ukrainian].
4. Kniaz, S. (2002). *Accounting in foreign countries: Lecture: Training. guidances. for the studio. distances. forms teach*. National University "Lviv Polytechnic". Institute of Distance Education. - Leningrad: Publishing House of the National University "Lviv Polytechnic" [in Ukrainian].
5. Malyarevskyy, J. (2003). *Accounting in foreign countries: Navch.posib. / Kharkiv State. economic un- t. - X: INZHEK, 2003*. [in Ukrainian].
6. Matyukha, M. (2007). *Accounting in foreign countries: a manual for distance learning*. Open International University of Human Development "Ukraine". Institute of Distance Education, K., University "Ukraine" [in Ukrainian].
7. Shandurska, B. (2004). *Accounting in foreign countries: Training. guidances. for the studio. HI. teach. Bookmark*. Kharkiv National Agrarian University of them. VVDokuchajev. [in Ukrainian].

Горняк І.О., студентка спеціальноту
Науковий керівник - Семенишена Н.В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

НАЦІОНАЛЬНИЙ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ : ГАРМОНІЗАЦІЯ З МСФЗ

Поява глобалізованих фінансових ринків в 1970-і роки для розвинених країн і в 1980-ті роки для країн з ринковою економікою призвели до того, що національні моделі системи бухгалтерського обліку та звітності вже не могли розглядатися як повністю відповідні світогосподарським явищам.

Серед вітчизняних вчених, що приділяли свою увагу проблемам теорії, методології бухгалтерського обліку та його регламентації, найбільш значимими можна відзначити праці Ф.Ф. Бутинця, Г.Г. Кірейцева, М.С. Пушкаря, Н.М. Малюги, С.Ф. Голова, В.М. Жука [5].

Критичний аналіз сучасного стану регламентації бухгалтерського обліку дозволяє стверджувати про відсутність системного підходу в ході його реформування.

За аналізом практики ведення бізнесу спостерігаємо парадокс: підприємства потребують адекватної інформації для вирішення поточних проблем діяльності, подолання економічної кризи, поліпшення методики формування витрат та доходів, а облікові стандарти, які б мали вирішити ці проблеми, не дають відповіді на поставлені практикою питання.

У світовій обліковій практиці постала проблема гармонізації облікових методик, вирішення якої спочатку реалізувалося у формуванні Міжнародної дослідницької групи бухгалтерів (1966р.), куди увійшли фахівці Американського інституту присяжних бухгалтерів, аналогічних інститутів Канади, Англії, Уельсу, Шотландії, Ірландії, а потім Комітету з Міжнародних стандартів фінансової звітності (1973 р.) [2]. Мета Комітету, як зазначено у вступі до МСФЗ, полягає в досягненні уніфікації принципів бухгалтерського обліку, використовуваних компаніями та іншими організаціями для фінансової звітності скрізь у світі.

Для України питання гармонізації є особливо актуальними з огляду на вступ країни до СОТ та наявність Угоди про асоціацію з ЄС. Економічну частину угоди було підписано 27 червня 2014 р., що передбачає економічну інтеграцію України з ЄС та створення глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі.

О. Петрук зауважує, що гармонізація бухгалтерського обліку становить собою процес уніфікації методів і принципів бухгалтерського обліку у формі стандартів, а стандартизація у свою чергу дає змогу

глобалізувати облікову політику, принципи і систему бухгалтерського обліку та звітності. На його погляд, гармонізації бухгалтерського обліку на національному рівні можна досягти лише шляхом узгодження національного законодавства у сфері бухгалтерського обліку, яке уніфікує його методологію [3, с. 22–35, с. 389–412].

Реформування порядку регулювання бухгалтерського обліку та звітності необхідно направити на формування такої моделі, яка враховуватиме інтереси всіх сторін, забезпечувати зниження витрат і підвищення ефективності самого процесу управління. У цій сфері проблеми гармонізації зводяться до наступних основних завдань:

- розроблення державної політики в сфері бухгалтерського обліку та звітності, сумісної з вимогами МСФЗ;
- законодавче визнання необхідності гармонізації встановлених розбіжностей між інформаційними потоками;
- розробка методичних рекомендацій та програм за процедурою зближення розбіжностей МСФЗ та вітчизняних облікових стандартів;
- аналіз факторів, що визначають ризики стабільності вітчизняної системи бухгалтерського обліку та звітності.

Визначення найбільш бажаного стану гармонізації вітчизняного обліку з МСФЗ можливе за допомогою застосування критеріїв гармонізації. Однак, неможливо однозначно визначити такі критерії, оскільки облікові системи підприємств різних сфер діяльності не є єдиними і уніфікованими, а мають свої специфічні особливості. У зв'язку з цим робляться спроби сформулювати методику визначення критеріїв гармонізації вітчизняних і міжнародних бухгалтерських інформаційних потоків, відповідно до МСФЗ.

Проведене дослідження дозволило зробити висновок, що гармонізація включає комплекс положень та інструкцій, що забезпечують максимальне зближення вітчизняної та зарубіжної практики. Проте для посилення цього процесу необхідно враховувати причини, які впливають на її зміст, та відображати їх у відповідній методиці.

Список використаних джерел

1. Веріга, Г. Проблемні аспекти трансформації фінансової звітності підприємств України відповідно до принципів МСФЗ [Текст] / Г.Веріга, А.Савро // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 9. – С. 19-25.
2. Гармонизация бухгалтерского учета и отчетности в Глобальной Экономике [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.msfofm.ru/library/196-garmonisation-of-accounting-systems-of-different-countries> (дата звернення 16.11.2015 р.). – Заголовок з екрана.
3. Петрук, О. М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку [Текст] / О. М. Петрук. – Житомир: ЖДТУ. – 2007. – 448 с.

4. Поленова, С.Н. Глобализация мировой экономики и тенденции бухгалтерского учета [Текст] / С.Н.Поленова // Международный бухгалтерский учет. — 2008. — № 8 (116). — С.7—11.

5. Семенишена, Н.В. Теорія інституційного ізоморфізму та її прояв в реформуванні національної системи бухгалтерського обліку [Текст] / Н.В. Семенишена // Облік і фінанси АПК. — 2011. — №2. — С. 16—19.

Кічор В.Р., студентка

Науковий керівник - Борик О.Я., старший викладач

Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій
м. Тернопіль, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Світові тенденції до запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) зростають під впливом міжнародної інтеграції та глобалізації і часто стають визначальними при взаємодіях між країнами, формуючи фундамент для довіри. Процес переходу України на Міжнародні стандарти фінансової звітності є дуже складним і суперечливим, тому це питання привертає увагу багатьох вчених спеціалістів, науковців цієї галузі. Метою МСФЗ є надання інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень [1, с. 30].

Перехід на МСФЗ повинен забезпечити:

- усунення облікового хаосу, коли одне підприємство формує звітність як за національними та міжнародними вимогами, що у свою чергу може збити з пантелику інвесторів, кредиторів та інших користувачів інформації;

- переваги для ринків капіталу, що надасть можливість швидше реагувати на коливання чи зміни в інформації;

- формування бухгалтером швидкої, правдивої, достовірної інформації в чітких визначених рамках.

Впровадження МСФЗ в Україні повинно відбуватися паралельно з поширенням шляхів ефективного інтегрування у світову спільноту, захисту інтересів національних виробників, використання переваг

розвитку розміщення продуктивних сил, коригуванням податкового законодавства [2, с. 7].

Головною перепорою для переходу на міжнародні стандарти є те, що багато підприємств України, рухаючись вперед, ведуть паралельний облік та складають звітність не лише за національними вимогами та правилами, а й у відповідності до міжнародних стандартів. У зв'язку з цим володіння знаннями щодо обліку та звітності за міжнародними стандартами набуває вагомого значення в професійній підготовці бухгалтерів. А також у керівників, менеджерів компаній, що працюють з іноземними клієнтами, виникає гостра необхідність в умінні «читати» звітність, яка підготовлена за міжнародними стандартами.

Саме від розуміння та достовірності фінансової звітності українських підприємств залежить можливість виходу України на міжнародні ринки світового капіталу, оскільки на основі цих двох показників приймається питання щодо доцільності та обсягу інвестицій приймається інвестором та здійснюється контроль за їхнім ефективним використанням. Така ж ситуація із потенційними партнерами які мали б змогу приймати рішення про можливість співпраці. Крім того, МСФЗ якісно впливають на можливість керівництва в області управління організацією і надають значні переваги перед конкурентами. У суб'єктів, які складають звітність за МСФЗ, значно зростає можливість залучити додаткові джерела капіталу, ділових контактів та партнерів по бізнесу, які допоможуть забезпечити економічне зростання. У свою чергу суб'єкти, використовуючи МСФЗ, мають доступ до інформації про фінансовий стан потенційних партнерів, що слугує додатковим інструментом при їх виборі [3].

В Україні, прийняту Програму реформування бухгалтерського обліку в Україні не втілено у практичне життя. На сьогодні в Україні лише банківські структури готують фінансову звітність за міжнародними стандартами, тоді як інші вітчизняні підприємства та організації продовжують оприлюднювати фінансову звітність, складену за національними стандартами, незважаючи на рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФР) від 02.06.02 № 126 та розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.01.03 № 25-р. щодо підготовки публічними акціонерними товариствами звітності за міжнародними стандартами [4].

Враховуючи все викладене, можна підсумувати, що на сьогоднішній день МСФЗ є ефективним засобом міжнародної інтеграції та частиною сталого економічного розвитку для України. Використання МСФЗ має суттєві переваги для більшості підприємств та користувачів їхньої фінансової звітності. А для швидкої та ефективної гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності з міжнародними стандартами необхідно розробити таку систему правових засад та

методологічних підходів, які б давали змогу оновити та удосконалити ведення бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Список використаних джерел

1. Голов, С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку [Текст] : монографія / Голов С.Ф. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
2. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами [Текст] : навч. посіб. / Жолнер І.В. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
3. Лучко, М. Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах [Текст] : навч. посібн. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – К. : Знання, 2006. – 311 с.
4. Чепец, О. Г. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами [Текст] / О. Г. Чепец, О. М. Губарик // Економічні науки. – 2012. – № 9(33). – С. 432–440.

Кондрюк Л.В., к.е.н., доцент, **Кушнір Л.А.**, к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець–Подільський, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Глобалізація економіки спонукала введення в дію Податкового кодексу України, який узагальнив майже усе законодавство, пов'язане із системою оподаткування. При цьому платники податків можуть бути як на загальній системі, так і спеціальному режимі оподаткування. Останній застосовують сільськогосподарські підприємства, сплачуючи замість податку на прибуток та ще кількох інших фіксований сільськогосподарський податок. Який з 1.01. 2015 року перейменовано на Єдиний податок 4 групи для сільськогосподарських товаровиробників [1].

З 1 січня 2015 р. набрав чинності Закон України № 71-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи)", який передбачає скорочення податків з 22 до 9.

Фактично всі податки залишилися – їх просто об'єднали, лише стало менше груп платників Єдиного податку. А роботи бухгалтерам не поменшало.

Згідно із спеціальним режимом оподаткування, визначеним пп. 209.1. ПКУ, сума ПДВ, нарахована сільськогосподарським підприємством на вартість поставлених ним сільськогосподарських товарів/послуг, не підлягає сплаті до бюджету та повністю залишається в розпорядженні такого сільськогосподарського підприємства для відшкодування суми податку, сплаченої (нарахованої) постачальнику на вартість виробничих факторів, за рахунок яких сформовано податковий кредит, а за наявності залишку такої суми податку - для інших виробничих цілей. Сільськогосподарські підприємства згідно ПКУ стало податковим агентом по сплаті податку з доходів фізичних осіб, а за Законом "Про єдиний соціальний внесок" – податковими агентами єдиного соціального внеску.

Необхідно відмітити, що велика кількість нормативно-правових актів, які зазнають постійних змін, значно ускладнюють облік податків.

ФСП включають до складу загальновиробничих витрат згідно з Методичними рекомендаціями з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції, робіт, послуг сільськогосподарських підприємств, затвердженими наказом Міністерства аграрної політики України №132 від 18.05.2001 року[2]. Це визначено і П(С)БО 16 «Витрати» [3]. Однак, ці витрати одразу відносяться на рахунок 23 за видами продукції рослинництва пропорційно площі відповідних культур, що, на нашу думку, неправильно.

До недоліків організації обліку розрахунків за фіксованим сільськогосподарським податком необхідно віднести не лише те, що його перейменовано на Єдиний податок 4 групи сільськогосподарських платників, але і що на практиці не передбачено документа, в якому здійснюється розподіл сум фіксованого сільськогосподарського податку. Відповідно до наказу Міністерства аграрної політики України від 4.06.2009р. № 390 загальновиробничі витрати відображаються в Звіті № 5.7 с.-г. про загальновиробничі витрати. Звіт складають за місяць і нарастаючим підсумком з початку року в розрізі об'єктів аналітичного обліку по відповідним статтям витрат. Оскільки витрати з фіксованого сільськогосподарського податку виникають лише у його платників, тому у Звіті № 5.7 с.-г. не відведено окремої статті.

Надалі сума фіксованого сільськогосподарського податку (Єдиного податку 4 групи) підлягає розподілу за обраною базою (наприклад: пропорційно прямим витратам чи площі земель під обробітком) з віднесенням на види продукції рослинництва.

Господарство виступає податковим агентом своїх працівників, тобто проводить нарахування, утримання і перерахунок податку з доходів

фізичних осіб та Єдиного соціального внеску. Адже бухгалтер на комп'ютері вносить дохід кожного працівника у програмі BEST.ZVIT+ (який безкоштовно надали в Пенсійному фонді) і йому одразу стає можливим роздрукувати Звітність по Єдиному соціальному внеску у двох примірниках.

В останні роки податкові органи намагаються поступово впроваджувати електронну податкову звітність. Особливо сьогодні складно оформити в Казначействі реєстрацію Податкових накладних та Декларації з ПДВ у електронній формі. Тому нами запропоновано комплексну автоматизацію бухгалтерського обліку.

Для подання податкової звітності в електронному вигляді платникам податків необхідно, насамперед, отримати в будь-якому акредитованому центрі сертифікації ключів посилені сертифікати відкритих ключів ЕЦП посадових осіб підприємства, що мають право підпису (керівника, бухгалтера), та посилений сертифікат відкритого ключа електронної печатки підприємства, і після цього звернутись до державних податкових органів за місцем реєстрації для укладання Договору про визнання електронних документів.

Отже, для кожного бухгалтера доречним буде отримати інформацію про основні напрямки контролю за правильністю обліку розрахунків за податками, таким чином виключаючи значні втрати від штрафів та пені.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 20.09.2015 Р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – С.112. – Доступно з мережі Інтернет: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 29.10.15). – Назва з екрану.

2. Про затвердження Методичних рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: [офіц. текст] : за станом на 27.03.2007 р. / Мінагрополітики України; Наказ від 18.05.2001 р. №132. — Доступно також з Інтернету : <http://www.uazakon.com/big/text1528/pg1.htm> (дата звернення: 30.10.15). — Назва з екрана.

3. Про затвердження положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : [офіц. текст] за станом на 18.03.2014 р. / Мінфін України ; Наказ, Положення, Стандарт від 31.12.99 № 318. — К. : МФУ, 2013. — Доступно також з Інтернету: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0027-00>. (дата звернення : 30.10.15). — Назва з екрана.

Коркушко О.Н., к.е.н., доцент, **Данилюк Д.В.**, студент магістеріуму
Подільський державний аграрно-технічний університет
м.Кам'янець-Подільський, Україна

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

Аналізуючи побудову обліку грошових коштів в бухгалтерії підприємств АПК, слід зазначити, що облік операцій з грошовими коштами ведеться відповідно до законодавства. Основна причина цього полягає в суворій регламентації цієї ділянки обліку з боку держави, причому підприємства постійно відчують контроль над собою в цій ділянці з боку обслуговуючих банківських установ та податкових органів.

Однак, при всій суворості і регламентованості не можна не відзначити можливість покращення якості роботи бухгалтерії на цій ділянці.

Останнім часом все більшого поширення набувають розрахунки з використанням пластикових карток. Введення пластикових карток дозволить скоротити готівковий обіг грошових коштів підприємств АПК. Це швидкий і зручний спосіб безготівкових розрахунків, який дозволяє отримувати заробітну плату і оплачувати витрати на відрядження. На багатьох підприємствах заробітна плата уже виплачується за допомогою пластикових карт, тому доцільно узгодити з обслуговуючим банком і отримання коштів на відрядження на картковий рахунок.

Також можна укласти з банком додаткову угоду, на видачу пластикової карти на пред'явника, для оплати витрат на відрядження. При цьому користувач пластикової карти вважається як підзвітна особа, а за допомогою картки можна не тільки оплатити поточні витрати, але й зняти готівку.

У безготівковій формі підприємства АПК проводять розрахунки з постачальниками, з бюджетом по податках і зборах тощо. Розрахунки не завжди проводяться у встановлені терміни з ряду причин, внаслідок цього підприємства мають велику кредиторську заборгованість. Для зниження розміру дебіторської та кредиторської заборгованості необхідно збільшити кількість актів звірки дебіторів і кредиторів. Проведений своєчасно аналіз дебіторів дозволяє виявити прострочену заборгованість і вжити заходів до стягнення необхідних грошових коштів [2, с. 58].

Спростити і прискорити контроль над рухом готівкових та безготівкових коштів підприємства здатна автоматизація обліку грошових коштів, головними завданнями якої є:

- фіксування операцій за розрахунками і руху грошових коштів, контролювання касових операцій,
- зіставлення витрат їх цільовому призначенню і контроль цих витрат,

- дотримання умов договорів на предмет відповідності фактичної і зазначеної в них формі розрахунків, періодичне зіставлення проведених розрахунків по дебету і кредиту.

Оскільки облік грошових активів є частиною бухгалтерського обліку, то при вирішенні підприємством питання про проведення автоматизації обліку грошових коштів використовуються бухгалтерські програми.

Бухгалтерський облік на підприємствах АПК в цілому ведеться за журнально-ордерною формою обліку відповідно до плану рахунків з частковою автоматизацією.

На сьогоднішній день для автоматизації бухгалтерського обліку найбільшого розповсюдження набули такі програмні продукти, як «1С: Бухгалтерія» та «Парус». Програма «Парус» більше застосовується бюджетними установами, а ось «1С: Бухгалтерія» використовується підприємствами АПК. Досить часто зустрічаються випадки, коли програма «1С: Бухгалтерія» на підприємстві встановлена, але не всі працівники поки навчені працювати на ній, що уповільнює процес обробки первинних документів, реєстрів синтетичного та аналітичного обліку, обробка частково йде в ручну, тому важлива необхідність навчання кадрів у програмі «1С: Бухгалтерія».

Вважаємо, що керівництво таких підприємств повинно організувати у себе курси з вивчення можливостей програмного продукту «1С: Бухгалтерія» та зобов'язати до їх проходження усіх працівників бухгалтерії підприємства. Крім того, періодично територіальні відділення компанії «1С» проводять семінари, які обов'язково повинні відвідувати головні бухгалтери підприємств АПК, для того, щоб першими дізнаватись про нові можливості програмних продуктів компанії «1С».

Найбільшого розповсюдження на сьогоднішній день набула остання версія програмного продукту, а саме «1С: Бухгалтерія 8.2», яка забезпечує введення і зберігання первинних документів, довідників та отримання на їх основі широкого набору звітних бухгалтерських форм. Засоби налаштування, що входять в систему, дозволяють бухгалтеру самостійно вносити зміни в правила ведення обліку (план рахунків, набір типових операцій). Введення інформації може здійснюватися як на рівні первинних документів (ордерів, доручень і т.д.), так і на рівні бухгалтерських проводок.

Застосування в бухгалтерському обліку вищезазначеного програмного продукту полегшує ведення касових і банківських операцій. База даних забезпечує можливість зіставлення інформації та передання з одного файлу в інший. Комплекс модулів, що входять в програму «1С: Бухгалтерія 8.2» дозволяє:

- автоматично підраховувати підсумкові суми;

- корегувати і змінювати інформацію безпосередньо в базі даних без змін структури та алгоритму роботи програми;
- складати Касову і Головну книги, прибутковий і видатковий касові ордери та іншу документацію;
- у повному обсязі автоматизувати облік касових, банківських, розрахункових операцій, підраховувати грошові кошти на поточному рахунку [1, с. 228].

Обробка облікової інформації за допомогою сучасних комп'ютерних програм передбачає використання одних і тих же команд при виконанні ідентичних операцій при веденні обліку касових та банківських операцій, що практично виключає появу випадкових помилок, які звичайно притаманні веденню бухгалтерського обліку шляхом ручного заповнення.

Список використаних джерел

1. Коблянська, Г. Ю. Облік і контроль грошових коштів у комп'ютерному середовищі [Текст] / Г. Ю. Коблянська // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – Київ, 2014. – № 1. – С. 228–232.
2. Степова, Т. Г. Облік грошових коштів [Текст] : навчальний посібник / Т. Г. Степова, Г. О. Татарінова, Р. І. Гріщук. – Одеса : ОНЕУ, ротапринт, 2013. – 120 с.

Коцюба О.В., студентка спеціальноту
Науковий керівник : Семенишена Н.В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД ЗА МСФЗ ТА НП(С)БО

Звіт про прибутки і збитки (Звіт про сукупний дохід) — це звіт про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства. Відповідно до п. 10 IAS 1 з 2009 року він називається Звітом про сукупний прибуток. Звіт про сукупний прибуток може подаватися у двох формах — або Звіту про прибутки та збитки, або скороченого Звіту про сукупний прибуток.

Основними елементами цього звіту є:

- доходи — це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу підприємства (крім зростання за рахунок внесків учасників);
- витрати — це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або зростання зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (крім вилучення капіталу учасниками). Визнаються у звіті відповідно до принципу відповідності доходам, тобто відображаються у звіті в тому ж періоді, що й дохід, для отримання якого вони були понесені;
- прибуток або збиток — загальна сума доходів за вирахуванням витрат без урахування компонентів іншого сукупного прибутку;
- інший сукупний прибуток, який включає:
 - 1) переоцінку основних засобів і нематеріальних активів;
 - 2) актуарні прибутки та збитки від недержавних пенсійних планів;
 - 3) прибутки та збитки, що виникають від перерахунку фінансової звітності в іншу валюту подання;
 - 4) зміна вартості фінансових активів, передбачених для продажу;
 - 5) результати хеджування грошових потоків;
 - 6) загальний сукупний прибуток — сума, на яку збільшився капітал протягом певного періоду в результаті операцій та інших подій, але яка не є сумою збільшення в результаті операцій з власниками.

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за аналогією до Міжнародних стандартів фінансової звітності починається зі статті «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)», що є цілком обґрунтованим з позицій спрощення читання фінансової звітності та її неперобтяження «податковою інформацією». Однак, в контексті такої зміни взаємоузгодження доходів відповідно до Звіту про фінансові

результати (Звіту про сукупний дохід) та Податкової декларації з податку на прибуток підприємства буде проблемним.

Вилучення зі звіту доходів і витрат від первісного визнання біологічних активів та сільськогосподарської продукції, що визначаються лише сільськогосподарськими підприємствами також є обґрунтованим у зв'язку з умовністю визначення вартості продукції сільського господарства.

Відсутність у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) та переліку додаткових статей фінансової звітності доходів і витрат підприємства від надзвичайних подій, але наявність рахунків з однойменною назвою у Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291 [2] унеможлиблює відображення такої інформації у звітності.

Стаття «податок на прибуток від звичайної діяльності» у новій формі Звіту про фінансові результати перейменована на «витрати (дохід) з податку на прибуток», що, ймовірно, передбачає розрахунок податку на прибуток лише за даними фінансового обліку. Інформація про тимчасові і постійні податкові різниці за рекомендацією Міністерства фінансів України повинна накопичуватися в регістрах бухгалтерського обліку, зокрема шляхом виділення окремих граф для їх відображення (за відповідною класифікацією - тимчасова або постійна) або в інший спосіб, на вибір підприємства [4].

Тому, ймовірно, у Звіті про фінансові результати податкові різниці не знайдуть належного відображення, а будуть розшифровуватися у Примітках до річної фінансової звітності.

Розділ II «Сукупний дохід» Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) містить інформацію тільки про окремі види доходів підприємства, що не відповідає його назві.

Відповідно до визначення сукупного доходу в п. 3 НП(С)БО 1, результатом заповнення звіту про фінансові результати буде відображення змін у власному капіталі підприємства за звітний період унаслідок господарських операцій (що впливають на збільшення або зменшення чистого прибутку, збитків підприємства) та інших подій (що впливають на зміну решти видів власного капіталу підприємства, наприклад операції з отримання безоплатних необоротних активів). Єдиний вид операцій, які не повинні відображатися у звіті про фінансові результати, — це операції з власниками, що спричинили зміни власного капіталу підприємства.

Список використаних джерел

1. Прохар, Н.В. Особливості та дискусійні аспекти фінансової звітності відповідно до Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / Н.В. Прохар. – Режим доступу : dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/1814/1/Стаття%20Ф3%20за%20НПСБО.pdf – дата звернення 21. 11.2015). – Заголовок з екрана.
2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст] : офіц. текст : за станом на 18.03.2014 р. / Мінфін України; Наказ, Положення, Стандарт від 07.02.2013 № 73. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата доступу : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Текст] : офіц. текст : за станом на 09.12.2011 р. Мінфін України; Наказ, План від 09.12.2011 № 1591 . – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>(дата доступу : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.
4. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 20.09.2015 р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – (дата доступу : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.
5. Про затвердження положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці»: [Текст] : офіц. текст : за станом на 10.01.2012 / Мінфін України; Наказ, Положення від 28.05.1999 № 137. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>. – (дата доступу : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.

Кузів Ю.Б., студентка, Борик О.Я., викладач
Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій
м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Проблеми та перспективи удосконалення бухгалтерського обліку в Україні на основі МСБО досліджували такі науковці, як: Бутинець, С. Голов, О. Губачова, В. Костюченко, Ю. Кузьмінський, В. Пархоменко, В. Сопко, В. Швець та інші. Однак ряд важливих питань методології й організації бухгалтерського обліку в сучасних умовах залишаються не вирішеними повною мірою.

Відповідно до Закону України № 3332-VI від 12.05.2011р. [1] публічні акціонерні товариства, банки та інші підприємства, визначені відповідним переліком Кабінету Міністрів України зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами. Такий перехід спричиняє необхідність в дослідженні відмінностей та умов визнання, оцінки та класифікації витрат на підприємствах відповідно до національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО).

Так, у п.1 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» витрати визначаються як зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок вилучення або розподілення власниками) [2]. Відповідно до Податкового кодексу України [3] витратами є сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), які придбаваються (виготовляються) таким платником податку для їх подальшого використання у власній господарській діяльності. Так, спостерігається відмінності у трактуваннях, це пояснюється різними цілями систем: бухгалтерського обліку та податкового.

МСБО 1 «Подання фінансових звітів» рекомендує здійснювати класифікацію витрат за характером (наприклад, амортизація, придбання матеріалів, транспортні витрати, виплати працівникам, витрати на рекламу), або за функціями як частини «собівартості продажу» (наприклад, витрати на збут або адміністративну діяльність) [5]. Це відповідає класифікації витрат за економічними елементами та статтями калькуляції у вітчизняній практиці, що передбачено П(С)БО 16 «Витрати» [6].

Під час проведеного дослідження також було виявлено, що у визначенні постійних і змінних загальновиробничих витрат, формуванні їх

баз розподілу в П(С)БО 16 «Витрати» та в МСБО 2 «Запаси» немає жодних відмінностей. Лише в П(С)БО 16 «Витрати» наводиться детальний перелік складу загальновиробничих витрат, що значно полегшує працю бухгалтера зі складання їх класифікації на підприємстві. Водночас різниця полягає в тому, що згідно з П(С)БО 16 «Витрати» загальновиробничі витрати включаються до складу виробничої собівартості продукції робіт, послуг, а відповідно до МСБО 2 «Запаси» – до оцінки запасів, а саме до витрат на їх переробку [5, 6].

Варто також зазначити, що МСБО, так само як і ПБО, не визначають порядок ведення бухгалтерського обліку. Вони описують загальні правила оцінки та подання інформації у фінансових звітах.

Таким чином, згідно національних та міжнародних стандартів не виявлено суттєвих відмінностей у підходах до їх оцінки та обліку. Разом з тим, певні питання, що стосуються практичного застосування стандартів дещо відрізняються від прийнятих на міжнародному рівні, оскільки враховують вітчизняну специфіку, тому деякі аспекти обліку доходів та витрат від реалізації продукції (робіт, послуг) за міжнародними стандартами не висвітлюються у П(С)БО.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Текст] : офіц. текст : за станом на 12.05.2011 р. / Верховна Рада України ; Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI. – Доступно з мережі Інтернет: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3332-17> (дата звернення : 20.11.2015 р.).

2. НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст] : офіц. текст : за станом на 18.03.2014 р. / Мінфін України ; Наказ, Положення, Стандарт від 07.02.2013 № 73. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення : 20.11.2015 р.). – Заголовок з екрана.

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI // Голос України. – №229-230 (4979-4980) від 04.12.2010 року

4. Conceptual Framework Financial Reporting 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.aasb.com.au/admin/file/content102/c3/Oct_2010_AP_9.3_Conceptual_Framework_Financial_Reporting_2010.pdf

5. МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [Текст] : офіц. текст : за станом на 01.01.2012р. / IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_013

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства Фінансів України від 31.12.1999 року № 318. – Режим доступу: minfin.gov.ua

Мальцевич Н.В., к.э.н., доцент
Белорусский государственный экономический университет
г. Минск; Республика Беларусь
Мальцевич В.М., к.э.н., доцент
Институт бизнеса и менеджмента технологий БГУ
г. Минск; Республика Беларусь

УЧЕТ ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ: ОЦЕНКА СОПОСТАВИМОСТИ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ

В международных стандартах финансовой отчетности (МСФО) и в национальных стандартах Республики Беларусь в целом используется единый подход к формированию первоначальной стоимости основных средств, рассмотренный в первой главе исследуемой работы. В международной и национальной практике бухгалтерского учета основные средства учитываются по первоначальной стоимости, которая формируется в зависимости от источников их поступления. И в отечественном, и в международном учете в стоимость основных средств не включаются общехозяйственные расходы и иные сходные расходы (кроме случаев, когда они непосредственно связаны с приобретением, сооружением или изготовлением основных средств).

Кроме того, первоначальная стоимость основных средств может быть увеличена на сумму резерва по выводу основных средств из эксплуатации и аналогичным обязательствам, если при принятии к бухгалтерскому учету данных основных средств организация имеет обязательства по выполнению работ по демонтажу и ликвидации данных основных средств, восстановлению природных ресурсов на занимаемых ими земельных участках. Затраты по будущему демонтажу основных средств и обязательным работам по техническому обслуживанию принимаются к учету по дисконтированной стоимости исходя из суммы созданного под исполнение соответствующих обязательств резерва.

Согласно принципу признания, изложенному в п.7 МСФО 16, организация не признает в балансовой стоимости объекта основных средств затраты на повседневное обслуживание данного объекта, т.е. затраты на ремонт основных средств признаются в составе прибыли или убытка по мере их возникновения.

Согласно инструкции № 26, в Республике Беларусь данные расходы включаются в себестоимость готовой продукции, но если замена основных средств занимает длительное время организация в праве признавать данные затраты в балансовой стоимости объекта.

В национальном учете доходы и расходы от списания с бухгалтерского учета объектов основных средств отражаются в учете в

том отчетном периоде, к которому относятся. Они подлежат зачислению на счет прибылей и убытков в качестве прочих доходов и расходов. В соответствии с международными стандартами при определении даты выбытия объекта учитываются критерии, установленные МСФО (IAS) 18 «Выручка» для учета выручки от продажи товаров МСФО (IAS) 16:

- значительные риски и вознаграждения перешли к покупателю;
- компания больше не контролирует проданных активов;
- сумма выручки может быть надежно оценена;
- вероятно поступление в компанию экономических выгод, связанных с операцией;
- понесенные или ожидаемые затраты, связанные с операцией, могут быть надежно оценены [1].

В международном учете прибыль или убыток, возникающие в связи с прекращением признания объекта основных средств, должны быть отражены в отчете о прибылях и убытках при прекращении признания актива. Результат от выбытия объекта основных средств определяется в виде разницы между чистыми поступлениями от выбытия и балансовой стоимостью объекта. Чистые поступления от выбытия рассчитываются как разница между поступлениями от выбытия и затратами, связанными с выбытием объекта.

В национальной системе учета и отчетности информация по прочей деятельности представляется в разрезе прочих доходов и расходов. На счете 91 «Прочие доходы и расходы» кроме операций по инвестиционной деятельности отражается информация и по финансовой деятельности. В связи с этим финансовый результат от выбытия основных средств можно определить только по данным аналитического учета путем сопоставления кредитового оборота по субсчету 91-1 «Прочие доходы», на котором отражаются поступления, связанные с продажей и прочим списанием основных средств, и дебетового оборота субсчета 91-2 «Налог на добавленную стоимость», на который списывается налог из выручки и 91-4 «Прочие расходы», где отражается остаточная стоимость основных средств и прочие расходы, связанные со списанием активов. Таким образом, в отличие от МСФО в Республике Беларусь, опираясь только на данные отчета о прибылях и убытках, невозможно получить информацию о финансовом результате от выбытия основных средств.

Международные и национальные стандарты предусматривают ситуацию, когда стоимость объектов основных средств возмещается при продаже, а не в процессе эксплуатации. В данном случае выбывающие объекты относятся к долгосрочным активам, предназначенным для продажи. В отчетности они показываются отдельно. Указанные объекты учитывают в соответствии с МСФО (IAS) 5 «Долгосрочные активы,

удерживаемые для продажи, и представление информации по прекращаемой деятельности» [1].

В соответствии с «Инструкцией по бухгалтерскому учету основных средств» №26от 30.04.2012 основные средства после принятия к бухгалтерскому учету в Республике Беларусь учитываются по таким же способам, как и в МСФО:

1) по первоначальной стоимости, если проведение переоценки не является обязательным в соответствии с законодательством. Недостатком данной модели считается заниженная балансовая стоимость долгосрочных активов, баланс не дает обоснованного представления об экономическом состоянии предприятия. Это очень актуально для предприятий аграрной отрасли, большинство из основных средств которых построено более 50 лет назад;

2) по переоцененной стоимости. Недостатком данной модели можно назвать существенные затраты, необходимые для проведения оценки справедливой стоимости основных средств.

Названные варианты оценки отличаются тем, что в первом случае изменение балансовой стоимости происходит, только если были выявлены факторы, которые указывают на обесценение объекта. Это нерегулярный процесс. Во втором случае - процесс переоценки является регулярным. Кроме того, в первом случае учитывается только обесценение основного средства, во втором - в балансе организации отражается и его дооценка [2].

Таким образом, в процессе изучения бухгалтерского учета основных средств в Республике Беларусь и МСФО можно сказать, что наша страна практически полностью перешла на международный учет по данным активам. Отличием является различия в системе нормативного регулирования учета основных средств, а также в принципах формирования первоначальной стоимости основных средств при безвозмездном поступлении, по договору мены, в качестве вклада в уставный капитал другой организации.

Список использованных источников

1. О создании Межведомственного совета по координации перехода на международные стандарты финансовой отчетности : Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 22 декабря 2003 г. №1674 // Национальный Интернет-портал Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pravo.by> (дата обращения 10.11.2015 г.). – Заголовок с экрана.

2. Палий, В.Ф. Международные стандарты учета и финансовой отчетности [Текст] : учебник. – [3-е изд., испр. и доп.]. – М. : ИНФРА_М, 2008.

Мельник Ю.А., студентка

Науковий керівник – Кондратюк О.М., к.е.н., доцент

Криворізький економічний інститут

ДВНЗ «Криворізький національний університет»

м. Кривий Ріг, Україна

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ В УКРАЇНІ

З огляду на становище в державі, у зв'язку з політико-правовою ситуацією, фінансування військової сфери є одним з пріоритетних напрямків розвитку України. Дефіцит державного бюджету не дає змоги в повній мірі забезпечити потреби армії. Для вирішення цієї проблеми Верховною Радою України 3 серпня 2014 року прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31.07.2014 р. № 1621-VII [2], де запроваджено новий загальнодержавний збір – військовий, який стягується за ставкою 1,5% з доходів фізичних осіб у формі заробітної плати. Отже, питання оподаткування заробітної плати військовим збором відноситься, наразі, до найактуальніших, а тому потребує детального дослідження.

Питання організації обліку військового збору висвітлювалися на сторінках вітчизняної періодики такими фахівцями, як С. Лістрова, Т. Шарий, Л. Ушакова. Автори зазначають, що на сьогодні залишаються актуальними і не врегульованими на законодавчому рівні питання обліку та звітності з військового збору.

Військовий збір – це новий вид бюджетного надходження, який включається до доходів загального фонду державного бюджету.

Платниками військового збору є:

1. Фізична особа-резидент, яка отримує доходи як з джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи.

2. Фізична особа-нерезидент, яка отримує доходи з джерела їх походження в Україні.

3. Податковий агент – до яких віднесено юридичних осіб (їх філії, відділення, інші відокремлені підрозділи), самозайнятих осіб, представництва нерезидентів – юридичних осіб, інвесторів (операторів) за угодою про розподіл продукції, які виплачують доходи фізичним особам.

Об'єктом оподаткування військовим збором є доходи:

– у формі заробітної плати, інших заохочувальних і компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику за трудовими відносинами;

– у формі інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику податків згідно із цивільно-правовими договорами;

– у формі виграшу в державній і недержавній грошовій лотереї, виграшу гравця (учасника), отриманого від організатора азартної гри.

Крім того, військовий збір також сплачується з доходів від оренди рухомого і нерухомого майна, доходів, що виникають при відчуженні корпоративних прав та цінних паперів, доходів від подарунків, спадщини, призів та виграшів та інші доходів, які передбачені статтею 14.1.54 Податкового кодексу України [1]. До доходів, що оподатковуються військовим збором, належать і доходи від відсотків, дивідендів, отримані роялті та інвестиційні прибутки.

Військовий збір не утримується з благодійних внесків, пенсій, стипендій, державних цільових допомог (зокрема військовослужбовцям, призваних за мобілізацією, і членам їхніх родин). Не стягується збір із допомоги з тимчасової непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах, а також із виплат за оренду майна громадян.

Важливим є те, що на доходи фізичних осіб, нарахованих до 03.08.2014 р., а виплачених після 03.08.2014, військовий збір не нараховується.

За ненарахування, неутримання та несплату військового збору передбачено штраф у розмірі 25% від суми податку, що підлягає нарахуванню та сплаті. У разі повторного порушення протягом 1095 днів штраф становитиме 50% від зазначеної суми, а при порушенні втретє – 75%. Крім того, на суму податкового боргу (несплаченого військового збору) нараховується пеня з розрахунку 120% річних облікової ставки Національного банку України, чинної на день виплати, нарахування.

Наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 р. № 4 [3] приведено у відповідність з існуючим законодавством форму 1ДФ.

Нова форма передбачає два розділи:

– розділ І. Суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і суми утриманого з них податку;

– розділ ІІ. Оподаткування процентів, виграшів (призів) у лотерею та військовий збір.

Податковий розрахунок подається окремо за кожний квартал (податковий період) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу. Окремий податковий розрахунок за календарний рік не подається.

Отже, військовий збір – це збір, поява якого зумовлена сучасними умовами існування української держави. Ним обкладаються доходи, визначені ст. 163 ПКУ. Найпоширенішим об'єктом обкладання військовим

збором є заробітна плата. Наказом МФУ від 13.01.2015 року № 4 запроваджено нову форму 1ДФ та порядок її заповнення.

Список використаних джерел

1. [Податковий кодекс України](#) [Текст] : офіц. текст : за станом на 20.09.2015 р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – (дата доступу : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України : Закон України від 31.07.2014 р. № 1621-VII [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1621-18> (дата звернення : 19.11.2015 р.). – Заголовок з екрана.
3. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма №1ДФ) та Порядку заповнення та надання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і утриманого з них податку : Наказ від 13.01.2015 р. № 4 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE26556.html (дата звернення : 19.11.2015 р.). – Заголовок з екрана.
4. Лістрова, С. Військовий збір у 2015 році утримується з усіх виплат, що обкладаються ПДФО [Електронний ресурс] / С. Лістрова // Інтерактивна бухгалтерія. – Режим доступу : <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/ib/5273/55354> (дата звернення : 20.11.2015 р.). – Заголовок з екрана.
5. Шарий, Т. Військовий збір у 2015 році [Електронний ресурс] / Т. Шарий. – Режим доступу: <http://tarassharyi.com.ua/2015/01/військовий-збір-у-2015-році> (дата звернення : 20.11.2015 р.). – Заголовок з екрана.

Московчук А.Т., к.е.н., доцент
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна

Ліщук В.І., к.е.н., доцент
Східноєвропейський національний університет
м. Луцьк, Україна

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

В умовах інтенсивних змін зовнішнього середовища, збільшення у підприємств можливостей вибору напрямів функціонування, їх діяльність і внутрішня структура постійно трансформуються, що в свою чергу впливає на цілі, завдання та спрямованість аналітичних досліджень.

Економічний аналіз діяльності підприємств, поряд зі збереженням універсальності використання, повинен мати властивість адаптуватись до змін стану об'єкта дослідження. В першу чергу це стосується забезпечення аналітичних досліджень необхідною економічною інформацією.

Економічна інформація є найважливішою складовою в організації управління підприємством, так як містить відомості про склад ресурсів та усі процеси, що відбуваються на підприємстві, як на даний час, так і за певний період. Її можна використовувати в ході аналізу на всіх рівнях управління виробничо-господарською та фінансовою діяльністю.

Під інформацією розуміють сукупність корисних відомостей, які є об'єктом збирання, реєстрації, зберігання, передавання й перетворення. Інформація є одним із ресурсів, який може накопичуватися, реалізовуватися, поновлюватися, є придатним для колективного використання та (на відміну від інших ресурсів) у процесі споживання не втрачає своїх якостей. Інформація - це головний елемент будь-якої з функцій управління. Володіння повною, достовірною, актуальною та оперативною інформацією уможливорює отримання ринкових переваг, знижує фінансовий ризик, ефективно підтримує прийняття рішень [1, с. 197].

Найважливішими характеристиками інформації є точність, достовірність, повнота, актуальність, оперативність [2]. Якщо інформація, яка використовується для проведення економічного аналізу не відповідає зазначеним вимогам, то й отримані результати не будуть відображати реального стану фінансово-господарських процесів на підприємстві.

Важливою проблемою в процесі проведення аналітичного дослідження є використання недостовірної інформації. Викривлення інформації можуть виникати у зв'язку з недостатнім рівнем професійної компетенції фахівців та через допущені технічні і навмисні помилки. Забезпечити належний рівень точності аналітичної інформації можна,

проводячи періодично підвищення кваліфікації персоналу та налагодивши дієву систему внутрішнього контролю на підприємстві.

Важливим завданням для працівників аналітичної служби є визначення оптимального обсягу інформації щодо об'єкта аналізу, а також з яких джерел (документи бухгалтерського обліку, статистичного обліку, звітність підприємства, планові документи) та які її обсяги (за скільки періодів необхідні спостереження, скільки показників і які необхідно використати для розрахунків) достатні для проведення обґрунтованого економічного аналізу.

Якщо обсяг інформації недостатній, то стан об'єкта управління буде вивчений не в повній мірі, що призведе до прийняття необґрунтованих, помилкових управлінських рішень. Наявність надлишкової інформації також спричиняє ряд проблем:

- збільшуються витрати на збір та опрацювання аналітичної інформації і, як наслідок, зростають витрати на управління підприємством;

- збільшується період формування інформаційної бази і проведення аналізу, що в свою чергу відтерміновує прийняття управлінських рішень.

Для дотримання оптимальних строків прийняття управлінських рішень необхідно забезпечити своєчасність реєстрації і передачі економічної інформації, що реалізується налагодженням професійної взаємодії бухгалтерської та аналітичної служби, розробкою чіткого графіка реєстрації господарських операцій бухгалтерією та термінів передачі її аналітикам для обробки.

Отже, результативність економічного аналізу залежить від якості інформаційної бази, що повинна відповідати низці вимог. На якість управлінських рішень впливає адекватність аналітичних висновків, отриманих на основі використаної інформаційної бази економічного аналізу. Побудова системи раціонального інформаційного забезпечення потребує визначення змісту необхідної інформації й добре функціонуючої комунікативної системи.

Список використаних джерел

1. Чумаченко, М.Г. Економічний аналіз [Текст] : навч. посібник / М.А. Болюх та ін. ; за ред. М. Г. Чумаченка. – Київський національний економічний ун-т. – [2.вид., перероб. і доп.]. – К. : КНЕУ, 2003. – 555 с. – ISBN 966-574-416-X.

2. Кіндрацька, Г.І. Економічний аналіз [Текст] : підручник / Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2008. – 488 с.

Онищук О.А., студентка

Науковий керівник - Борик О.Я., старший викладач

Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій
м. Тернопіль, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМУ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАРУБІЖНИХ ФІРМ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Мета дослідження - з'ясування суті, ролі і значення управлінського обліку в країнах з розвинутою економікою як в теоретичному, так і в прикладному аспектах, а також усвідомлення процесу взаємодії положень Національних стандартів бухгалтерського обліку (НСБО) з положеннями Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО).

Проблеми розвитку управлінського обліку досліджували такі вітчизняні вчені, як Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, С.Ф. Голов, В. Гуцайлюк, К. Джурі, З.В. Задорожній, С. Кузнецова, М.В. Кужельний, Д. Мідлтон, Л.В. Нападовська, М.С. Пушкар, М.Г. Чумаченко, Шляго Н.Н та ін.

У сучасних ринкових умовах не піддається сумніву, необхідність впровадження управлінського обліку в систему управління як самостійну облікову систему, оскільки управління підприємством являє собою процес координації та регулювання його діяльності для досягнення поставлених цілей. При цьому суб'єкти управління потребують достовірної, повної та неупередженої інформації, як на етапі прийняття рішень, так і на стадії контролю за їх виконанням.

У 1850-х роках у Великобританії бухгалтери аналітики вели детальний облік затрат у розрізі підрозділів (центрів прибутку), списували частину накладних затрат по дебету рахунку «Прибутки і збитки» як затрати періоду, визначали середні затрати на продукт (інформація використовувалась в основному не для прийняття управлінських рішень, а для оцінки ефективності використання ресурсів), формували загальні затрати, під якими розумілася сума матеріальних, трудових затрат, амортизації і відсотків на власний капітал.

У 1890-ті роки система виробничого обліку була повністю інтегрована в загальну бухгалтерію, на підприємствах стали щомісячно складати звіти по затратам, що визвало необхідність в відображенні незавершеного виробництва на рахунку «Основне виробництво»; удосконалювалися бази розподілу накладних затрат наприклад, замість прямих затрат на оплату праці стали використовувати річні середньо - зважені розрахункові матеріальні затрати, що забезпечило рішення проблеми впливу ціни матеріалів на результати розподілу накладних затрат і, відповідно, на ціну продукту); дані про собівартість продукту

стали використовувати для прийняття управлінських рішень в області асортименту продукції.

В Японії у післявоєнні роки до 1960-х років в якості одного з основних методів управлінського обліку затрат розглядається нормативний метод обліку затрат SC, який покликаний підвищити ефективність використання ресурсів в японських компаніях. У період з 1960 по 1973 рік в Японії став активно застосовуватися метод VC, що сприяв створенню інформаційної бази для прийняття управлінських рішень в умовах зростання обсягів виробництва і зниження собівартості одиниці продукції. З 1973 по 1991 рік період експансії і росту обсягів змінюється періодом стагнації, що відобразилося на системі управлінського обліку, основною ціллю якого знову стає зростання ефективності використання ресурсів [2].

Таким чином, якщо на ранніх етапах розвитку управлінського обліку увага зосереджувалася на визначенні затрат і контролі за ними, то зараз акцент робиться на формуванні в рамках використання інтегрованих систем обліку затрат стратегічної інформації, що дозволяє приймати управлінські рішення з орієнтацією на систему цінностей споживачів. Також неможливо не зауважити те, що для кращого формування управлінського обліку потрібні кваліфіковані працівники, які змогли б організувати аналітичну роботу на підприємстві. Такий спеціаліст зможе забезпечити створення та функціонування системи управлінського обліку, як самого підприємства так і його функціональних підрозділів.

Список використаних джерел

1. Бутинець, Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік [Текст] : навч. посібник / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 448 с.
2. Голов, С.Ф. Управлінський облік [Текст] : підручник. – К.: Лібра, 2008. – 704 с. – Доступно з мережі Інтернет : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2033> (дата звернення : 20.11.2015 р.)
3. Соколов, А.Ю. Теория и методология управленческого учета целевых затрат [Текст] : дис. на соискание науч. степени д-ра экон. наук : спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Соколов Андрей Юрьевич ; Казан. финансово-эконом. ин-т. – Казань, 2008. – 542 с.
4. Шляго, Н.Н. Управленческий учет: рудименты прошлого в осознании настоящего [Текст] / Н.Н. Шляго. – СПб. : Изд-во Политехн. ун-та, 2007. – 160 с.

Пилипенко С.М., к.е.н., старший викладач
Львівський інститут економіки і туризму
м. Львів, Україна

Новак У.П., к.е.н., доцент
Національний лісотехнічний університет України
м. Львів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИДБАННЯ (СТВОРЕННЯ) ТА ПРОДАЖУ ПУТІВОК ТУРИСТИЧНИМИ ФІРМАМИ

Сучасний кризовий стан економіки України змушує розвивати такі галузі, які здатні швидко, без здійснення значних капіталовкладень приносити високі прибутки. Досвід економічно розвинених країн дозволяє віднести до таких галузей туризм, який, своєю чергою, сприяє розвитку соціальної сфери.

В основі туристичної діяльності лежить задоволення оздоровчих, пізнавальних та професійно-ділових прагнень туриста при постійному збільшенні доходів та відносному зменшенні витрат суб'єкта туристичної діяльності. Досягнення такої мети зумовлює необхідність правильної організації бухгалтерського обліку діяльності туристичного підприємства.

Окремі організаційні аспекти бухгалтерського обліку у туристичній сфері дослідили такі вітчизняні науковці як: З.А. Балченко [3], Ж.А. Богданова [4], О.М. Гончаренко, Н.О. Гура [5], С.Є. Король та ін.

Однак, питання обліку туристичної діяльності потребують подальшого опрацювання, вимагають більш глибокого дослідження і узагальнення.

Вид діяльності суб'єкта туристичної індустрії впливає на особливості організації обліку придбання та продажу путівок.

Туроператор займається створенням та реалізацією свого турпродукту посередникам – турагентам або безпосередньо туристам. Турагент лише продає за певну винагороду тури туроператора споживачу.

Створення туроператором туру зумовлює виникнення витрат, облік яких ведеться згідно з П(С)БО 16 «Витрати» на рахунках 23 «Виробництво» субрахунок «Виробництво туристичних послуг», 91 «Загальновиробничі витрати», субрахунок «Загальновиробничі витрати туристичних послуг», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності», 95 «Фінансові витрати», субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт та послуг», субрахунок другого порядку «Собівартість реалізованих туристичних послуг» [3]. Неоднозначним є питання обліку загальновиробничих витрат – можуть у момент їх появи відразу відноситися в дебет рахунка 23 або обліковуватись на рахунку 91. У другому варіанті вони списуються з кредиту рахунка 91 в дебет рахунка

23 або в повному обсязі, або в сумі розподілених постійних загальновиробничих витрат. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати списуються з кредиту рахунка 91 безпосередньо в дебет субрахунку 903 [4].

До витрат туроператорів відносяться витрати на формування турпродукту, транспортні витрати на проїзд до місця відпочинку і назад, вартість окремих видів послуг, які включаються у вартість турпродукту, страхові витрати, витрати на трансферт, витрати на екскурсійне обслуговування.

Турагенти можуть вести облік витрат тільки на рахунку 23, субрахунок «Виробництво турагентських послуг» або, як суб'єкт малого підприємництва, лише на рахунках класу 8, тобто за елементами витрат [3].

До витрат турагентів відносяться вартість турпродукту, сформованого туроператором, витрати на маркетингові дослідження, оплата праці працівників турагенства, витрати на соціальні заходи, витрати на рекламу, витрати на збут, оренда офісу, амортизаційні відрахування, комунальні послуги, банківські послуги та ін.

Щодо обліку доходів від туристичної діяльності, то існує два підходи до дати визнання доходу туроператора і турагента в бухгалтерському обліку. Перший підхід передбачає виникнення доходу на дату надходження коштів на поточний рахунок або до каси туристичної фірми як оплата за турпродукт. Правильнішим вважають другий підхід, згідно з яким дохід визнається за датою закінчення туру [6].

Щодо умов визнання доходу, то у туроператора дохід визнається, виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо результат цієї операції може бути достовірно оцінено, у турагента, послуги якого відносяться до посередницьких, надаються відразу в повному обсязі, визначати ступінь завершеності не треба.

Для обліку доходів від реалізації туристичних послуг використовують субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», субрахунок другого порядку «Дохід від реалізації туристичних послуг» (у туроператора), «Дохід від реалізації турагентських послуг» (у турагента) [5].

Понесені витрати туристичної фірми та отримані доходи списуються на фінансові результати – рахунок 79 «Фінансові результати».

Організація обліку у туроператорів та турагентів залежить і від особливостей документального оформлення процесів придбання та продажу путівок [6].

Взаємовідносини суб'єкта туристичної діяльності з клієнтами формуються на основі укладеного договору (угоди, контракту). Вид договору – комісія (доручення) або агентська угода визначає порядок відображення операцій в обліку.

Придбання туристом прав (гарантій) отримання необхідного комплексу послуг у певний час, у певному місці оформляється туристичною путівкою (ваучером). При отриманні туристом послуг неналежної якості та/або кількості оформляється претензія. Туристичні фірми, що займаються прийманням іноземних туристів, оформляють документи із в'їзду, виїзду та переміщення туристів в Україні.

Підводячи підсумки, варто зазначити, що при організації бухгалтерського обліку придбання (створення) та продажу путівок слід враховувати особливості галузі:

- вид діяльності суб'єкта туристичної діяльності – туроператор чи турагент;
- процес виробництва послуги співпадає з моментом її споживання;
- місце надання туристичної послуги – територія України чи зарубіжні країни;
- вид договору, згідно з яким здійснено реалізацію туристичної послуги – комісія (доручення) або агентська угода;
- зміна якості туристичної послуги потребує чіткої організації обліку розрахунків за претензіями споживачів до якості послуг.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 15.10.2014 року] / Верховна Рада України ; Закон від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1999. — N 40. — С. 365. — Відомості доступні також з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.
2. Про туризм [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 11.02.2015 р. / Верховна Рада України ; Закон від 15.09.1995 № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – N 31. – С. 241. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.
3. Балченко, З. А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України [Текст] : навч. посібн. / З. А. Балченко. – К. : КУТЕП, 2006. – 232 с.
4. Богданова, Ж. А. Бухгалтерський облік і контроль туристичної діяльності [Текст] : автореферат дисерт. на здобуття наук. ступ. к.е.н. ; спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / Ж. А. Богданова. – Ж.: ЖДТУ, 2011. – 20 с.
5. Гура, Н. О. Облік видів економічної діяльності [Текст] : підручн. / Н. О. Гура. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 392 с.
6. Момонт Т. В. Особливості організації бухгалтерського обліку підприємствами туристичної сфери [Текст] / Т. В. Момонт // Вісник ЖДТУ. – 2014. – №1(67). – С. 34-40.

Полторак А.С., к.е.н., старший викладач, **Ткачук І.О.**, студентка
Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського
м. Миколаїв, Україна

ОБЛІК БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ В КОНТЕКСТІ ЗАКОНОДАВЧИХ НОВАЦІЙ

Безконтрольне зростання дебіторської заборгованості на підприємствах спричиняє кризу неплатежів, що, відповідно, гальмує розвиток суб'єктів господарювання та ринків. Проблема обліку безнадійної дебіторської заборгованості набуває особливої актуальності в умовах проведення податкової реформи.

Контроль за фактичним станом розрахунків на підприємстві, динамікою дебіторської та кредиторської заборгованості, виявленням фактів навмисного спотворення облікових даних суб'єктами господарських зв'язків стають необхідними складовими в процесі управління діяльністю підприємств.

Поточна дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом, до підсумку балансу відповідно до вимог П(С)БО 10 включається за чистою реалізаційною вартістю [3, ст. 7], для визначення якої обчислюється величина резерву сумнівних боргів.

Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів:

- застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості, відповідно до якого величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів;

- застосування коефіцієнта сумнівності, відповідно до якого величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності, який може розраховуватися такими способами: визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході; класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення; визначення середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду за попередні 3-5 років.

Визначена на основі класифікації дебіторської заборгованості величина сумнівних боргів на дату балансу становить залишок резерву сумнівних боргів на ту саму дату.

Згідно ст. 139.2 Податкового кодексу України [2] у процесі розрахунку податку на прибуток фінансовий результат до оподаткування може коригуватись на податкові різниці, у тому числі ті, що виникають при формуванні резервів (забезпечень). Одним з таких резервів, який покликаний поступово списати витрати за майбутні витрати підприємства, не пов'язані із зобов'язаннями перед іншими особами, і є

резерв сумнівних боргів, що являє собою ту частину поточної дебіторської заборгованості, що належить підприємству, до погашення якої боржником фахівці підприємства не впевнені.

Так, до фінансового результату до оподаткування додається вся сума нарахованого резерву та сума витрат від списання дебіторської заборгованості, яка не відповідає ознакам, визначеним пп. 14.1.11 Податкового кодексу України, понад суми резерву сумнівних боргів. Фактично це означає не включення до податкових витрат вищезазначених сум.

Відповідно, необхідно контролювати, чи відповідає заборгованість вимогам п. 14.1.11, а також проводити списання безнадійної заборгованості тільки через формування резерву сумнівних боргів. Так, встановлено наступне обмеження: витрати на створення резерву сумнівних боргів в момент такого створення до витрат по податковому обліку не включаються, а враховуються вони в момент, коли відповідна дебіторська заборгованість стає безнадійною з точки зору Податкового кодексу.

Також фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму зменшення (але не використання) раніше нарахованого резерву (пп. 139.2.2).

О. М. Колеснікова зазначає, що «не варто визнавати у бухгалтерському обліку безнадійною заборгованістю ту заборгованість, яка ще не стала безнадійною по податковим нормам», тому що існує небезпека, якщо у разі віднесення такої заборгованості до інших операційних витрат або списання за рахунок резерву сумнівних боргів в більш ранньому періоді, ніж вона стане безнадійною з точки зору Податкового кодексу України, податковий інспектор не дозволить відобразити такі витрати у тому періоді, коли заборгованість стане безнадійною по Податкового кодексу України.

На нашу думку, вищезазначена позиція автора є дискусійною, оскільки у сучасній ситуації хоча і відбувається наближення вимог податкового і бухгалтерського обліків, однак, існують досить суттєві відмінності, одна з яких стосується обліку безнадійної дебіторської заборгованості. Відповідно, у процесі бухгалтерського обліку резерву сумнівних боргів на підприємстві недоцільно спиратись тільки на вимоги Податкового кодексу України, оминаючи правила бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел

1. Губіна, І. Резерв сумнівних боргів: створення та використання [Текст] / І. Губіна // Бухгалтерія. Право. Податки. Консультації. – 2007. – № 48. – 68 с.

2. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 20.09.2015 Р. / Верховна Рада України ; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – С.112. – Доступно з мережі Інтернет: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 19.11.15). – Назва з екрану.

3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість" [Текст] : офіц. текст : за станом на 09.08.2013 р. / Мінфін України; Наказ, Положення від 08.10.1999 № 237–Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення : 19.11.2015 р.). – Назва з екрана.

4. Колеснікова, О. М. Проблемні питання обліку резерву сумнівних боргів в контексті Податкового кодексу України [Текст] / О. М. Колеснікова // Ефективна економіка України. – 2011. – № 11. – Доступно також з мережі Інтернет : <http://goo.gl/s1j2e2> (дата звернення : 19.11.2015 р.). – Назва з екрана.

Пуцентайло П.Р., д.е.н., доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ОСНОВНІ ВЕКТОРИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Орієнтація економічних реформ на відновлення виробництва, його оновлення і подальше вимагає пильної уваги до аналізу й оцінки наявного виробничого потенціалу, обґрунтування потреб в інвестиціях та аналізі ефективності різних інвестиційних проектів, ретельному порівнянні витрат і отриманих результатів, тобто визначає затребуваність інноваційно-інвестиційного, виробничого і функціонально-вартісного аналізу. Все це передбачає подальший розвиток методів аналізу, визначає необхідність формування та перевірку на практиці нових методик аналізу, котрі є адекватними вимогам ринкової економіки.

Сьогодні вітчизняна економіка перебуває в стані глибокої кризи, що значно підвищує вимоги щодо якості прийняття управлінських рішень на рівні окремого підприємства для забезпечення його життєздатності і перспектив розвитку в умовах, що склалися. У зв'язку з цим, особливого

значення набуває проблема аналітичного забезпечення виробничих процесів на підприємстві.

Ефективність управління економічним потенціалом підприємства визначається необхідним набором інструментів його вимірювання, адже управляти можна лише тим, що може бути виміряне. Ключовою проблемою управління економічним потенціалом підприємства залишається відсутність адекватних інструментів його вимірювання. Вивчення економічного потенціалу підприємства обумовлює необхідність уточнення понятійного апарату, оскільки досі термінологічна база аналітичного забезпечення є недостатньо розробленою. Існують значні відмінності у трактуванні цієї категорії, розумінні сутності і чинників її формування, що пов'язано з багатогранністю досліджуваного поняття

Система аналітичного забезпечення як інструмент управління повинна супроводжувати процес прийняття управлінського рішення. Потреба в комплексній діагностиці обумовлена властивістю адитивності інформації. Об'єкт, що містить в собі більше інформації, відповідно має більше зв'язків між своїми елементами і з навколишнім середовищем, більш високоорганізованими. Все це зумовлює синергетичний ефект інформаційної забезпеченості управління у здатності підвищувати ефективність діяльності підприємства.

Як зазначає М. В. Мейер, навіть у системі збалансованих показників Р. Каплана і Д. Нортонна не було і немає певної теорії по системі показників [1]. Тому завдання щодо обґрунтування загальної моделі аналітичного забезпечення ефективності діяльності підприємства є актуальною. Інформаційною основою моделі аналітичного забезпечення обрана бухгалтерська звітність – уніфіковане джерело комплексної інформації про фінансову діяльність підприємства. Як зазначає Пітер Друкер, у бізнесі є потреба в постійній переоцінці та переорієнтації, і потреба особливо сильна є там, де найменше можна було б очікувати – у сфері забезпечення ефективності поточного бізнесу. Тобто, бізнес, насамперед, повинен бути ефективним сьогодні [2]. Аналіз на основі звітних показників дає змогу оцінювати поточну ситуацію, реагувати на неї і прогнозувати майбутній розвиток бізнесу. Звітні дані при необхідності поглиблення оцінки доповнюються іншою інформацією.

Економічний аналіз є невід'ємною частиною і універсальним методом, який використовується у всіх науках, об'єктом вивчення яких є економіка – від економічної теорії, що виявляє макроекономічні закономірності розвитку суспільства, до економіки підприємства, де економічний аналіз розглядається як серцевина пізнання, відображаючи факти господарського життя через аналітичні процедури.

Дослідження сучасної практики діяльності підприємств України свідчить про наявність низки чинників, які знижують ефективність

прийняття управлінських рішень, що стосуються системи аналітичного забезпечення системи управління:

- недосконалість діючої аналітичної моделі формування інформації для прийняття управлінських рішень в умовах різних кон'юнктурних коливань на ринку і макроекономічної нестабільності;

- необґрунтованість співвідношення обсягів необхідної та достатньої інформації, що зумовлює виникнення явищ нестачі та перенасичення інформацією аналітичної служби підприємства;

- відсутність раціональних критеріїв відбору необхідної інформації із загального масиву даних, що пов'язано з недосконалістю критеріальної обґрунтованості при побудові аналітичної системи на забезпечення реалізації стратегії підприємства;

- принципова відмінність класифікаційних ознак аналітичної інформації, котра необхідна для потреб управління;

- асинхронність узагальнення показників аналізу, що зумовлює несвоєчасність складання та подання звітів, необхідних для прийняття управлінських рішень.

Розширення аналітичного забезпечення управлінського процесу за рахунок вдосконалення інформаційних потоків фінансового та управлінського обліку і фінансової звітності – це процес безперервного цілеспрямованого збору відповідних інформативних даних, необхідних для розрахунку оціночних індикаторів цільової спрямованості моделі управління підприємством. У зв'язку з цим доцільно максимально розширити межі фінансового обліку та фінансової звітності в інтересах управління, а потім перейти до побудови управлінського обліку та звітності. Їх формат може бути представлений як додаток до форматів фінансового обліку та фінансової звітності або визначатися як самостійний напрям формування обліково-аналітичної інформації в інтересах управління підприємством.

Список використаних джерел

1. Мейер, Маршал В. Оценка эффективности бизнеса [Текст] / М.Маршал В. ; пер. с англ. – М. : Вершина, 2004. – 272 с.

2. Экономический анализ [Текст] : учебник для вузов / под ред. Л.Т. Гиляровской. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 615 с.

3. Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства [Текст] / П.Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 1. – С. 168-174.

4. Пуцентейло, П.Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств [Текст] / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – № 1. – С. 194-198.

Радашкевич А.С., студент магістеріума
Научный руководитель - Вегера С.Г., д.э.н., доцент
Полоцкий государственный университет
г. Новополоцк Республика Беларусь

УЧЁТ КОНЦЕССИОННОГО ДОГОВОРА В СООТВЕТСТВИИ С МСФО НА ПРИМЕРЕ АВТОМОБИЛЬНОЙ ДОРОГИ

Деятельность по договорам концессии является новым направлением в развитии государственно-частного партнёрства, что определяет методологические проблемы её бухгалтерского учёта. Одним из вопросов является учёт концессионного договора.

Рассмотрим учёт концессионного договора с учётом положений МСФО на базе следующего примера.

Правообладатель передаёт оператору имеющуюся однополосную платную дорогу. По условиям договора оператор обязан осуществлять оперативное управление этой дороги и, кроме того, впервые годы концессии расширить определённые участки дороги до автострады с тремя рядами движения.

По оценкам оператора справедливая стоимость услуг по оперативному управлению и расширению определённых участков дороги до автострады с тремя рядами движения составляет 350 000 тыс. руб. Расчётная средняя ставка процента по кредитному финансированию правообладателя составляет 5 %.

Для проведения строительных работ оператор будет использовать имеющееся у него оборудование. После завершения строительства оператор передислоцирует данное оборудование на другие проекты.

Оператор должен производить замену покрытия дороги с необходимой периодичностью для поддержания дороги в определённом состоянии на протяжении всего срока действия концессии. Ожидается, что износ и повреждения дороги, в основном, будут являться следствием её интенсивного использования после введения в эксплуатацию. По оценкам оператора, ему придётся производить замену покрытия дороги три раза в течение срока действия концессии, для того чтобы соответствовать требованиям концессии.

Оператор будет взимать плату с пользователей дороги. Пользователи дороги будут производить оплату оператору 100 тыс. руб. за каждый случай использования платной дороги, а правообладатель будет гарантировать минимальную сумму вознаграждения в размере 60 000 тыс. руб. в год. Каждый год правообладатель будет пересматривать удельные расценки, которые оператор может устанавливать для каждого класса пользователей дороги.

Срок действия концессии составляет тридцать лет. В конце срока действия концессии оператор должен передать правообладателю модернизированную дорогу без какого-либо дополнительного вознаграждения в момент передачи.

В бухгалтерском учёте отражение хозяйственных операций представляем следующим образом (табл. 1).

Таблица 1

Отражение хозяйственных операций по концессионному договору

Год	Объекты	Дт	Кт	Сумма	Примечание
	Право требования денежных средств и право взимания платы у пользователей				
	Отражен финансовый актив (дебиторская задолженность) в виде права требования денежных средств у государства (право на получение фиксированной суммы от государства в течение 5 лет)	76	86	259769	
	Отражен нематериальный актив в виде права взимания платы у пользователей. Если признаются и финансовый и нематериальный актив, то справедливая стоимость нематериального актива может быть определена как разница между справедливой стоимостью общего вознаграждения и справедливой стоимостью финансового актива	04	86	90231	350000-259769=90231
	Отражена выручка по оказанию строительных услуг (равна справедливой стоимости этих услуг)	86	90	350000	265515+10% прибыли (26515) + НДС 20%
	Затраты по строительству, модернизации	90	60,10, 70,02...	265515	Затраты по строительству и модернизации
		90	68	58333	НДС
	ЭКСПЛУАТАЦИЯ				
1-й год	Поступившие от эксплуатации суммы отражены как погашение задолженности государства по получению фиксированной минимальной суммы	51	76	48000	

Продолжение табл. 1

1-й год	Погашение задолженности государства до фиксированной минимальной суммы	51	76	12000	Доплата до минимальной суммы 60000
1-й год	Отражен финансовый доход (дебиторская задолженность на конец периода, умноженная на 5%)	76	91	12988	сальдо сч.76 (259769 * 5% = 12988)
1-й год	Начислена амортизация по нематериальному активу (право взимания платы у пользователей)	20	5	18046	90231:5 лет
2-й год	Погашение задолженности государства по получению фиксированной минимальной суммы	51	76	60000	
2-й год	Отражен финансовый доход (дебиторская задолженность на конец периода, умноженная на 5%)	76	91	10638	сальдо сч.76 (212757 + 12988 - 60000) = 163395 163395*5% = 10638
2-й год	Отражена разница между денежными поступлениями от населения и фиксированной суммы от государства	51	62	18000	получили в качестве платы от пользователей 78000 78000-60000=1800
2-й год	Отнесено на признание выручки от эксплуатации	62	90	18000	
2-й год	Начислена амортизация по нематериальному активу (право взимания платы у пользователей)	20	5	18046	90231:5 лет
2-й год	Расходы по техническому обслуживанию	91, 90	60,10, 70...	3000	
3-й год	Погашение задолженности государства по получению фиксированной минимальной суммы	51	76	60000	
3-й год	Отражен финансовый доход (дебиторская задолженность на конец периода, умноженная на 5%)	76	91	8170	сальдо сч.76 (163395 + 10638 - 60000) = 111565 111565*5% = 8170
3-й год	Отражена разница между денежными поступлениями от населения и фиксированной суммы от государства	51	62	36000	получили в качестве платы от пользователей 96000 96000-60000=36000
3-й год	Отнесено на признание выручки от эксплуатации	62	90	36000	

Окончание табл. 1

3-й год	Начислена амортизация по нематериальному активу (право взимания платы у пользователей)	20	5	18046	90231:5 лет
3-й год	Расходы по техническому обслуживанию	91, 90	60,10, 70...	3000	
4-й год	Погашение задолженности государства по получению фиксированной минимальной суммы	51	76	60000	
4-й год	Отражен финансовый доход (дебиторская задолженность на конец периода, умноженная на 5%)	76	91	5578	сальдо сч.76 (111565 + 8170 - 60000) = 57143 57143*5% = 5578
4-й год	Отражена разница между денежными поступлениями от населения и фиксированной суммы от государства	51	62	24000	получили в качестве платы от пользователей 84000 84000-60000=24000
4-й год	Отнесено на признание выручки от эксплуатации	62	90	24000	
4-й год	Начислена амортизация по нематериальному активу (право взимания платы у пользователей)	20	5	18046	90231:5 лет
4-й год	Расходы по техническому обслуживанию	91, 90	60,10, 70...	3000	
5-й год	Погашение задолженности государства по получению фиксированной минимальной суммы	51	76	60000	
5-й год	Отражен финансовый доход (дебиторская задолженность на конец периода, умноженная на 5%)	76	91	2857	сальдо сч.76 (57143 + 2857 - 60000) = 0
5-й год	Отражена разница между денежными поступлениями от населения и фиксированной суммы от государства	51	62	30000	получили в качестве платы от пользователей 90000 90000-60000=30000
5-й год	Отнесено на признание выручки от эксплуатации	62	90	30000	
5-й год	Начислена амортизация по нематериальному активу (право взимания платы у пользователей)	20	5	18047	90231:5 лет

Источник: собственная разработка

Таким образом, рассмотренный пример позволит правильно отразить в бухгалтерском учёте объекты концессии. Также отметим, что правильное отражение объектов концессии позволит организации предоставлять достоверные данные о платёжеспособности и рентабельности компании, что делает её более полезной для широкого круга пользователей.

Исходя из представленного примера, можно отметить, что процесс оценки и учёта концессионного договора сложный и долгий. В статье были отмечены такие вопросы как:

- по какой оценке мы учитывали объект концессии;
- по какой стоимости отражали объект концессии;
- отражали выручку по оказанию строительных услуг.

Романченко Ю.О., к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Модернізація системи обліку та звітності в державному секторі економіки значно відстає від госпрозрахункового сектору.

Метою модернізації обліку в державному секторі є адаптація його до сучасних вимог міжнародної практики, усунення існуючих проблем, вдосконалення законодавчо-нормативної бази, що регламентує облік [2].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки» від 16.01.2007 р. № 34 [4], розроблено та прийнято національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, з яких 9 введено в дію з 1.01.2015 р. (121 «Основні засоби», 122 «Нематеріальні активи», 123 «Запаси», 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок», 127 «Зменшення корисності активів», 128 «Зобов'язання», 130 «Вплив змін валютних курсів», 132 «Виплати працівникам», 133 «Фінансові інвестиції»). Введення в дію решти прийнятих стандартів заплановано на 1.01.2016 р.

Одним з напрямків модернізації облікової системи у бюджетній сфері є уніфікація її організаційної та інформаційної складової. Актуальності має

питання забезпечення відкритості облікових процесів та прозорості консолідації інформації в бюджетних установах, яке забезпечується прийняттям єдиного плану рахунків.

На сьогодні Міністерством Фінансів України розроблено проект Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, який встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти діяльності суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі [5]. Згідно з проектом нові нормативні акти набирають чинності з 1.01.2017 р. та відміняють дію чинного на сьогодні Наказу Міністерства фінансів України від 26.06.2013 р. № 611 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ [3].

Головним фінансовим підсумком діяльності бюджетної установи є показник фінансового результату виконання кошторису. Тому формування інформації про фінансовий результат діяльності є одним з основних завдань бухгалтерського обліку [1].

Відповідно до запланованих змін в обліковій системі бюджетних установ для обліку й узагальнення інформації результатів виконання бюджету (кошторису) суб'єктами державного сектору призначено буде рахунок 55 «Фінансовий результат», з поділом на субрахунки:

- 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду» (5521 «Фінансовий результат виконання бюджету (кошторису) звітного періоду»);

- 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» (5522 «Накопичені фінансові результати виконання бюджету (кошторису)»);

- 5531 «Результат виконання державного бюджету звітного періоду» (5541 «Результат виконання місцевих бюджетів звітного періоду»);

- 5532 «Накопичені фінансові результати виконання державного бюджету» (5542 «Накопичені фінансові результати виконання місцевих бюджетів»).

За кредитом рахунку передбачається вести облік сум в порядку закриття рахунків обліку доходів, віднесення результатів переоцінки активів при списанні або щорічно пропорційно нарахованій амортизації та віднесення суми дефіциту звітного періоду до накопичених фінансових результатів, суми фінансових результатів виконання кошторису (бюджету) попередніх звітних періодів, якщо накопичена сума профіциту за попередні періоди перевищує накопичену суму його дефіциту, суми доходів державного (місцевого) бюджету, які надійшли в поточному році, та суми проведених коригувань, суми фінансових результатів виконання державного бюджету (місцевих бюджетів) попередніх бюджетних періодів,

якщо накопичена сума профіциту за попередні бюджетні періоди перевищує накопичену суму його дефіциту.

За дебетом рахунку планується облік суми в порядку закриття рахунків обліку витрат та віднесення сум профіциту звітного періоду до накопичених фінансових результатів, сума фінансових результатів виконання кошторису попередніх періодів, якщо накопичена сума дефіциту за попередні періоди перевищує накопичену суму його профіциту, сума витрат державного (місцевого) бюджету, які проведено в поточному році, та суми проведених коригувань, сума фінансових результатів виконання державного (місцевого) бюджету попередніх бюджетних періодів, якщо накопичена сума дефіциту за попередні бюджетні періоди перевищує накопичену суму його профіциту.

Наприклад, закриття рахунків доходів бюджетних установ у обліку буде відображено записом: за дебетом рахунків 7011 «Бюджетні асигнування» (7021 «Асигнування державних цільових фондів на утримання апарату»), 7111 (7121) «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)», 7211 (7221) «Дохід від реалізації активів», 7311 «Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів» (7321 «Фінансові доходи державних цільових фондів»), 7411 (7421) «Інші доходи за обмінними, а також кредитом 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду» (5521 «Фінансовий результат виконання бюджету (кошторису) звітного періоду»).

Закриття рахунків витрат буде відображено записом: за дебетом 5511 «Фінансові результати виконання кошторису звітного періоду» (5521 «Фінансовий результат виконання бюджету (кошторису) звітного періоду»), та кредитом рахунків 8011 (8021, 8111, 8121) «Витрати на оплату праці», 8012 (8022, 8112, 8122) «Відрахування на соціальні заходи», 8013 (8023, 8113, 8123) «Матеріальні витрати», 8014 (8024, 8114, 8124) «Амортизація», 8115 (8125) «Інші витрати», 82 «Витрати з продажу активів», 8311 (8321) «Фінансові витрати», 8411 (8421) «Інші витрати за обмінними операціями», 8511 «Витрати за необмінними операціями», 8521 «Витрати на утримання апарату фонду» [5].

Таким чином, запроваджена модернізація обліку в бюджетних установах дасть можливість забезпечити реальність показників бюджету та їх виконання, визначити основні напрями бюджетного фінансування, забезпечити ефективне та раціональне використання фінансових ресурсів бюджетних установ.

Список використаних джерел

1. Кравченко, О. В. Проблемні аспекти оцінки ефективності управління бюджетними витратами [Текст] / О. В. Кравченко // Вісник університету

банківської справи Національного банку України. – 2014. – № 2 (20). – С. 37-40.

2. Момот, Л. В. Основні напрями модернізації обліку бюджетних установ у сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / Л. В. Момот. – Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14155/3/6.PDF> (дата звернення 20.11.15). — Назва з екрана.

3. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ [Текст] : офіц. текст : за станом на 04.09.2015 Р. / Мінфін України; Наказ, План, Положення від 26.06.2013 № 611. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1214-13> (дата звернення 20.11.15). — Назва з екрана.

4. Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки [Текст] : офіц. текст : за станом на 12.01.2013 р. / Кабінет Міністрів України ; Постанова, Стратегія, Заходи від 16.01.2007 № 34. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF> (дата звернення 20.11.15). — Назва з екрана.

5. Проект наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження деяких нормативно-правових активів з бухгалтерського обліку в державному секторі» від 30 жовт. 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/news/view/proekti-normativnopravovih-aktiv?category=aspekti-roboti&subcategory=zakonodavstvo> (дата звернення 20.11.15). — Назва з екрана.

Сторож Д.Ю., студентка спеціалітету,
Семенишена Н.В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЗА ДАНИМИ ЗВІТНОСТІ

Методичні засади аналізу звітності ґрунтуються на наступних засадах:

- розуміння економічної природи статей звітності (звітність містить десятки показників, більшість з яких є комплексними, відповідно, передумовою якісного аналізу є розуміння економічного змісту кожної статті, її значимості в структурі звітної форми);
- розуміння змісту основних аналітичних взаємозв'язків звітних форм (суть взаємозв'язку – взаємодоповнення звітних форм), їх розділів і статей. По-перше, логіка побудови звітності визначається насамперед необхідністю дати розгорнуту характеристику економічного і фінансового потенціалу організації і ефективності його використання. По-друге, більшість балансових статей комплексні. Тому ряд показників балансу, найбільш істотних для оцінки майнового і фінансового становища організації, розшифровується в супутніх звітних формах.

Проведення аналізу фінансового стану підприємств здійснюється не лише менеджментом (керівництвом) підприємства та відповідними службами, позикодавці (банки) здійснюють аналіз для визначення ступеня ризику та моніторингу умов кредитування; контролюючі органи здійснюють аналіз для визначення ймовірності виконання надходжень у бюджет, комерційні партнери підприємства - для визначення ризику щодо своєчасного здійснення розрахунків, власники (засновники) і інвестори проводять аналіз для вивчення ефективності використання ресурсів тощо.

Найбільш поширеним методом, який використовується для аналізу фінансової звітності, є аналіз коефіцієнтів (відносних показників).

Варто відзначити, що сформована відповідно до МСФЗ вітчизняна фінансова звітність в цілому придатна для фінансового аналізу і традиційно фінансові коефіцієнти групуються в такі категорії (табл. 1).

Однак відсутність соціальних індикаторів та індикаторів виробництва у річній звітності підприємств унеможливорює розрахунок таких коефіцієнтів, як, наприклад, деякі показники ділової активності, рівень податкового навантаження та інші. Очевидно, що не кожному користувачу звітності потрібно використовувати всі фінансові коефіцієнти.

На основі розрахованих даних можна вивести комплексний показник інвестиційної привабливості підприємства і віднести його до однієї з чотирьох груп.

Таблиця 1

Класифікація фінансових коефіцієнтів

Коефіцієнти ліквідності	Коефіцієнти фінансової стабільності	Коефіцієнти оборотності активів	Коефіцієнти прибутковості	Коефіцієнти прибутковості акцій
К поточної ліквідності	К загальної заборгованості	К оборотності запасів	К чистого прибутку	Чистий прибуток на акцію (EPS)
К критичної ліквідності	К довгострокової заборгованості	К оборотності дебіторської заборгованості	К рентабельності активів (ROA)	Відношення ціни до прибутку на акцію (P/E)
К абсолютної ліквідності	К фінансової незалежності	К оборотності кредиторської заборгованості	К рентабельності власного капіталу (ROE)	
		К оборотності активів		

Загалом, кількість фінансових показників, які можна використовувати при оцінці діяльності, досягає 200. Однак застосовувати навіть половину з них недоцільно, оскільки збір і обробка інформації в цьому випадку будуть займати занадто багато часу, тому, як правило, досить 5–7 коефіцієнтів, що здійснюють найбільший вплив на ефективність роботи підприємств.

Власне, з цих міркувань, в табл. 2, 3 наведено схеми прийняття можливих управлінських рішень на основі зміни деяких коефіцієнтів.

Таблиця 2

Варіабельність прийняття рішень на основі змін фінансових коефіцієнтів

Коефіцієнт виплат	Рентабельність виробництва	Рентабельність активів	Коефіцієнт фінансової залежності	Можливі управлінські рішення
Збільшення	Збільшення	Збільшення	Збільшення	Не залучати короткострокових кредитів і позик для поповнення власних оборотних коштів. Можливе залучення позикових коштів довгострокового характеру
Збільшення	Збільшення	Збільшення	Немає змін/зменшення	Розглянути можливість залучення додаткових короткострокових позикових коштів для покриття поточних витрат у випадку виникнення дефіциту платоспроможності

Продовження табл. 2

Збільшення	Немає змін/ зменшення	Збільшення	Немає змін/ зменшення	Збільшити ціни на продукцію в більшій пропорції, ніж ріст витрат і податкових платежів
Збільшення	Немає змін/ зменшення	Немає змін/ зменшення	Немає змін/ зменшення	(а) Провести оптимізацію оподатковування організації, якщо збільшення виплат пов'язане зі збільшенням податкових платежів, варто оцінити причини збільшення платежів по податках і зборах (б) Вжити заходів по скороченню витрат організації або збільшенню ціни реалізацію продукції, товари, роботи, послуги – якщо збільшення виплат пов'язане з ростом витрат
Немає змін/ Зменшення	Немає змін/ зменшення	Немає змін/ зменшення	Збільшення	(а) Розглянути економічну доцільність залучення додаткових коштів. Збільшення може бути виправдано тільки у випадку наступного розширення виробничо- комерційної діяльності, збільшення попиту на продукцію, а також для покриття тимчасового дефіциту платоспроможності (б) Знизити обсяг закупівель матеріально-виробничих запасів
Немає змін/ Зменшення	Збільшення	Немає змін/ зменшення	Немає зміни/ зменшення	Ситуація показує, що ріст витрат випереджає їх фактичну оплату. Для одержання заліку вхідного ПДВ рекомендується оплатити здійснені витрати

Безумовно, наведені показники і пропоновані управлінські рішення відображають найбільш загальні ситуації, які можливі в діяльності підприємств.

Таблиця 3

**Варіативність прийняття рішень на основі змін показників
оборотності активів**

Оборотність запасів	Оборотність незавершеного виробництва	Оборотність готової продукції	Обсяг реалізації	Можливі управлінські рішення
Збільшення	Збільшення	Збільшення	Збільшення	Розглянути можливість реалізації на умовах комісії, якщо очікується, що це призведе до подальшого зростання обсягів реалізації
Збільшення	Збільшення	Збільшення	Немає змін/ Зменшення	Переглянути асортимент реалізованої продукції з врахуванням можливості зміни цін (враховуючи ефект сезонності)
Збільшення	Збільшення	Немає змін/ Зменшення	Немає змін/ Зменшення	(а) Ухвалити рішення щодо доцільності подальшого виробництва певного виду (видів) продукції (при цьому врахувати ефект сезонності) ; (б) зіставити в кількісному виразі сукупні витрати на переорієнтацію виробничих потужностей на виробництво більш затребуваного виду продукції і втрачену вигоду від зниження обсягу продажів продукції. Якщо надходження від реалізації нижче сукупних витрат і податкових платежів – (а)
Збільшення	Немає змін/ Зменшення	Немає змін/ Зменшення	Немає змін/ зменшення	Розглянути можливість зниження обсягу закупівель матеріально-виробничих запасів
Немає змін/ Зменшення	Немає змін/ Зменшення	Немає змін/ Зменшення	Збільшення	З врахуванням здійсненої оцінки росту обсягів реалізації ухвалити рішення щодо підготовки замовлення на одержання кредиту в банку на поповнення оборотних активів
Немає змін/ Зменшення	Немає змін/ Зменшення	Збільшення	Немає змін/ Зменшення	(а) Розглянути можливість зміни виробничого процесу з метою зниження тимчасових витрат: скоротити виробничі потужності (б) Розглянути можливість зниження обсягу закупівель матеріально-виробничих запасів

При необхідності варто використовувати додаткові абсолютні і відносні показники, що дозволяють уточнити рекомендації з управління організацією.

Фесенко Ж.В., студент, Трофименко А.В., студент
Науковий керівник: Кравченко О.В., к.е.н., доцент
Українська академія банківської справи
м. Суми, Україна

ПРОБЛЕМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ НП(С)БОДС ТА МСБОДС У РОЗРІЗІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА ЗАПАСІВ

У 2015 році облік у бюджетних установах України перебуває у стані трансформації, обумовлений введенням в дію Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі. Перехідний період вітчизняної облікової системи є тривалим та складним, оскільки більшість нормативних документів нерозривно пов'язані один з одним, а, отже, зміна одного положення може суперечити іншим законодавчим актам. Інтенсивна політика євроінтеграції України вимагає також впровадження міжнародних стандартів задля гармонізації та усунення суперечностей в обліку.

Суттєвим недоліком розроблених та прийнятих НП(С)БОДС є недостатність деталізації інформації, на відміну від МСБОДС, де значна увага приділяється приміткам, які розкривають сутність проведених операцій. Так, наприклад, НП(С)БОДС мають значно менші вимоги до розкриття інформації про облікову політику, відсутній звіт у розрізі сегментів бізнесу, не відображено інформацію щодо сум невикористаних кредитних коштів тощо. З метою усунення цих фактів було додатково розроблено методичні рекомендації щодо обліку основних засобів, нематеріальних активів та запасів суб'єктів державного сектору [1].

Проаналізувавши МСБОДС 17 [2] та НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» (ОЗ) [3], можна виділити ряд ключових відмінностей: вітчизняні стандарти мають більш широкий понятійний апарат ніж міжнародний аналог, проте тлумачення не співпадають. У НП(С)БОДС подається більший обсяг деталізованої інформації щодо обліку порівняно з МСБОДС. Наприклад, основні засоби підлягають чіткому розмежуванню на групи, визначається гранична вартість при віднесенні активів до ОЗ, встановлено момент початку та закінчення нарахування амортизації. Також існує різниця у методі нарахування амортизації – у НП(С)БОДС визначений лише прямолінійний, у МСБОДС – надається право вибору з прямолінійного, виробничого, залишку, який зменшується. При оцінці ОЗ першочерговість надається первісній вартості (НП(С)БОДС), на відміну від оцінки за справедливою вартістю (МСБОДС). В протизаг міжнародним стандартам вітчизняними дозволяється перегляд методу амортизації, строку корисного використання та ліквідаційної вартості лише раз на рік.

При переоцінці основних засобів за вітчизняними положеннями балансова вартість не повинна значно відрізнятись від справедливої. Основний метод переоцінки – метод пропорційної зміни, тоді як окрім даного, за міжнародними - використовується метод списання. Тобто балансова вартість активу зменшується на суму накопиченої амортизації. Якісно МСБОДС висуває значно більші та чіткі вимоги до інформації про основні засоби, яка розкривається у фінансовій звітності бюджетних установ, але НП(С)БОДС носить в більшій мірі імперативний характер.

У міжнародній практиці нематеріальні активи (НМА) підпорядковуються окремому стандарту – МСБОДС 38 [2], в той час як у вітчизняному – НП(С)БОДС 122 [3], який за своїм змістом дублює стандарт з обліку ОЗ - НП(С)БОДС 121. За МСБОДС визначено три способи нарахування амортизації НМА, як і для обліку ОЗ; за НП(С)БО 122 методи амортизації обираються самостійно; визнання та оцінка об'єктів НМА проводяться аналогічно до ОЗ; відсутня інформація про ідентифікацію та класифікацію. В міжнародному обліку передбачено можливість перегляду терміну використання та методів амортизації на кінець звітного періоду.

Відхилення вітчизняних положень від міжнародних стосуються і запасів. Так, наприклад, у НП(С)БОДС 123 [3] не вказано приналежність запасів до оборотних активів, на відміну від МСБОДС 12 [2].

Несхожим також є склад запасів, наприклад, в МСБОДС не включаються: поточні біологічні активи та активи, які формують державні матеріальні резерви і запаси; але включено запаси з озброєння, землі, нерухомості для продажу, придбаних або вироблених товарів, які призначені для розподілу безоплатно або за номінальною вартістю іншим сторонам тощо. В МСБОДС не наведено критеріїв визнання запасів на відміну від національних стандартів.

У вітчизняній обліковій практиці установи керуються трьома методами вибуття запасів: собівартості перших за часом надходження (ФІФО), ідентифікованої собівартості та середньозваженої собівартості. В міжнародних стандартах також включено метод нормативних затрат та ціни продажу.

Варто зазначити, що чинні національні положення щодо обліку запасів мають певні критерії, за якими вони є наближеними до міжнародних стандартів, наприклад:

- не зазначено строку корисної експлуатації запасів;
- оцінка запасів здійснюється за первісною вартістю;
- оцінка на дату балансу для всіх видів запасів (окрім тих, які утримуються задля розподілу, споживання та виробництва товарів за номінальною вартістю або безоплатно) проводиться за найменшою з оцінок (первісної вартості або чистої вартості реалізації);

– єдині критерії для прийняття рішення про переоцінку запасів.

Таким чином, визначенні розбіжності не сприяють задекларованій гармонізації обліку. Подальша деталізація та усунення цих відмінностей сприятиме наближенню вітчизняних стандартів до міжнародних, дозволить відображати об'єктивну та адекватну інформацію щодо діяльності установ бюджетної сфери. Вирішити визначені проблеми можна за допомогою надання українським положенням диспозитивного характеру – тобто можливості вибору бюджетною установою серед запропонованих варіантів того, який буде найбільш ефективно та прозоро відображати в обліку результати її діяльності.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору [Текст] : офіц. текст : за станом на 25.09.2015 р. / Міністерство фінансів України ; Наказ від 23 січня 2015 року № 11. – Доступно також з мережі Інтернет : <http://golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461524/> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку в державному секторі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.

3. Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі [Текст] : офіц. текст : за станом на 04.09.2015 р. / Мінфін України; Наказ, Положення, Стандарт від 12.10.2010 № 1202. – Доступно також з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.

Халоал Ф.А., аспірант

Научный руководитель – Гура Н.А., д.э.н., профессор

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

г. Киев, Украина

ОПТИМИЗАЦИЯ ЗАТРАТ НА ПОДГОТОВКУ КАДРОВ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ В УКРАИНЕ

Актуальность исследования затрат на подготовку кадров военнослужащих связана с преимущественно бюджетными источниками финансирования. Поскольку бюджетные средства, выделяемые на подготовку кадров военнослужащих – это деньги налогоплательщиков, их учет, контроль и своевременная оценка эффективности использования, требуют четкого понимания структуры, размеров затрат, их целевого назначения.

Как и любая статья расходов, затраты на подготовку кадров военнослужащих должны тщательно контролироваться и быть прогнозируемыми, а значит требуют учета и контроля со стороны специализированных служб или отделов.

В Министерстве обороны Украины (МОУ) подготовка офицерских кадров осуществляется в высших военных учебных заведениях (ВВУЗ) по видам вооруженных сил Украины [1; 2; 3].

Установлено, что видовые институты и факультеты при вузах несут расходы, которые на нормативном уровне разделены на несколько групп: денежное обеспечение; продовольственное обеспечение; вещевое обеспечение; медицинское обеспечение; перевозки к месту проведения ежегодного основного и каникулярного отпуска и обратно; оплата коммунальных услуг и потребленных энергоносителей [4].

В случае досрочного расторжения контракта о прохождении военной службы (обучения) по вине или инициативе курсанта, все фактические расходы на его содержание в ВВУЗ должны быть им возмещены [5].

Затраты на подготовку кадров военнослужащих можно разделить на прямые и косвенные. Прямые денежные затраты на обучение – это денежные средства и стоимостная оценка имущества, непосредственно относящиеся к выдаче в собственность курсанту во время его обучения. Косвенные затраты – это средства и стоимостная оценка имущества, которые направлены на обеспечение учебного процесса курсанта, в их состав входят:

а) денежные затраты – сумма средств, направляемых на содержание лиц, обеспечивающих обучение курсанта, а также на приобретение материальных ценностей и оплату услуг сторонних организаций, связанных с его обучением;

б) материальные затраты – это стоимость имущества или его денежная компенсация, которые выдаются лицам, обеспечивающим обучение курсанта;

в) расчетные затраты – это сумма средств на содержание курсанта как военнослужащего, а также на амортизацию соответствующего военного имущества, которое используется во время его обучения.

В структуре расходов бюджетных средств, выделяемых на обучение курсантов, большую часть составляют затраты на оплату труда лиц, обеспечивающих процесс обучения (денежное обеспечение – 49 %, заработная плата – 33,5 %). Расходы на содержание и эксплуатацию вооружения и военной техники составляют лишь 1,8 %, что свидетельствует об использовании устаревшего и морально изношенного оборудования, отсутствии закупок тренажерного оборудования. Доля расходов на приобретение горюче-смазочных материалов равна лишь 1,2 % стоимости обучения [6, с. 92-93].

Для оптимизации структуры затрат на обучение кадров военнослужащих целесообразно подготовить методику определения стоимости обучения офицеров с учетом прямых и косвенных расходов; разработать систему аналитического учета годовых затрат по всем видам обеспечения учебного процесса; пересмотреть нормативы формирования штатов ВВУЗ; увеличить расходы на практические учебные занятия с курсантами.

Таким образом, особенности затрат на подготовку кадров военнослужащих заключаются в характере и особенностях сферы деятельности. Существует наличие ограничений по раскрытию статей затрат, обусловленных режимом секретности, а конечный результат таких затрат носит неэкономический характер. Грамотное, квалифицированное использование любых видов ресурсов при подготовке офицерских кадров способствует увеличению эффективности затрат.

Список использованных источников

1. Кириленко, І. В. Основи оборонної економіки [Текст] : курс лекцій для курсантів спеціальності “Фінанси” / І. В. Кириленко. – К. : Військовий Інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2009. – 135 с.
2. Нещадим, М. І. Військова освіта в Україні: історія, теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / М. І. Нещадим. – К. : Київ. ун-т, 2003. – 852 с.
3. Шаталова, О. Г. Розвиток системи вищої військової освіти України [Текст] / О. Г. Шаталова, Ю. Н. Бараш // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 3. – С. 202-207.

4. Про затвердження Порядку розрахунку витрат, пов'язаних з утриманням курсантів у вищих навчальних закладах: Спільний наказ МОУ, Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства транспорту і зв'язку України, Адміністрації державної прикордонної служби України, управління Державної охорони України, Служби безпеки України від 16 липня 2007 р. № 419/831/240/605/537/219/534. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0863-07> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.

5. Про затвердження Порядку відшкодування курсантами та особами офіцерського складу витрат, пов'язаних з їх утриманням у вищих навчальних закладах: Постанова КМУ від 12 липня 2006 р. № 964. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-2006-%D0%BF> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.

6. Косова, Т. Д. Аналіз складу та структури витрат на навчання під час підготовки офіцера в системі вищої освіти [Текст] / Т. Д. Косова, Л. В. Березовенко // Вісник ДонНУЕТ. – 2013. – № 3 (59). – С. 90-99.

Часовнікова Ю.С., к.е.н., доцент, **Каравічева О.А.**, студент магістеріуму
Харківський національний економічний університет імені С.Кузнеця
м. Харків, Україна

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Економічні процеси, що відбуваються в країні, характеризуються активними трансформаційними та інтеграційними процесами. Міжнародна практика представляє пріоритетні можливості для всіх сфер суспільства, що в свою чергу визначає необхідність впровадження нових реформ, в тому числі у бухгалтерському обліку. Роль облікової політики в діяльності підприємств, з розвитком бухгалтерського обліку у руслі імплементації національних та міжнародних стандартів обліку стала більш важливою. З урахуванням змін, що відбулися у податковому законодавстві, значимість облікової політики зросла в рази, оскільки формування об'єкту оподаткування податку на прибуток визначається тепер на даних бухгалтерського обліку. Ведення бухгалтерського обліку за відповідними правилами, загальними принципами та положеннями потребує від підприємств створення певних нормативних документів, які б

підтверджували існуючу облікову політику. Для забезпечення потреб керівництва в оперативній інформації для прийняття управлінських рішень, облікова політика повинна обґрунтовувати методики ведення бухгалтерського обліку, збору й обробки даних, з урахуванням галузевих особливостей.

Проблемним аспектам трансформації облікової політики підприємства за міжнародними стандартами присвячені роботи багатьох вітчизняних та іноземних науковців, серед яких Ф. Бутинець, Т. Барановській, А. Сисоєва, М. Пушкар, Л. Гордієнко, М. Щирба, Л. Гуйда, В. Жолнер, Д. Хоптинський, М. Ван Бреда. Проте можна зробити висновки, що недостатньо уваги приділялось питанням гармонізації нормативно-правового регулювання облікової політики у відповідності до міжнародного рівня.

Метою статті є дослідження сучасного стану та проблем формування облікової політики підприємства, критична оцінка її нормативно-правового забезпечення та формування пропозицій щодо можливих шляхів її покращення. Об'єктом дослідження є облікова політика, а предметом – проблемні аспекти формування облікової політики на національному рівні.

Облікова політика в цілому розглядається як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. На формування облікової політики на підприємстві впливає ряд факторів: форма власності (зобов'язання складати звітність та вести бухгалтерський облік до вимог міжнародних стандартів); вид діяльності (мають бути висвітлені тільки ті елементи облікової політики, які відповідають певному підприємству); організаційна структура управління (наявність консолідованої фінансової звітності); масштаби діяльності, наявність дочірніх підприємств та відособлених підрозділів; форми розрахунків з покупцями та постачальниками (впливають на величину прибутку); система оподаткування; автоматизована система (впливає на форму ведення обліку).

Елементи облікової політики визначають в відношенні тих господарських операцій, які мають місце в діяльності підприємства. При цьому нормативною базою, якою керуються підприємства є Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [1]; НП (С)БО 1 [2]; П (С)БО 6 (частково); листи та методичні рекомендації Міністерства фінансів України [3].

Проаналізувавши наведенні нормативно-правові акти, можна стверджувати, що національна база має ряд недоліків: відсутність чіткої межі між поняттями "облікова політика" та "облікова оцінка"; застосування ряду окремих елементів (термін корисного використання,

вартісний критерій, методи амортизації та, переоцінка основних засобів); недостатність розкриття окремих елементів (готова продукція, незавершене виробництво та товарні запаси); недостатність розкриття сфери застосування окремих прийомів та методів (переваги, недоліки та ступінь впливу на фінансові результати); відсутність рекомендацій про відображення окремих господарських операцій (комерційна таємниця); незатверджена типова форма Наказу про облікову політику, що дозволяє підприємствам складати його в довільній формі.

В процесі формування облікової політики більшість підприємств зіштовхуються з низкою проблем. Перша помилка виникає при здійсненні вибору принципів, прийомів та методів бухгалтерського обліку із існуючої нормативної бази. В наказах про облікову політику можна знайти скопійований перелік певних елементів, так як більшість бухгалтерів сприймають принципи, прийоми та методи, як ті правила, які прописані в стандартах і є обов'язковими для всіх, що є невірним, оскільки облікова політика підприємства відображає позицію підприємства стосовно тих елементів обліку, щодо яких нормативні документи дають право вибору. Тобто якщо норма наказова, вона не повинна знаходити свого відображення в обліковій політиці підприємства, тому що це не являється обліковою політикою підприємства. Друга помилка, це формальне сприймання наказу про облікову політику. Більшість підприємств використовують або копіюють накази інших підприємств, що також не є вірним. Облікова політика повинна враховувати специфіку певного суб'єкта господарювання і розроблятися виключно з урахуванням його характеристик.

Також часто виникають помилки внаслідок використання підприємством в наказі про облікову політику тих елементів, що не мають місця на даному підприємстві і взагалі не планується їх використання. Таке відбувається, наприклад, коли торговельне підприємство використовує скопійований наказ про облікову політику сільськогосподарського підприємства, або навпаки.

Вивчення діяльності вітчизняних підприємств дало змогу визначити, що їх керівники не приділяють належної уваги процесу формування облікової політики, в результаті чого підприємства можуть самостійно впливати на фінансові результати, що призводить до похибок в показниках фінансової звітності, створює умови для перекручування фінансових результатів. Через це, головним завданням керівництва підприємства є створення належної облікової політики, яка б дозволяла формувати об'єктивну та правдиву інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Проте, керівництво також повинно здійснювати постійний контроль за здійсненням облікової політики на підприємстві, проводити моніторинг змін у законодавчій базі та

удосконалювати її в умовах інформаційного розвитку.

Для того, щоб підприємства ефективно використовували облікову політику в своїй діяльності необхідно внести корективи в нормативно-правову базу: узгодити вимоги окремих нормативних документів; докладніше розкрити в нормативних документах сутність, особливості застосування, переваги та недоліки окремих елементів облікової політики; приділяти значну увагу використанню автоматизованого обліку, графікам документообігу, посадовим інструкціям; встановити жорсткі вимоги до змісту, порядку складання та затвердження, строків і порядку внесення змін до Наказу про облікову політику

Тому, слід відмітити, що формувати облікову політику потрібно дотримуючись певних етапів: визначити основні завдання використання об'єктів бухгалтерського обліку на базі яких буде розроблена облікова політика; ретельно проаналізувати та оцінити фактори, які можуть впливати на здійснення вибору принципів, методів та складання фінансової звітності; зіставити вибрані принципи та методи з потребами користувачів звітної інформації та їх відповідність вибраним видам діяльності підприємства; оформити данні облікової політики відповідно до вимог чинного законодавства.

Актуальним питанням в вирішенні ряду проблем в сфері нормативно-правового забезпечення облікової політики залишається гармонізація національних стандартів з міжнародними.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 15.10.2014 року] / Верховна Рада України; Закон від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1999. — N 40. — С.365. — Відомості доступні також з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 05.11.15). — Назва з екрана.

2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст] : офіц. текст : за станом на 18.03.2014 р. / Мінфін України; Наказ, Положення, Стандарт від 07.02.2013 № 73. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата доступу : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.

3. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : [Текст] : офіц. текст : за станом на 27.06.2013 р. / Міністерство фінансів України ; Наказ ; Методичні рекомендації від 27 червня 2013 р. № 635. – Доступно також з мережі інтернет : <http://dtkt.com.ua/show/2cid010244.html> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.

СЕКЦІЯ 3

СУЧАСНИЙ СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ФОНДУ, БУХГАЛТЕРСЬКА ТЕРМІНОСИСТЕМА В СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

SECTION 3

CURRENT STATUS OF ACCOUNTING TERMINOLOGY FUND, ACCOUNTING TERMINOLOGICAL IN MODERN SCIENTIFIC RESEARCHES

Баранік О.О., старший викладач
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВЕДЕННЯ ПІДСИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В Україні за принципами, встановленими у міжнародній практиці, формується декілька самостійних підсистем єдиної системи бухгалтерського обліку. Серед них можна виділити підсистеми фінансового, управлінського та податкового обліку. Передумовами появи останнього, було прийняття у 1997 р. Законів України «Про оподаткування прибутку підприємств» і «Про податок на додану вартість». Так, фінансовий облік ведуть за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, на основі якого ведеться податковий облік для цілей оподаткування прибутку підприємств. Користувачами вище зазначеної інформації переважно виступають органи статистики та контролюючі органи в особі держави.

В той же час, деякі операції суб'єктів господарювання не відображаються ні фінансовому обліку, ні в податковому. Тому для прийняття управлінських рішень та для внутрішніх користувачів, як правило, паралельно ведеться управлінський облік та облік за міжнародними стандартами фінансової звітності для інвесторів. У зв'язку з цим держава має бути зацікавлена в детінізації операцій юридичних осіб шляхом стимулювання ведення обліку за єдиними стандартами. З 2000 року в Україні розпочато курс на впровадження МСФЗ в Україні. Проте наразі навіть обов'язковість застосування МСФЗ для окремих юридичних осіб не вплинула суттєво на практику ведення обліку, в основному через відсутність механізмів контролю.

Виокремлення податкового обліку з бухгалтерського має свою специфіку і пов'язане з переходом від командно-адміністративної економічної системи до ринкової. Розподіл бухгалтерського і податкового обліку відбувся через те, що кінцева мета податкового обліку і податкової звітності суттєво відрізняється від мети складання і подання фінансової звітності. Основна мета фінансової звітності - надання інформації зовнішнім користувачам про фінансовий стан та фінансові результати підприємства; податкової - надання інформації податковим органам про стан розрахунків з бюджетом за податками та зборами.

Проте практична реалізація організації та ведення податкового обліку та виокремлення окремих елементів його потребує подальшого дослідження. Так, з набуттям чинності з 2011 р. норм Податкового кодексу України, окремі науковці та фахівці з обліку й оподаткування почали стверджувати, що єдиною інформаційною базою об'єктів оподаткування встановлено бухгалтерський облік. Дискусія щодо статусу податкового обліку стала більш відкритою з прийняттям не тільки Податкового кодексу України, а й нових нормативно-правових актів Міністерства фінансів та Державної фіскальної служби України.

У зв'язку із тим, що в чинному законодавстві не визначено поняття (термін) «податковий облік», у спеціальній літературі по-різному його тлумачать. Так, ще до прийняття Податкового кодексу України, певне коло авторів, стверджували, щодо наявності окремого податкового обліку не було підстав. Замість нього, наприклад, автори наукових досліджень та посібників з організації бухгалтерського обліку пропонували застосувати термін «податкові розрахунки» [1, с. 612-613]. Ці автори також вважають, що розрахунки слід проводити у системі бухгалтерського обліку, проте в окремих спеціальних регістрах.

Дослідники з питань оподаткування вважають, що питання податкового обліку належать до сфери обліку та звітності, а дослідники з питань бухгалтерського обліку - до сфери оподаткування та фінансів [2, с. 22].

Тобто, одна частина вчених вважає, що податкового обліку не існує, інші замінюють визначення «податковий облік» на «податкові розрахунки». Крім того, одні автори вважають його частиною (підсистемою) бухгалтерського обліку, інші називають його системою накопичення інформації, необхідної для сплати податків.

Зміни в законодавчому полі окремі фахівці підприємств сприйняли як сигнал до започаткування в інформаційних системах платника податків нової моделі обліку, яка ґрунтується виключно на інформації бухгалтерських документів, бухгалтерських регістрів, фінансової звітності. Умовно таку модель інформаційного забезпечення оподаткування можна назвати бухгалтерською моделлю складання декларацій.

Проте робити такий висновок, на погляд [3], передчасно. Докладне ознайомлення із нормами ПКУ засвідчує, що багато його норм суперечать задекларованій у ст. 44 ПКУ бухгалтерській моделі оподаткування. Так, у низці статей ПКУ вимагається в організації інформаційного забезпечення оподаткування застосовувати особливі правила та норми, які пов'язані з необхідністю ведення на підприємствах податкового обліку. Причому це стосується не тільки податку на прибуток, а й інших податків - ПДВ, плати за користування надрами, податків в умовах дії угоди про розподіл продукції. Крім того, окремий облік вимагається для груп операцій, зокрема при формування резервів (забезпечень) (ст. 139 ПКУ)), операцій окремих видів діяльності (ст. 141 ПКУ).

Виходячи з того, що предметом бухгалтерського обліку є сукупність його об'єктів, а кожний вид обліку, має певні відмінності, оскільки як підсистема вузкий, а тому не охоплює всіх без винятку об'єктів, а лише поглиблює розкриття інформації про окремі з них. Саме від змісту і діапазону об'єктів кожної залежить застосування в податковому обліку елементів методу бухгалтерського обліку.

Податковий і фінансовий облік різняться як за первинними документами так і за обліковими регістрами, аналоги яких у фінансовому обліку відсутні, звітними документами, податкові форми яких набагато численніші, ніж у фінансовій звітності, термінами подання звітності, які у податковій системі оперативніші порівняно з фінансовою.

Водночас документи податкової звітності виконують функції первинних документів фінансового обліку, оскільки для складання деяких форм податкової звітності дані фінансового обліку - лише вихідна інформаційна база, а потім ці ж самі форми податкової звітності є основою для записів в аналітичних регістрах фінансового обліку. Зокрема, розрахунок плати за землю складається на основі права власності (користування) на землю, а потім цей же розрахунок використовують для записів у регістрах фінансового обліку. Аналогічно використовують розрахунок транспортного податку, основою для складання якого є інвентарні картки з обліку основних засобів та інші.

Крім вище зазначених положень, відповідно до п. 2 ст. 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» - бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством, а фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Наведена норма забезпечує гармонізацію показників різних видів звітності.

В дійсності це не завжди досягається. Так, на сьогоднішній день, існують різні норми щодо визначення фінансового результату (прибутку,

збитку) в бухгалтерському і податковому обліку, що призводить до виникнення, так званих, податкових різниць.

Таким чином, незважаючи на існування проблемних питань застосування нормативно-правових актів у платників склався податковий облік, який виник як реакція на вимоги держави, як фіскального органу, і виконує специфічні функції, які не виконуються в даний час фінансовим обліком.

Список використаних джерел

1. Лень, В. С. Організація бухгалтерського обліку [Текст] : навч. посіб. / В. С. Лень. – К. : Центр учбової літератури, 2006. – 696 с.
2. Малишкін, О. Податковий облік чи податкові розрахунки? [Текст] / Олександр Малишкін // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 1. – С. 22 – 28.
3. Малишкін, О. Диференціація поняття «Бухгалтерський облік»: податковий аспект [Текст] / О. Малишкін // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 3. – С. 13-20.

Годнюк І.В., к.е.н., доцент, **Ксьоншка О.П.**, студент магістеріуму
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

На сучасному етапі розвитку підприємств фінансовий результат діяльності - найважливіший показник, що цікавить всіх користувачів облікової інформації. Фінансові результати суб'єктів господарювання відображають ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками його діяльності, становлять основу економічного розвитку підприємства і зміцнення його фінансових відносин з партнерами. Зростання фінансового результату створює фінансову основу для самофінансування діяльності підприємства, здійснюючи розширене відтворення.

Не дивлячись на законодавче рішення цього питання та значні науково-практичні напрацювання, воно все ж залишається невирішеним. Дослідження питань щодо формування методичних підходів щодо

визначення фінансових результатів в системі бухгалтерського обліку, є досить актуальними і багато в чому їх вирішення вплине на зміцнення економічного стану підприємства.

Трактування поняття «фінансовий результат» не було ніколи однозначним, в тому числі і в історичному контексті. Визначення фінансового результату, як підсумок діяльності господарюючого суб'єкта, історично привело до співіснування різних трактувань. Економічний зміст даного поняття залежить від цілей, досліджуваних у процесі господарської діяльності, від категорії користувача облікових даних, для якого проводилося виявлення фінансового результату та від набору облікових прийомів, якими володіє та чи інша облікова система [2].

Нормативно-правова база України взагалі не розглядає таке поняття, як «фінансові результати». Зокрема, у частині законодавчих актів з бухгалтерського обліку, а саме НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» обґрунтовано лише сутність понять «прибуток» та «збиток» [4].

Щодо думок відомих вчених, проф.Загородній А.Г. визначає фінансові результати як різницю між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час. Бутинець Ф.Ф. відповідно, як прибуток (збиток) від реалізації готової продукції (робіт, послуг). Пушкар М.С. трактує поняття фінансових результатів як прибуток чи збиток, отримані в результаті господарської діяльності [1, 3].

Отже, в бухгалтерському обліку фінансовий результат визначається шляхом порівняння доходів та витрат підприємства. Отриманий результат характеризує якість діяльності (ефективність його операційної, фінансової, інвестиційної діяльності) підприємства, форма вираження якого може бути прибуток або збиток. Від розміру отриманого прибутку залежать формування власного капіталу, виконання зобов'язань перед бюджетом, фінансування інвестицій, а також платоспроможність підприємства.

Для відображення фінансового результату — за видами діяльності в господарствах використовують субрахунки до рахунку 79 «Фінансові результати», що знаходиться відображення в оборотно-сальдовій відомості та формі фінансової звітності № 2 «Звіт про фінансові результати»:

791 «Результат операційної діяльності»

792 «Результат фінансових операцій»

793 «Результат іншої діяльності»

Отже, назва субрахунків рахунку 79 «Фінансові результати» передбачає визначення кінцевого наслідку дій певного виду діяльності: операційної, фінансової та іншої діяльності. Після списання на відповідні субрахунки рахунку 79 «Фінансові результати» доходів і витрат відповідного виду діяльності необхідно визначити між ними різницю і закрити на інший рахунок, а саме - на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки

(непокриті збитки)».

Вважаємо за доцільне запровадити до рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» субрахунки з обліку прибутку чи збитку за відповідним видом діяльності, а саме:

- 441 «Нерозподілений прибуток від операційної діяльності»
- 442 «Непокритий збиток від операційної діяльності»
- 443 «Нерозподілений прибуток від фінансових операцій»
- 444 «Непокритий збиток від фінансових операцій»
- 445 «Нерозподілений прибуток від іншої діяльності»
- 446 «Непокритий збиток від іншої діяльності»
- 447 «Прибуток використаний у звітному періоді»

Така класифікація фінансових результатів за видами діяльності на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» дозволить контролювати вплив результатів окремого виду діяльності на загальний результат діяльності підприємства. Це надасть інформацію внутрішнім користувачам для прийняття управлінських рішень щодо покращення результатів в певному напрямку господарської діяльності [5].

Необхідність формування якісної інформаційної бази про результати діяльності на підприємстві безпосередньо пов'язана з переорієнтацією обліку на надання своєчасної, достовірної, повної та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності. Рішення даної проблеми породжує необхідність формування інформаційної концепції бухгалтерського обліку фінансових результатів [2].

Підтримуємо думку проф. Дубініної М.В. і вважаємо, що структурними блоками цієї концепції можуть бути:

- вдосконалення облікових стандартів, націлення нормативних актів на якісне формування облікових даних про фінансові результати діяльності господарюючого суб'єкта;
- система рахунків бухгалтерського обліку, що адаптована до специфіки діяльності сільськогосподарських підприємств та формування даних про фінансових результатах ;
- система регістрів бухгалтерського обліку (форми внутрішньої звітності).

Практична реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності рівня управлінських рішень.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на підвищення інформативності облікових даних про фінансові результати у фінансовій звітності.

Список використаних джерел

1. Бутинець, Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст] : підручник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2001. – 672 с.

2. Дубініна, М.В. Напрями формування якісної інформаційної бази, щодо фінансових результатів аграрних підприємств [Текст] / М.В. Дубініна // Фінансовий простір. – 2014. – №3(15). – С. 78-81.

3. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник : навчальний посібник [Текст] / А. Г. Загородній, Г. Л. Возуюк. - Київ : Знання, 2010. - 1072 с.

4. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст] : офіц. текст : за станом на 18.03.2014 р. / Мінфін України; Наказ, Положення, Стандарт від 07.02.2013 № 73. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата доступу : 19.11.2015 р.). – Назва з екрана.

5. Тесленко, Т. І. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення [Текст] / Т. І. Тесленко, Н. В. Конькова // Бізнесінформ. — 2013. — № 4. – С. 356–360.

Годлевська В.Г., студент магістеріуму
Науковий керівник – Жиглей І.В., д.е.н., професор
Житомирський державний технологічний університет
м. Житомир, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Організація і управління соціальними інвестиціями підприємства потребують переробки великого потоку економічної інформації. Необхідність їх науково обґрунтованої класифікації зумовлена такими факторами:

- по-перше, вона розкриває об'єкт з усіх його основних сторін;
- по-друге, служить первісним, виключно важливим методологічним моментом цілеспрямованості ефективного впливу на нього з боку управлінської системи.

Проведений аналіз літератури показав, що не всі визначені науковцями ознаки класифікації соціальних інвестицій мають вплив саме на організацію та методику обліку та аналізу. Вважаємо, що серед запропонованих ознак, враховуючи мету нашого дослідження, доцільно залишити такі ознаки, як: суб'єкт інвестиційної діяльності; об'єкт

вкладень; період інвестування; регіональна ознака; структура витрат (табл. 1).

Говорячи про суб'єкта інвестиційної діяльності, соціальним інвестором може виступати конкретна особа, сім'я, підприємство, неприбуткова організація і держава. З позиції бухгалтерського обліку слід розглядати лише тих суб'єктів, які ведуть облік.

Таблиця 1

Запропонована класифікація соціальних інвестицій для обліково-аналітичних цілей

№ з/п	Ознака	Вид	Обґрунтування
1.	Суб'єкт інвестиційної діяльності	- інвестиції суб'єкта підприємницької діяльності - внески неприбуткових організацій - асигнування з бюджету	Залежно від суб'єкта інвестування різниться порядок обліку інвестицій, використовуються різні рахунки для позначення джерела надходження інвестицій
2.	Об'єкт вкладень	- матеріальні - фінансові - нематеріальні	Відрізняється об'єкт вкладень, відповідно і рахунок, на якому такі інвестиції будуть обліковуватися
3.	Період інвестування	- короткострокові - довгострокові	Залежно від того чи інвестиція є короткостроковою чи довгостроковою вона відображається або в оборотних, або необоротних активах «Балансу (Звіту про фінансовий стан)»
4.	Регіональна ознака	- внутрішні; - іноземні	Здійснення інвестицій в об'єкти соціальної сфери різних країн має свої особливості (наприклад, порядок оподаткування), які можуть проявляються на рахунках бухгалтерського обліку
5.	Структура витрат	- на розвиток персоналу, - територіальних громад, - охорону навколишнього середовища та ресурсозбереження, - підтримання добросовісної ділової практики та дотримання етичних норм конкуренції тощо	Представлення інформації про соціальні інвестиції у вказаних розрізах має важливе значення для складання управлінської звітності

За об'єктом вкладення доцільно виділяти матеріальні інвестиції, фінансові (вкладення у фінансові активи) та нематеріальні (інвестиції у нематеріальні активи).

Класифікація соціальних інвестицій за періодом інвестування також викликає дискусію в питаннях вибору між двома та трьома періодами. Враховуючи існуючі підходи до побудови звітності в Україні, коли передбачено поділ активів на оборотні та необоротні, вважаємо необхідним соціальні інвестиції поділити на короткострокові та довгострокові.

У теорії класичного інвестування та інвестознавства існує багато розбіжностей у трактуванні внутрішніх та зовнішніх інвестицій. Ми пропонуємо класифікувати соціальні інвестиції за регіональною ознакою – на внутрішні (здійснюються в межах держави) та зовнішні (вкладення в об'єкти інвестування за межами держави).

Для бухгалтерського обліку та економічного аналізу важливим є також забезпечення інформацією про структуру витрат. Саме тому ми вважаємо, що для вказаних цілей необхідно виділити таку ознаку, як структура соціальних інвестицій. Причому представити її такими показниками витрат: на розвиток персоналу, територіальних громад, охорону навколишнього середовища та ресурсозбереження, підтримання добросовісної ділової практики та дотримання етичних норм конкуренції тощо. Цей перелік витрат не є вичерпним та може відрізнятися залежно від виду діяльності суб'єктів господарювання.

Запропонована класифікація дозволить належним чином організувати бухгалтерський облік та економічний аналіз соціальних інвестицій на підприємстві. Визначені ознаки можуть бути покладені в основу організації аналітичного обліку досліджуваного об'єкту та слугувати базою для розробки управлінської звітності.

Звичайно, можна поглиблювати деталізацію об'єкта, охарактеризувати інші важливі його сторони, але це все залежить від цілей, які стоять перед дослідниками з вивчення його поведінки у визначених, заданих проблемою науковця умовах. Для вирішення власних задач – вибору напрямів удосконалення обліку та аналізу соціальних інвестицій і створення для цього класифікаційної моделі об'єкта – прийнятий нами ступінь його конкретизації є, на наш погляд, цілком задовільним.

Нісходовська О.Ю., асистент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ АУДИТУ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Створення і функціонування інформаційних систем в управлінні тісно пов'язане з розвитком інформаційної технології – головною складовою частини інформаційної системи [1].

В умовах науково-технічного прогресу всього світу актуальність набуває подальше впровадження та розвиток інформаційних технологій в різних сферах, не виключенням став і аудит. Аудит, як і будь-яка інша наука, повинен йти в ногу з часом, що призводить до незворотного його зв'язку з комп'ютерними технологіями.

За призначенням інформаційні технології в аудиті можна розподілити на забезпечувальні та функціональні (рис. 1).

Рис. 1. Класифікація інформаційних технологій в аудиті [2]

До забезпечувальних інформаційних технологій аудиту належать програмні засоби, які можуть бути використані для задоволення загальних інформаційних потреб аудитора в процесі перевірки.

Забезпечувальні інформаційні технології є основним інструментом аудиторів на етапі переходу від традиційних ручних технологій до систем комплексної автоматизації.

Складно переоцінити значимість проблеми автоматизації в аудиті, оскільки вона охоплює весь комплекс складних прикладних проблем, пов'язаних із застосуванням інформаційних комп'ютерних технологій в контролі, аудиті та аналізі фінансової звітності підприємств, оцінці ефективності та надійності інформаційних систем підприємств, а також організації роботи аудиторських фірм в сучасних умовах.

Для України, як країни, що розвивається, особливо важливо впровадження автоматизованих інформаційних систем, що сприяють підвищенню ефективності функціонування всіх галузей діяльності та аудиту, зокрема. Автоматизація аудиту означає, перш за все, використання інформаційних технологій на підготовчому етапі аудиту, етапі планування, перевірки та видачі аудиторського висновку.

Аудиторська діяльність у незалежній Україні існує недавно і процес її розвитку продовжується. Впровадження у вітчизняну практику Міжнародних стандартів аудиту призвело до необхідності відповідати світовим тенденціям в аудиті, основною з яких на даний момент є автоматизація аудиту. В офіційному українському виданні Міжнародних стандартів аудиту, діючих на території України, містяться положення, що стосуються інформаційних технологій.

Автоматизація аудиторської діяльності здатна сприятливо впливати, як на аудиторів, так і на замовників аудиторських перевірок.

Слід зазначити, що аудитор не повинен повністю довіряти комп'ютерним програмам. На початку перевірки слід впевнитися, що до комп'ютера правильно введені всі дані, на підприємстві мають бути інструкції до цих комп'ютерних програм. Підприємство повинно оновлювати інформаційні системи та програми. Аудитори повинні мати базові знання з комп'ютерних систем, а у разі потреби, підвищувати кваліфікацію.

Список використаних джерел

1. Гаденко, А.Д. Проблеми автоматизації аудиту [Текст] / А.Д. Гаденко. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Economics/68196.doc.htm (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.
2. Івахненко, С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту [Текст] : [навч. посіб.] / С.В. Івахненко. – К. : Знання. – Прес, 2003. – 349 с.

СЕКЦІЯ 4

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ, ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ І АУДИТУ В ОЦІНЦІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ

SECTION 4

INFORMATION SYSTEMS OF ACCOUNTING, ECONOMIC ANALYSIS AND AUDIT IN ASSESSING THE EFFICIENCY OF ORGANIZATIONS

Алейникова Ю. А., ассистент

Могилевский государственный университет продовольствия
г. Могилев, Республика Беларусь

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДИКИ ПО УЛУЧШЕНИЮ РАБОТЫ ПРЕДПРИЯТИЙ, СВЯЗАННЫХ С РИСКОМ ФИНАНСОВОЙ НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТИ

Современные рыночные условия и политика Республики Беларусь в области экономики требуют от предприятий повышения эффективности производства, конкурентоспособности продукции и услуг на основе внедрения достижений научно технического прогресса, эффективных форм хозяйствования и управления производством, преодоления бесхозяйственности, активизации предпринимательства, инициативы. Далеко не все предприятия способны справиться с нарастающими требованиями и обязательствами, что ведет к неспособности осуществлять финансовое обеспечение своей производственной деятельности, т.е. риску финансовой несостоятельности.

Банкротство предопределено самой сущностью рыночных отношений, которые сопряжены с неопределенностью достижения конечных результатов и риском потерь. Источниками этой неопределённости являются все стадии воспроизводства - от закупки и доставки сырья, материалов и комплектующих изделий до производства и продажи готовых изделий.

По данным статистических сборников Национального статистического комитета Республики Беларусь за 2014 год удельный вес убыточных организаций промышленности по видам экономической деятельности в 2013 году составил 21% от общего числа организаций, что в абсолютном выражении составило 3101 организацию. В 2012 году данное соотношение представляло собой 16,6 % - 2329 организаций, в 2011 году 15,2 % - 2039 организаций, в 2010 году 17,2 % - 2204

организации. Также тенденцию к росту количества убыточных организаций можно отследить среди организаций транспорта и связи. Абсолютное соотношение по годам составляет в 2009-1363, в 2010 – 1158, в 2011 – 1231, в 2012 – 1305, в 2013 – 2118 организаций. Причём наибольший удельный вес среди убыточных организаций транспорта и связи занимают организации автомобильного грузового транспорта (в 2009 – 710, в 2010 – 482, в 2011 – 480, в 2012 – 686, в 2013 – 1380 организаций).

Как показывает практика, при уже наступившей устойчивой неплатежеспособности ситуация в организации, как правило, носит критический характер: значительное снижение объемов производства и продаж, убыточность деятельности, длительные простои, очень большая доля заемного капитала, невозможность расплатиться по долгам в длительное время, увеличение текучести кадров, конфликты с руководством, сокращение персонала. Выйти из такого положения очень проблематично, поэтому успешных примеров санации имеется не так много. Гораздо проще предотвратить банкротство, начиная принимать соответствующие меры заблаговременно, при проявлении первых признаков ухудшения положения организации, для чего необходимо планировать и осуществлять действия как на оперативном, так и на стратегическом управлении.

Важная роль в решении данной проблемы отводится анализу платежеспособности предприятия и диагностики риска банкротства.

Список использованных источников

1. Об экономической несостоятельности (банкротстве) [Текст] : [Закон Республики Беларусь, 13.07.2012г., №415-З] // Консультант Плюс: Беларусь / ООО «ЮрСпектр» Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2013.
2. Крум, Э.В. Антикризисное управление предприятием [Текст] : учебно-методический комплекс / Э. В. Крум. – Минск: ГИУСТ БГУ, 2009. – 283 с.

Будняк Л.М., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК СПОСІБ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Економічний аналіз відіграє важливу роль в економічному розвитку країни, підприємства. Уміння використовувати його прийоми і методи керівниками підприємств та аналітичною службою дозволяють при обмеженій кількості ресурсів отримати максимальний прибуток. Завдяки цьому створюються умови для забезпечення без кризової ефективної діяльності суб'єктів господарювання. Ефективними методами опрацювання аналітичної інформації є факторний і функціонально-вартісний аналіз (в подальшому ФВА). Останній включає в себе попередній і дозволяє одночасно та взаємопов'язано дослідити функції об'єкта, їх вартість.

Під функціями розуміють споживчі властивості (якість) об'єкта. ФВА виходить із засадного принципу можливості усунення зайвих чи додаткових функцій, виконуваних виробами, тобто можливості зниження праце-, матеріало- і енергомісткості, а відтак, і собівартості виробів. Зайві функції виникають унаслідок зміни призначення виробу, появи інших виробів, що виконують аналогічні функції, зміни традиційних поглядів на призначення виробу та з інших причин [2, с. 27-28].

Перш ніж провести таке групування необхідно попередньо проаналізувати дослідний об'єкт. В нашому випадку це сільськогосподарські підприємства Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. На всю сукупність підприємств і видів продукції, що виробляються аналізованим районом неможливо накласти модель функціонально-вартісного аналізу. Тому обираємо ключовий вид продукції, а далі слабке місце у витратах на його виробництва. Для цього аналізуємо дохід, що отримується підприємствами Кам'янець-Подільського району. Останній у 2014 р. порівняно з 2011 р збільшився у 4,5 рази і звітного року становив 1793350 тис. грн.

В розрізі галузей сільськогосподарського виробництва ми також спостерігаємо його ріст. По рослинництву величина зростання становила 4, а по тваринництву 4,5 рази. В розрізі видів продукції найбільших змін зазнав дохід від реалізації яєць. Він, за аналізований період, збільшився у 5,7 рази і 2014 року становив 1543472 тис. грн. Даний вид продукції у структурі доходів Кам'янець-Подільського району 2014 р. займав 86,1%. В свою чергу Хмельницьку область на 94,3% забезпечує яйцями Кам'янець-Подільський район. Тобто, останнє свідчить про те, що спеціалізується

аналізований район на виробництві яєць. Що і буде більш детально досліджене.

Далі проводимо факторний аналіз доходу, використовуючи інтегральний метод. Збільшення доходу від реалізації яєць зумовлене ростом кількості і ціни реалізації. Причому домінуючим фактором тут виступає кількість реалізованих яєць. Аналогічну картину спостерігаємо по зерну і молоку. По сої і великій рогатій худобі також у динаміці спостерігається ріст доходу, але на відміну від попередніх видів продукції домінуючим фактором тут виступає ціна.

За результатами проведеного факторного аналізу робимо висновок, що для збільшення доходу необхідно проаналізувати шляхи росту ціни та обсягу реалізації і порахувати відповідні резерви. Для цього, перш за все, аналізуємо баланс продукції. На кінець 2014 року порівняно з 2013 р. збільшилися лишки зерна, соняшнику, ріпаку та яєць. Якщо по останньому виду продукції 2013 р. не реалізували 2877 тис. штук, то 2014 р. дана величина становила 11120 тис. штук яєць. Це у 3,9 рази більше попереднього і серед аналізованих видів продукції є найвищою величиною. Причинами суттєвого збільшення лишків продукції є зростання її виробництва. Тому потрібно попрацювати маркетинговій службі ПАТ АФ «Авіс» над питанням розширення каналів їх реалізації. Дане підприємство є монополістом у виробництві яєць Кам'янець-Подільського району.

Наступним кроком аналізу є вивчення витрат, що були понесені в процесі виробництва того чи іншого виду продукції. У зв'язку з тим, що ключовим продуктом Кам'янець-Подільського району виступають яйця, тому аналізуємо склад і структуру витрат на їх виробництва і реалізацію.

Загальна сума витрат у динаміці зросла. Це пов'язано з багатьма причинами. Найголовнішою серед усіх виступає інфляція. В структурі витрат відбулися деякі зміни. Так, в динаміці зменшилася питома вага матеріальних витрат. Якщо 2011 р. на корми припадало 85,5%, то 2014 р. – 62,5%. Для виявлення причини зменшення питомої ваги витрат кормів у структурі витрат необхідно застосувати функціонально-вартісний аналіз. Який дає можливість прослідкувати вплив збалансованості раціону за поживними речовинами, норм годівлі і якості корму на якість готової продукції, її спроможність у задоволенні споживчих властивостей даного товару.

ФВА проводиться в кілька етапів: інформаційно-підготовчий, аналітичний, творчий, дослідний і впроваджувальний. Економісти виконують перші два етапи, серед яких дуже важливим є аналітичний, коли проводиться аналіз функцій з погляду їхнього техніко-економічного призначення. У центрі уваги ставиться питання, наскільки виправдані витрати, з урахуванням отриманих властивостей товару, чи

задовольняють вони запити і потреби. Для одержання відповідних властивостей товару необхідні визначені витрати, тому важливі пропорції між корисністю окремих властивостей і понесених витрат.

Не усі властивості товару є дуже корисними. В зв'язку з цим потрібно провести аналіз, використовуючи принцип Ейзенхауера за схемою ABC. Необхідно виділити головні (А), другорядні (В) та непотрібні чи зайві властивості (С). Це можливо зробити виділивши відповідні функції. Виключення зайвих властивостей (функцій) дозволяє знизити витрати на виробництво продукції.

В даному випадку спостерігається зниження питомої ваги витрат кормів у структурі собівартості яєць. Визначається доцільність даного процесу, функції за рахунок яких це відбулося і встановлюється значення кожної функції у кінцевому результаті. В результаті проведеного аналізу вияснили, що зниження питомої ваги витрат кормів, не пов'язане із зменшенням їх якості і поживності. Тому, даний аспект, не може негативно вплинути на кінцевий продукт і його якість. Поряд з цим спостерігаємо суттєве зростання питомої ваги інших матеріальних витрат та витрат на амортизацію. Якщо 2011 р. на амортизацію відраховували 2,5%, то 2014 р. – 15,3%. Різниця суттєва і свідчить про накопичення підприємством засобів для оновлення основного капіталу, що в подальшому сприятиме підвищенню ефективності та інтенсивності виробництва. Тому на перспективу доцільно буде проаналізувати ефективність використання коштів амортизаційного фонду.

Із вище зазначеного випливає, що економічний аналіз і методи його реалізації дозволяють виявити напрямки покращення роботи, виявити невикористані можливості і пропонують шляхи вирішення проблемних питань.

Список використаних джерел

1. Будняк, Л. М. Теорія економічного аналізу [Текст] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Кам'янець-Подільський, 2012. – 231с.
2. Голибардов, Е. Техника ФСА [Текст] : монографія / Е. И. Голибардов, А. В. Кудрявцев, М. И. Синенко. – Киев : Тэхника, 1989. – 238 с.
3. Шайтанов, В. Функционально-стоимостный анализ в менеджменте [Текст] : монография / Виталий Шайтанов, Виктор Шайтанов ; Федеральное агентство по образованию, Гос. образовательное учреждение высшего профессионального образования "ЛГТУ". – Липецк : ЛГТУ, 2005. – 253 с.
4. Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств Кам'янець-Подільського району (форма 50-сг) за 2011-2014 рр.

Голячук Н.В. к.е.н., доцент
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна

СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО АУДИТУ

У 60-х роках минулого століття впровадження інформаційних систем в бухгалтерському обліку призвело до появи нової професії у сфері інформаційних технологій (ІТ) - ІТ-аудитора. Незабаром була створена перша професійна асоціація ІТ-аудиторів — «Electronic Data Processing Auditors Association», метою якої стало вироблення стандартів і кращих практик проведення ІТ-аудиту.

Науковці приділяють велику увагу сутності проведення ІТ-аудиту.

Так, на думку Галіцина В.К. сутність ІТ-аудиту полягає у збиранні та професійному оцінюванні й аналізі фактичної інформації (аудиторських доказів) щодо елементів середовища інформаційних технологій організації як цілісної складної системи з метою отримання незалежного об'єктивного висновку про поточний стан ІТ-середовища, а також надання рекомендацій щодо його удосконалення. Особливість такого ІТ-аудиту полягає у системному характері його організації та проведення, що дає змогу досягнути максимального синергетичного ефекту від його застосування щодо удосконалення ІТ-середовища та системи управління ІТ [1].

Синкова О.М. зазначає, що інформаційним аудитом можна вважати систематичний процес, за допомогою якого організація може зрозуміти склад, зміст інформаційних ресурсів, напрям інформаційних потоків і проблеми в інформаційному забезпеченні [2].

Ус Р.Л. дає визначення ІТ-аудиту як процесу збирання аудитором (компетентним фахівцем або групою фахівців) аудиторських доказів (фактів) щодо ІТ-середовища організації та їх професійного оцінювання й аналізу для отримання свідоцтва аудиту (об'єктивної інформації) про його поточний стан з метою відображення останніх в аудиторському висновку, а також надання рекомендацій щодо удосконалення ІТ-середовища [3].

Аудит інформаційних систем і технологій (ІТ-аудит), на думку Лук'янової Є.Є. та Петрова Ю.В., це системний процес отримання та оцінки об'єктивних даних про поточний стан інформаційних систем і технологій, про дії які в них відбуваються, встановлення рівня їх відповідності певному критерію і надання результатів замовнику [4].

Отже, розглянувши визначення науковців в сфері ІТ-аудиту можемо сформулювати власне визначення: аудит інформаційних технологій (ІТ-аудит) – це незалежна перевірка інформаційного середовища підприємства з метою отримання достовірної інформації про її поточний

стан, перевірка на відповідність фінансової діяльності підприємства вимогам законодавства, перевірка інформаційних технологій, захисту, надійності і цілісності електронних даних, надання інформації про ризики, пов'язані з уразливими місцями інформаційних систем, формування об'єктивного аудиторського висновку, а також надання рекомендацій з удосконалення інформаційної системи підприємства.

Список використаних джерел

1. Галіцин, В.К. Моніторинг та аудит інформаційних технологій в системі управління організації [Електронний ресурс] / В.К. Галіцин, Р.Л. Ус. – Режим доступу: file:///D:/INTERNET/Mise_2012_86_26.pdf (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.
2. Синкова О.М. Правове забезпечення інформаційного аудиту в органах виконавчої влади [Текст] / О.М. Синкова // Інформація і право. – 2013. – № 1(7). – С.64-69.
3. Ус, Р.Л. Аудит інформаційних технологій – новий вид аудиту організацій [Текст] / Р.Л. Ус // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 1. – С. 81-86.
4. Лукьянова, Е.Е. К вопросу о методах проведения аудита / Е.Е. Лукьянова, Ю.В.Петров // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scienceforum.ru/2014/pdf/203.pdf> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.

Довгань І.А., асистент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

Довгань О.В., студент

Київський національний торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ SAP ЙОГО ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Сьогодні інформаційні технології (ІТ) використовують всі організації в управлінні бізнесом, які дозволяють зробити бізнес прозорим, уніфікованим, структурованим. Для того щоб бізнес розвивався найкращим чином, необхідно автоматизувати бухгалтерський облік на підприємствах незалежно від їх розмірів і форм власності.

Для автоматизації бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах сьогодні існують безлічі різних пропозицій, таких як: 1С: Бухгалтерія; Парус-бухгалтерія; БЕСТ; Інфо-бухгалтер; SAPERP. До недавнього часу на вітчизняних підприємствах використовували «1С: Бухгалтерія». Але вже з 1992 року все частіше на великих, а також середніх підприємствах встановлюють німецьку програму SAPERP. Клієнтами цього програмного забезпечення є такі величезні підприємства як акціонерні товариства «Газпром» і «Газпром Нафта», «Лукойл» і «ТНК», алмазна компанія «Алроса» і багато інші гігантські корпорації [1].

SAP (Systeme, Anwendungen und Produkte in der Datenverarbeitung ньому, Systems, Applications and Products in Data Processing англ., Системний аналіз та розробка програм рус.) — німецька компанія, яка займається виробництвом програмного забезпечення. Компанія SAP була створена в 1976 році колишніми співробітниками IBM, з 1977 року штаб-квартира знаходиться в німецькому м.Вальдорф. З 2014 року офіційна назва компанії — «SAP SE»[2].

Компанія SAP - є один зі світових лідерів на ринку корпоративних додатків, компанія допомагає організаціям будь-якого розміру і спеціалізації ефективніше управляти своїм бізнесом. SAP - заснувала ринок ERP-систем. ERP-система першого покоління – SAP R/2 – забезпечувала переваги централізованої обробки даних у режимі реального часу. Система другого покоління – SAP R/3– забезпечує новий рівень якості управління, використовує широкі можливості глобальної мережі Інтернет та інші інноваційні технології для продуктивного співробітництва і підвищення ефективності бізнес-процесів в рамках всієї екосистеми бізнесу[3].

Компанія займається розробкою автоматизованих систем управління внутрішніми процесами підприємства, такими як: бухгалтерський облік,

торгівля, виробництво, фінанси, управління персоналом, управління складами і т.д. Програми зазвичай можна адаптувати під правовий контекст певної країни.

Бухгалтерська програма SAP ERP є автоматизованою системою, яка дозволяє планувати ресурси великих підприємств та розраховувати все до дрібниць, а також формує єдиний інформаційний простір. Завдяки модульним принципам, за яким функціонує система ERP, з'явилася можливість використання не тільки окремих компонентів системи SAP, а також їх комбінації.

Бухгалтерська програма об'єднала основні функції у двох областях:

- звітність та бухгалтерський облік, яка враховує внутрішньовиробничі витрати, дозволяє управляти замовленнями та грошовими коштами, враховувати всі інші результати;

- логістика дозволяє поєднувати не тільки планування, а й управління, і збут, до якого належать виставлення рахунків, подальші продажі та відвантаження і передбачає матеріально-технічне постачання, що дозволяє виробляти закупівлі, контролювати рахунки і управляти запасами [1].

Багато керівників великих підприємств оцінили SAP ERP по достоїнству незважаючи на те, що вона надзвичайно складна. В системі SAP можна змінювати бізнес-процеси, що призводить до значного збільшення прибутку. Програма має високий рівень захисту даних. Вагомою перевагою даної розробки над іншими є те, що вона дозволяє використовувати одну інтегровану програму замість декількох розрізнених.

Головним недоліком даної програми є її висока вартість. Цю програму можуть собі дозволити середній та великий бізнес у яких високий валовий обіг.

Наприклад, якщо вартість самої програми 6-10 тис. дол. США, то її впровадження коштує десятки тисяч доларів. Для більш простих програм впровадження й консультації обходяться значно дешевше, у межах 17-20 % від вартості програми. На навчання персоналу витрачається від 50 до 1000 дол. США, а на консультацію бухгалтерів - 900 дол. США за день [4]. Але враховуючи великий потенціал даної системи, її можливості та системна підтримка можна сказати що вона варта витрачених коштів.

В свою чергу для невеликих підприємств не доцільне впровадження ERP – системи, оскільки обсяги виробництва підприємства не настільки великі, щоб очікувати підвищення інтегральної ефективності виробництва в результаті впровадження ERP-системи. До того ж підприємство на даному етапі в першу чергу має потребу в автоматизації тільки проектних робіт, отже не всі функції, пропоновані розроблювачами ERP-систем будуть затребувані [5].

Можна зробити висновок, що програма має свої переваги та недоліки, свої особливості автоматизації та ведення бухгалтерського обліку. Саме тому підприємствам необхідно визначитися з вибором програмного забезпечення, яке буде здатне забезпечити всі потреби обліку підприємства і разом з тим було досить економним і не вимагало великих витрат на його придбання, а також не вимагало від бухгалтера специфічних навичок програмування. Але майбутнє за SAP системами, бо вони мають можливість забезпечити найповніший спектр для ведення обліку на підприємстві.

Список використаних джерел

1. SAP Что это за программа и ее описание [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://proremontpk.ru/programms/programma-sap-cto-jeto.html> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.
2. Що таке sap [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://a-uak.com/shho-take-sap> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.
3. Управление современным предприятием [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erp-project.com.ua/images/presents/SAP.pdf> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.
4. Кириченко, О.В. Переваги та недоліки провадження ERP-систем на підприємствах України [Електронний ресурс] / О.В.Кириченко. – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Works/9C.pdf> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.
5. World Economic Forum (The Global Information Technology Report) [электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.weforum.org/> (дата звернення : 11.11.2015 р.). – Назва з екрана.

Івченко Л.В., к.е.н., доцент, **Федорченко О.Є.**, к.е.н., доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені В. Гетьмана»
м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

Все більшого значення на вітчизняних підприємствах набуває проблема ефективного управління дебіторською заборгованістю. Стан економіки нашої країни характеризується нестабільною політичною ситуацією, некерованими інфляційними процесами та іншими негативними чинниками для розвитку економіки. В результаті дії цих факторів на підприємствах виникає великий обсяг дебіторської заборгованості, якою вони неспроможні управляти, в результаті чого знижується їх платоспроможність та ділова активність, яка в свою чергу призводить до кризи неплатежів. В таких умовах збільшується необхідність ефективного управління дебіторською заборгованістю, оцінки її якості, попередження появи безнадійної заборгованості.

Дослідивши облік дебіторської заборгованості пропонуються наступні шляхи удосконалення даного об'єкта:

1) при укладанні угод між суб'єктами господарювання обов'язково обумовлювати розмір пені за несвоєчасне виконання умов. Розмір пені повинен бути економічно обґрунтованим. Доцільно розмір пені установити не менше 20 % річних;

2) з метою не допущення погіршення фінансового стану організації термін позовної давності установити не більше трьох місяців;

3) для недопущення погіршення фінансового стану постачальників товарів, робіт та послуг (кредиторської заборгованості) при банкрутстві покупця-боржника платежі вважати першочерговими;

4) на державному рівні прийняти закон про відповідальність порушників платіжної дисципліни, який забезпечить покарання даних суб'єктів господарювання у вигляді як адміністративних так і штрафних санкцій;

5) дозволити, в окремих випадках, безакцептне списання дебіторської заборгованості (у випадках погіршення фінансово стану дебітора, неможливість розрахуватись по обов'язковим платежам, заборгованість по заробітній платі тощо).

Для ефективного управління дебіторською заборгованістю пропонується ввести систему управління дебіторською заборгованістю, яка буде складатися з двох блоків.

Перший блок – це запровадження кредитної політики на підприємстві, другий блок – запровадження використання методів управління своєчасності оплати.

Перший блок (кредитна політика) за своєю суттю передбачає обґрунтований вибір величини дебіторської заборгованості, який відбувається за такими етапами:

а) аналіз дебіторської заборгованості підприємства у попередньому періоді;

б) обґрунтування принципів кредитної політики відносно покупців послуг;

в) розрахунок можливої суми фінансових коштів, які інвестуються у дебіторську заборгованість по комерційному кредиту; г) формування системи кредитних умов; д) розробка стандартів оцінки покупців і диференціація умов надання кредиту;

е) визначення процедури інкасації дебіторської заборгованості;

ж) забезпечення використання на підприємстві сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості;

з) побудова ефективних систем контролю за рухом і своєчасною інкасацією дебіторської заборгованості [1, с. 4].

Саме кредитна політика визначає порядок управління дебіторською заборгованістю і ухвалення рішень, пов'язаних з таким управлінням.

Цілями ефективної кредитної політики мають бути:

– збільшення обсягів реалізації продукції в короткостроковому і довгостроковому періоді для досягнення необхідної прибутковості;

– максимізація ефекту (доходу) від інвестування фінансових коштів в дебіторську заборгованість;

– досягнення необхідної оборотності дебіторської заборгованості;

– обмеження відносного зростання простроченої дебіторської заборгованості, зокрема сумнівної і безнадійної заборгованості в структурі дебіторської заборгованості [2, с.42].

Кредитна політика повинна бути чіткою і ясною, і так само обов'язковою для всіх структурних підрозділів підприємства. Вона повинна співвідноситися із законодавством, стандартами бухгалтерського обліку, політикою ціноутворення.

Серед методів управління своєчасністю оплат можна виділити наступні: застосування системи знижок; розробка системи збору платежів; переведення на іншу форму оплати; особисті контакти з контрагентом; застосування санкцій, передбачених договором; запит гарантійних листів про оплату з визначенням графіка платежів; направлення актів звірок; координація оплат службою безпеки; припинення відвантаження, припинення виконання робіт, надання послуг [3, с.322].

Запровадження на підприємствах системи управління дебіторською заборгованістю дасть змогу ефективно організувати збут, управління поточною дебіторською заборгованістю та покращить фінансовий стан підприємства.

Список використаних джерел

1. Москалюк, Г. О. Система внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості: напрямки удосконалення та розвитку [Електронний ресурс] / Г.О.Москалюк // Ефективна економіка. – 2013. – № 3. – С.3-5. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1899> (дата звернення : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.
2. Різник, І. В. Проблеми управління дебіторською заборгованістю [Текст] / І.В.Різник // Управління розвитком. – 2013. – №1 (141)2. – С. 40-43.
3. Економічний аналіз [Текст] : збірник наукових праць ; за редакцією С.І. Шкарабана. – К. : Економічна думка, 2012. – 425 с.

Ільїн В.Ю., к.е.н., старший науковий співробітник
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН
м. Київ, Україна

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Вирішення багатьох першочергових і стратегічних завдань щодо розвитку соціально-орієнтованої економіки країни і формуванню цивілізованого агропродовольчого ринку прямо пов'язане з підвищенням конкурентоспроможності вітчизняних аграрних підприємств. Поняття конкурентоспроможності охоплює практично всі аспекти діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта: від планування виробництва продукції до її кінцевої реалізації. Даний факт говорить про складність і багатогранність цієї економічної категорії і про наявність безлічі факторів, що впливають на її забезпечення. Сьогодні на внутрішньому ринку України конкурентоспроможні тільки близько 30 відсотків діючих підприємств аграрного виробництва, створили власні переробні потужності, що здійснюють інвестиції в нові технології, що забезпечують

ефективне управління витратами і фінансовими ресурсами [1]. Серед основних причин низької конкурентоспроможності продукції аграрних підприємств можна назвати наступні: недостатній облік реальних базисних умов і потенційних можливостей виробництва своєї продукції, недостатня кількість і висока вартість вихідних ресурсів для її виробництва, недостатня мотивація у роботі на експорт, недостатнє використання інструментів управлінського обліку.

Світова практика функціонування даного сегменту економіки, показує, можливість розвиватися без активного державного регулювання та підтримки. Розвиток вітчизняного сільського господарства, виділене урядом в якості пріоритетного напрямку модернізації економіки, визначає важливість пошуку шляхів і механізмів, що забезпечують конкурентоспроможність господарюючих суб'єктів аграрного виробництва. На сьогодні більшість з них, і агрохолдинги, і суб'єкти малого підприємництва, такі як фермерські та сімейні господарства, стали учасниками реалізації стратегічних напрямів розвитку сільського господарства України на період до 2020 року [2]. Вступ України до СОТ також зробило певний вплив на аграрне виробництво країни: змінилися деякі форми державної підтримки галузі, істотно знизилися митні бар'єри. У результаті аграрним підприємствам все більше доводиться покладатися на власні сили [3].

Аналіз робіт вітчизняних і зарубіжних економістів показав, що останнім часом формуються концептуальні уявлення про управлінський облік, не тільки як про своєрідну практичної діяльності, але й напрямку прикладних економічних досліджень. Суть і призначення управлінського обліку ёмко передає відоме формулювання: «виробництво інформації для управління» [4]. Очевидно, і це підтверджується історичними фактами, що облік для цілей управління почав формуватися з розвитком бухгалтерської науки і у кожної країни склалося своє розуміння і застосування обліку для управління. На основі аналізу точок зору ряду економістів, можна виділити основні структурні елементи концептуальних основ управлінського обліку за рівнями. Перший рівень характеризує загальні теоретичні та методологічні основи, що включають теорії, постулати, принципи, категорії, що визначають специфіку методу, предмета та об'єкта дослідження і формують методичне забезпечення управлінського обліку. Залежно від національної практики регулювання на цьому рівні можуть розроблятися нормативно-правові акти та стандарти управлінського обліку. Другий рівень характеризує складові основ управлінського обліку на рівні суб'єкта господарювання. Це облікова політика і внутрішні стандарти управлінського обліку, та інші розпорядчі документи, що визначають організаційно-методичне забезпечення управлінського обліку. Вимоги та зміст цих документів обумовлені не

тільки загальнотеоретичними основами, а також суб'єктивними цілями і завданнями розвитку, виробничо-технологічними особливостями, характерними для галузі, в якій здійснюється діяльність [5].

Узагальнення західного та вітчизняного досвіду господарювання дозволяє зробити висновок про те, що управлінський облік в даний час дає реальну можливість ефективно реалізувати функції обліку, планування, контролю, регулювання та оптимізації не тільки в цілому по підприємству, а й за його складовим, так як системи управлінського обліку, більшою мірою, ніж традиційні моделі обліку, враховують і зовнішні і внутрішні фактори ринкових відносин.

Серйозні зміни, що відбуваються в Україні в останнє десятиріччя, вимагають перегляду багатьох принципів, і насамперед принципів організації управління економічними суб'єктами. Значно зросло інформаційне поле, збільшився обсяг інформації для прийняття управлінських рішень і посилилися вимоги до її достовірності та своєчасності, помітно розширилася нормативна база регулювання господарської діяльності. Завдання управління сьогодні вимагають нових видів інформації, що генеруються обліково-фінансовими підсистемами кожної господарюючої структури. Роздержавлення економіки, виникнення безлічі нових малих і середніх підприємств, збільшення приватного сектора, зростання значущості економічної категорії «конкурентоспроможність» породжують необхідність власників і керуючих економічними суб'єктами щодня приймати різного рівня управлінські рішення, спрямовані на досягнення поставлених цілей.

Побудова системи управлінського обліку визначено розмірами господарюючих суб'єктів, характеристикою продукції, і принципами управління. Обґрунтовано, що систему принципів управлінського обліку утворюють фундаментальні принципи, сформульовані для цілей фінансового обліку та специфічні принципи управлінського обліку. Перша група принципів розкрита в стандартах бухгалтерського обліку. До другої групи можуть бути віднесені принципи: оперативності, конфіденційності, корисності інформації; гнучкості системи управлінського обліку і орієнтація її на перспективу; делегування відповідальності і мотивації виконавцю; управління за відхиленнями; контрольованості показників внутрішньої звітності [5].

Всі прийоми в управлінському обліку переслідують одну мету - на основі порівняння альтернативних варіантів розвитку бізнесу надати реальну можливість вибрати раціональний варіант управлінського рішення і утворюють єдину організаційну систему, що дозволяє ефективно і раціонально вирішувати завдання як ретроспективного, так і сьогодення, поточного та майбутнього прогностичного характеру.

Дослідження значення розвитку управлінського обліку як чинника конкурентоспроможності аграрних підприємств передбачає реалізацію системного підходу, що передбачає єдине організаційне, інформаційне та методичне забезпечення з урахуванням особливостей функціонування всіх діючих облікових систем. Оскільки агропромислові підприємства сьогодні не повною мірою використовують інструменти управлінського обліку, що безпосередньо пов'язано з недостатністю теоретичних, методологічних і методичних розробок з його ведення в умовах господарювання таких суб'єктів, то виникає необхідність у розвитку методології управлінського обліку, удосконалення методичного інструментарію, що враховує особливості аграрних підприємств.

Список використаних джерел

1. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] : [офіц. сайт] : україн. версія / Міністерство аграрної політики та продовольства України. — Текст. і граф. дані. — К. : Міністерство аграрної політики та продовольства України, 1997–2015. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua> (дата звернення: 19.11.2015). — Назва з екрана.
2. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року [Текст] / [за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка]. – 2-е вид. переробл. і допов.] – К. : ННЦ «ІАЕ», 2012. – 218 с.
3. Казаковцева, М.В. Совершенствование государственной политики в целях обеспечения конкурентоспособности аграрного сектора [Текст] / М.В. Казаковцева // Фундаментальные исследования – 2014. – № 9 (12). – С. 272-273.
4. Товма, Н.А. История развития бухгалтерского учета [Текст] : монография / Н.А. Товма. – Алматы, 2014 г. – 243 с.
5. Ржавина, Ю.Б. Развитие методики и организации управленческого учета и внутреннего контроля [Текст] : монография / Ю.Б. Ржавина. – Мар. гос. ун-т. – Йошкар-Ола, 2013. – 156 с.

Ільїна О.В., аспірант
Луганський національний аграрний університет
м. Харків, Україна

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ

Аграрний сектор України гостро потребує інвестицій. Сільське господарство суттєво відстає від інших секторів економіки за обсягом інвестицій. Хоча ситуація змінюється в кращу сторону, проблема старіння сільськогосподарських фондів вельми актуальна.

Значне число підприємств у сільському господарстві є фінансово-нестійкими і збитковими; зберігається зростання кредиторської заборгованості. Саме тому тема організації та обліку інвестицій в основний капітал сільськогосподарських підприємств є актуальною.

Зростання попиту на сільськогосподарську продукцію, з одного боку, - неплатоспроможність сільськогосподарських підприємств і відсутність розвинених фінансових ринків, з іншого боку, призводять до розвитку специфічних форм інвестиційної діяльності за допомогою інтенсифікації процесів вертикальної кооперації та інтеграції, до якої залучаються не тільки переробні підприємства, а й представники великого бізнесу з інших галузей.

У результаті створюються різні схеми інвестування та кредитування сільгосппідприємств небанківськими підприємствами та організаціями. Як показує досвід останніх років, найбільш ефективна на сьогоднішній день підтримка сільськогосподарського виробника з боку переробника.

«Інвестиції» - слово іноземного походження (від лат. investire, нім. investition), у перекладі - довгострокове вкладення капіталу в будь-якого підприємства, соціально-економічні програми, проекти у власній країні чи за кордоном з метою отримання доходу і соціального ефекту [1; 2].

Термін «інвестиції» в Україні став широко використовуватися в роки ринкових реформ. Найбільш поширеним, часто зустрічається, є таке поняття інвестицій: це довгострокові вкладення грошових коштів та іншого капіталу у власній країні чи за кордоном в підприємства різних галузей, підприємницькі проекти, соціально-економічні програми, інноваційні проекти з метою одержання доходу або досягнення іншого корисного ефекту.

Економічне становище сільського господарства та інших галузей аграрного виробництва погіршується і їх ціновим диспаратом з іншими галузями. Неплатоспроможність сільських товаровиробників викликана некерованим зростанням цін на енергоносії, комбікорми, техніку, добрива та інші матеріальні ресурси. Підвищення витрат сільськогосподарських

підприємств не можуть бути компенсовані відповідним підвищенням цін на продукти харчування та іншу сільгосппродукцію, через відставання зарплати населення від зростання цін [3].

Тому необхідними умовами підйому виробництва в сільському господарстві і галузях, що виробляють засоби виробництва для села, є стабілізація цін на основні матеріальні ресурси, створення в державі спеціального механізму кредитування поточного виробництва, сприятлива податкова політика, система пільг і дотацій для виробників сільськогосподарської продукції, машин і устаткування. Встановлення регульованих цін на основні продовольчі товари дозволить також скоротити частку в цінах тих, хто займається фінансово-посередницькими операціями і тим самим збільшити доходну частину держави та сільських товаровиробників [4].

В інвестиційній політиці аграрного виробництва важливо створити умови для залучення коштів акціонерних компаній, фізичних та юридичних осіб, іноземних інвестицій. Інвестиції здійснюються в різних формах. З метою систематизації аналізу і планування інвестицій можна порекомендувати групування їх за певними класифікаційними ознаками. Класифікація інвестицій визначається вибором критерію, покладеного в її основу. Базисною типологічною ознакою при класифікації інвестицій може виступати об'єкт вкладення коштів [5].

З метою спрощення обліку інвестицій в основний капітал аграрним підприємствам можна порекомендувати перехід на нову версію програми «1С: Підприємство».

Рішення нової версії «1С» може допомогти в реалізації антикризових заходів та організації ефективного планування, обліку і контролю ресурсів на підприємствах агропромислового комплексу.

В умовах економічної кризи абсолютна більшість банків призупинила кредитні та лізингові програми, за рахунок яких в останні роки і розвивалися аграрні підприємства.

У результаті основне завдання аграрних підприємств України - зуміти «жити на свої» і одночасно навчитися боротися за залучення настільки важкодоступних зараз зовнішніх коштів. Без кардинального підвищення якості управління вирішити цю задачу малореалістично.

У період кризи, при обмежених фінансових можливостях, ключовим питанням стає формування такого обліку, при якому ресурси підприємства будуть використані оптимальним чином.

Програма «1С» пропонує для цього галузеві рішення для аграрного підприємств на платформі «1С: Підприємство 8». Впровадження цих рішень «1С» для аграрного виробництва може бути проведене в максимально короткі терміни. Пропоновані рішення дозволяють управляти всіма аспектами діяльності підприємства.

Можливості відновлення виробничого потенціалу аграрних підприємств та забезпечення в подальшому їх розвиток на основі розширеного відтворення будуть залежати від проведеної інвестиційної та структурної політики в Україні. Однак саме в сфері інвестиційної активності криза проявилася в найбільш гострій формі. За всіма джерелами інвестицій протягом останніх років мало місце стійке падіння інвестиційної активності: державні інвестиційні програми були різко скорочені, частка довготривалих кредитів банків в кредитних вкладеннях залишалася дуже низькою, а аграрні підприємства здебільшого не мали власних коштів не тільки для інвестицій, а й для покриття поточних витрат.

В умовах інвестиційної кризи Україна актуальні завдання, пов'язані з вкладенням коштів в основний капітал сільськогосподарських підприємств. У цих умовах інвестиційна політика в сільському господарстві та інших галузях аграрного виробництва повинна бути цілеспрямованою, орієнтованою на залучення капітальних вкладень, в першу чергу на інноваційні об'єкти, що визначають розвиток галузі і дають швидку окупність, на реалізацію регіональних та галузевих програм.

Список використаних джерел

1. Жданова, И.Ф. Новый англо-русский экономический словарь / И.Ф. Жданова. Около 80000 слов [Текст] / И.Ф. Жданова. – М. : Дрофа. – 2010. – 1025 с.
2. Шарп, У. Инвестиции [Текст] / У. Шарп, Г. Александер, Дж. Бейли ; пер. с англ. – М. : ИНФРА-М, 2009. – XII. – 1028 с.
3. Аграрные отношения: теория, историческая практика, перспективы развития [Текст] / И.Н. Буздалов, Э.Н. Крылатых, А.А. Никонов и др. – М. : Наука, 1993. – 270 с.
4. Малецкий, Е.Г. О роли инвестиций в повышении эффективности сельского хозяйства [Текст] / Е.Г. Малецкий // Экономика сельского хозяйства и перерабатывающих предприятий. – № 9. – 2001. – С. 30-36.
5. Ільїна, О.В. Регіональне формування розвитку інвестиційної стратегії підприємницьких структур [Текст] / О.В. Ільїна // Економічний вісник Донбасу, науковий журнал. – № 2 (20). – 2010. – С. 65-69.

Печенюк А.В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОГО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

Сучасне суспільство стає все більш інформаційно залежним. Ефективність управління сучасним підприємством значною мірою визначається тим, яку інформацію використовує менеджмент і як нею розпоряджається, адже від цього залежить конкурентоспроможність фірми.

Збитки від втрати важливих даних або розголошення конфіденційної інформації досить часто значно перевищують вартість апаратних і програмних засобів, що використовуються для їх зберігання.

Тому організація ефективної інформаційної безпеки є одним з найголовніших завдань, яке має бути вирішене при побудові інформаційної системи сучасного підприємства [2].

Під захистом інформації розуміють, як правило, сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї.

Найбільш розповсюджені види інформаційних загроз, пов'язаних з використанням сучасних комп'ютерних технологій:

- шкочинне програмне забезпечення;
- інтернет-шахрайство;
- несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів та інформаційно-телекомунікаційних систем;
- логічні бомби (набори команд, що записуються в програму і спрацювають за певних умов;
- «троянські коні» (програми, що виконують певні дії без відома власника зараженої системи, наприклад, – відсилають за певною адресою конфіденційну інформацію);
- різні види атак, що дозволяють проникнути в мережу або перехопити управління нею;
- крадіжка коштів;
- засоби пригальмовування обміну даними в мережі;
- природні катаклізми [1].

Слід розуміти, що навіть якщо система інформаційної безпеки побудована з урахуванням усіх сучасних методів і засобів захисту, а підприємство має ретельно підібраний та кваліфікований персонал, це не гарантує стовідсоткового захисту інформаційних ресурсів підприємства:

жодна система захисту не може довгий час протистояти цілеспрямованим діям озброєного сучасними технологіями кваліфікованого порушника [5].

Проте грамотно побудована політика інформаційної безпеки дозволяє мінімізувати відповідні ризики. В теперішніх умовах таку політику треба постійно підтримувати: контролювати, модернізувати, оновлювати [2].

Організація ефективного захисту інформаційної системи сучасного підприємства залежить від:

- рівня секретності та властивостей інформації, яка підлягає захисту;
- конкретної технології обробки інформації;
- технічних і програмних засобів, що використовуються підприємством;
- місця розташування підприємства;
- специфіки діяльності тощо [5].

Політика безпеки, окрім правил розмежовування доступу, встановлює правила керування. Функції керування покладаються на довірених осіб, які несуть відповідальність за безпеку опрацьовуваної інформації. Цих осіб називають, як правило, адміністраторами комп'ютерних систем [3].

Можна виділити такі основні групи засобів протидії загрозам інформаційній безпеці:

- правові або законодавчі (законодавчо-права база, нормативні документи Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації);
- морально-етичні (дотримання норм поведінки, що складаються в інформаційному суспільстві країни);
- організаційні або адміністративні (регламентують процес функціонування системи обробки даних, використання її ресурсів, діяльність персоналу, а також порядок взаємодії користувачів з системою);
- фізичні (ґрунтуються на використанні механічних, електро- або електронно-механічних пристроїв, призначених для створення фізичних перешкод на можливих шляхах проникнення потенційних порушників, їх доступу до компонентів системи та інформації, що захищається, а також засоби візуального спостереження, зв'язку і охоронної сигналізації);
- технічні (використання різних електронних пристроїв і спеціального програмного забезпечення) [5].

Як правило, кожне сучасне підприємство регламентує правила роботи з інформацією. Політика безпеки інформації є складовою частиною загальної політики безпеки фірми. Необхідною у сучасних умовах є розробка переліку вимог, загроз та оцінювання ризиків і описання створеного комплексу заходів протидії інформаційним загрозам [3].

Для побудови ефективної системи захисту інформації, підприємство має дати відповіді на питання:

- які інформаційні ресурси підлягають захисту;

- яке програмне забезпечення можна використовувати на службових комп'ютерах;
- дисциплінарні стягнення і загальні вказівки про проведення службових розслідувань;
- на кого поширюються правила;
- хто розробляє загальні вказівки;
- хто має право змінювати вказівки;
- точний опис повноважень та привілеїв посадових осіб;
- хто може надавати повноваження та привілеї;
- порядок надання і позбавлення привілеїв у галузі інформаційної безпеки;
- повнота і порядок звітності про порушення безпеки та злочинної діяльності;
- особливі обов'язки керівництва і службовців щодо забезпечення інформаційної безпеки;
- дати введення в дію та перегляду;
- хто і яким чином ввів в дію ці правила [4].

Відповідно до Інструкції з безпеки систем RFC 2196 «Site Security Handbook» (RFC – Request for Comment) виділять чотири основні етапи побудови політики інформаційної безпеки:

- 1) реєстрація всіх ресурсів, які підлягають захисту;
- 2) аналіз і створення переліку потенційних загроз для кожного ресурсу;
- 3) оцінка ймовірності появи кожної загрози;
- 4) прийняття рішень, які дозволяють ефективно захистити інформаційну систему [2].

Для мінімізації ризиків, пов'язаних з інформаційною безпекою, менеджмент сучасного підприємства має:

- користуватися ефективним повноцінним антивірусним програмним забезпеченням та регулярно оновлювати бази даних сигнатур вірусів.
- застосовувати програмний міжмережний екран (брандмауер) та штатні засоби захисту від шкідливого програмного забезпечення.
- забезпечити резервне копіювання даних шляхом їх збереження на знімних носіях інформації (CD/DVD, HDD тощо), відділених серверах;
- дотримуватись вимог сучасної методики створення паролів, забезпечувати їх регулярну зміну;
- не зберігати аутентифікаційні дані в легкодоступних місцях;
- уважно відстежувати прояви Інтернет-шахрайства;
- при користуванні Інтернет-ресурсами (соціальні мережі, системи обміну повідомленнями, новини, онлайн-ігри) не переходити по невідомих

посиланнях та не завантажувати файли, що мають потенційно небезпечне розширення (наприклад, .exe, .bin, .ini, .dll, .com, .sys, .bat тощо).

– при під'єднанні змінних носіїв інформації забезпечувати їх автоматичну перевірку на наявність шкочочинного програмного забезпечення;

– регулярно підвищувати рівень обізнаності з питань безпечного використання інформаційних технологій та протидії інформаційним загрозам, для реалізації яких використовується «людський фактор» (соціальна інженерія, Інтернет-шахрайство) [1].

Однозначної відповіді на питання, як забезпечити повноцінний захист інформаційної системи, не існує. Це пов'язано з наявністю цілої низки факторів впливу на прийняття того чи іншого рішення: специфіка діяльності, політика безпеки, фінансові можливості, технічна підготовка персоналу тощо [2].

Проте, для забезпечення належного рівня конкурентоспроможності сучасне підприємство мусить побудувати надійну систему захисту інформації, яка є одним з найважливіших ресурсів, що забезпечує розвиток, ефективність і стабільність функціонування фірми, сприяє підвищенню продуктивності праці, ефективності використання ресурсів.

Список використаних джерел

1. Базовий курс з інформаційної безпеки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cert.gov.ua/pdf/Брошура-CERT-UA-Інформаційна-безпека.pdf> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

2. Батюк А.Є. Інформаційні системи в менеджменті [Текст] / А.Є. Батюк, З.П. Двудіт, К.М. Обельовська, І.М. Огородник, Л.П. Фабрі. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід». – 2004. – С. 343–380.

3. Захарченко, М.В. Інформаційна безпека інформаційно-комунікаційних систем. Комплекси засобів захисту інформації від НСД [Текст] / М.В. Захарченко, В.Г. Кононович, В.Й. Кільдішев, Д.В. Голев // За ред. М.В. Захарченка. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. – 168 с.

4. Кузьменко, Б.В. Захист інформації. Організаційно-правові засоби забезпечення інформаційної безпеки [Текст] / Б.В. Кузьменко, О.А. Чайковська. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://itman.at.ua/news/kuzmenko_b_v_chajkovska_o_a_zakhist_informaciji_na_vchalnij_posibnik_ch_1_organizacijno_ppravovi_zasobi_zabezpechennja_informacijnoji/2011-03-25-5 (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

5. Остапов, С.Е. Технології захисту інформації [Текст] : навчальний посібник / С.Е. Остапов, С.П. Євсєєв, О.Г. Король. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 476 с.

Семенишена Ю.О., студентка
Науковий керівник - Герасименко Т.О., к.е.н., доцент
Львівська Комерційна академія
м. Львів, Україна

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ, АУДИТУ, ФІНАНСІВ

Бухгалтер – (нім. Buchhalter, Buch — книга, Halter — тримач) – спеціаліст у галузі бухгалтерії, який працює в системі обліку згідно діючому законодавству. Його завдання – вчасно і правильно заплатити податки і відзвітувати перед державними органами, клієнтами і партнерами компанії, слідкувати за станом рахунку підприємства та зводити баланс до єдиного показника. На зараз професія є важлива, без неї не може обійтися не одне підприємство. Пропоную розглянути схему «Користувачі облікової інформації».

Сучасний бухгалтер повинен задовольнити потреби тих, хто використовує облікову інформацію, незалежно від того, чи є вони її зовнішніми чи внутрішніми користувачами. За кордоном розроблені національні та міжнародні стандарти щодо обсягу знань, якими повинен володіти бухгалтер з вищою освітою.

Міжнародні стандарти обліку і нормативи бухгалтерської освіти та етики розроблені міжнародними професійними організаціями – Комітетом з міжнародних стандартів обліку і комітетами з освіти етики Міжнародної федерації бухгалтерів.

Бухгалтер повинен мати знання у таких напрямках, як: бухгалтерський облік, податковий облік, фінансовий аналіз, основи аудиту, згідно чинного законодавства, у зв'язку з цим бухгалтер повинен постійно займатися самоосвітою, слідкувати за змінами основних правил бухгалтерського обліку, змінами в законодавстві, за можливістю відвідувати спеціалізовані семінари, курси підвищення кваліфікації.

Впровадження інновацій у педагогічний процес навчального закладу покликане забезпечити підвищення якості навчання й виховання

майбутніх спеціалістів або знизити витрати на досягнення звичних результатів освіти. Йдеться про те, що метою будь-якого нововведення є підвищення ефективності педагогічного процесу. Ступінь ефективності залежить від того, яких витрат потребує конкретне нововведення і як довго воно даватиме корисний ефект. Якщо через незначний час після впровадження нововведення актуальною буде проблема щодо освоєння нового, яке нейтралізує дію попереднього, то корисний ефект такого нововведення не може бути значним, а, значить, витрати на його впровадження виявляться невиправданими. Отже, ефективність нововведення залежить від досягнутого завдяки йому корисного ефекту, тривалості використання інноваційної технології, витрат на її впровадження.

Міжнародні нормативи бухгалтерської освіти охоплюють різноманітні сторони і ступені системи бухгалтерської освіти. Наприклад, в Міжнародному нормативі бухгалтерської освіти №9 вказано, що професійні бухгалтери зараз виконують обов'язки в складній соціальній, економічній та юридичній сфері, саме тому розширюється перелік знань, якими вони повинні володіти, і тому для підготовки кваліфікованого спеціаліста в галузі бухгалтерського обліку в навчальному плані згідно з міжнародними нормативами, повинно бути також передбачено вивчення в якості додаткових таких дисциплін, як економіка, право, математика і статистика, професійна етика, управління.

Навчання за спеціальністю «Бухгалтерський облік» завершується тестуванням на професійну компетентність. Міжнародним нормативом № 9 також зазначено, що програми навчання обліку повинні розвивати у студента розуміння суті і ролі обліку, а це потребує знання історичної і етичної перспектив розвитку бухгалтерської професії, а також теоретичних основ обліку.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що:

- бухгалтерська професія базується на наукових дослідженнях, результатах їх впровадження та професійній підготовці фахівців;
- ринок освітніх послуг з обліку і аудиту вийшов за межі національних кордонів, оскільки зростає кількість міжнародних операцій, а міжнародна конкуренція в освіті щодо підготовки фахівців з обліку і аудиту сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та підвищує інвестиційну привабливість країни;
- застосування модульного контролю та методів прозорого оцінювання знань студентів підвищує довіру до освіти, та сприяє покращенню працевлаштування випускників вузів;
- потрібно змінювати критерії підготовки магістрів та філософію побудови навчально-методичного забезпечення підготовки таких фахівців, з урахуванням аспектів дослідницької роботи та креативності.

Список використаних джерел

1. Бутинець, Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / Ф.Ф.Бутинець. – [Вид. 2-е, доп. і перероб.]. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 640 с.
2. Лень, В.С. Облік і аудит. Вступ до фаху [Текст] : навч. посібник / В.С.Лень, В.А.Нехай. – К : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
3. Дичківська, І.М. Інноваційні педагогічні технології [Текст] : навч. посібник / І.М.Дичківська. – К : Академвидав, 2004. – 218 с.
4. Швець, В.Г. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : навч. посіб. / В.Г.Швець. – К : Знання-Прес, 2003. – 444с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Шешукова Т.Г., д.э.н., профессор
Пермский государственный национальный
исследовательский университет
г. Пермь, Россия

СКОРИНГОВЫЙ АНАЛИЗ ЗАЕМЩИКА-ПРЕДПРИЯТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА КРЕДИТНОЙ ОРГАНИЗАЦИЕЙ

Снижение уровня кредитного риска является одной из наиболее приоритетных задач любой кредитной организации. Это и стало причиной возникновения и широкого распространения метода скорингового финансового анализа.

Скоринговый анализ можно определить как статистический процесс обращения информации о потенциальном заемщике в измеримое и объективное предсказание некоторых аспектов его поведения в будущем.

Традиционно скоринговый анализ использовался при кредитовании физических лиц, однако растущие объемы бизнеса микро и малых предприятий открывают возможности применения данного метода и в данном сегменте корпоративного кредитования.

Построение модели кредитного скоринга начинается со сбора информации по такой выборке клиентов, которая репрезентативна для группы клиентов, чье поведение необходимо предсказать. После составления выборки отбираются объясняющие переменные – факторы, которые позволяют предсказывать поведение заемщика. Эти характеристики являются ключевыми в модели и формируют скоринговый балл. Несмотря на то, что таких характеристик могут быть

сотни, выбираются только те, которые в соответствии со статистическими данными, лучше остальных позволяют сделать прогноз. Только они будут включены в окончательную модель. Данные факторы и их веса различаются в зависимости от цели построения модели.

Подбор весов для каждой характеристики осуществляется обычно при помощи многомерного анализа. Вследствие того, что многие факторы коррелируют друг с другом, веса при таком анализе отличаются от тех, которые были бы приняты, если бы каждый фактор использовался по отдельности.

Важным этапом создания модели является проверка точности ее прогноза при помощи статистических тестов. Например, может использоваться иная выборка той же группы клиентов. Наиболее распространены такие статистические меры точности, как тестовая статистика Колмогорова-Смирнова и статистика расхождений.

На развивающихся рынках построение скоринговых моделей для малых предприятий имеет определенные отличия. Основное различие состоит в том, что бюро кредитных историй недостаточно развиты или вообще не существуют. Без достоверной информации бюро кредитных историй западные модели кредитного скоринга и скоринговые карты не работают [1]. Вместо этого необходимо развивать скоринг, основанный на знании рынка, опыте и внутренней управленческой информации. Другая проблема заключается в том, что относительно потребительского кредитования объем заявок на кредиты малому бизнесу существенно меньше и поэтому нет таких же доступных объемов информации, на основании которой можно оценить эффективность решений о кредитовании. Поэтому полезным является обеспечение общедоступности информации [2].

Система кредитного скоринга должна регулярно проходить проверки. Обычно анализируются аспекты:

- качество портфеля (для контроля уровня риска для определенного сегмента или продукта);
- правила принятий решений;
- поведение (сравнение эффекта от принятых правил принятия решения на поведение клиентов).

В отличие от розничного кредитования, в сфере кредитования малого бизнеса кредитные организации уделяют меньшее внимание наличию кредитной истории, т.к. многие клиенты не имели доступа к финансовым ресурсам до внедрения новых подходов к оценке заемщика. Больше внимание уделяется финансовому состоянию клиента [3].

Тем не менее, бюро кредитных историй остаются одним из основополагающих элементов системы: использование отчетов о кредитной истории может уменьшить будущие потери, а также создает

стимул для клиентов к созданию хорошей кредитной истории, а следовательно – и возврату долгов. Для кредитных организаций это выгодно еще и потому, что у них появляется больше прибыльных, аккуратных заемщиков, которым можно предлагать дополнительные услуги.

Для Российской Федерации актуальны такие проблемы, как недостаточное количество клиентов для построения адекватной скоринговой модели и отсутствие единого доступа к отчетам по кредитам других банков. Решением проблемы является привлечение экспертов для принятия окончательного решения по каждой заявке (как минимум до момента накопления достаточного количества статистических данных) и создание в Российской Федерации единой открытой базы кредитной истории, в которой будет представлена как негативная, так и положительная информация о заемщике. Скоринговая модель для малых предприятий строится на трех основных параметрах – кредитная история предприятия и его фактических собственников, благонадежность владельцев бизнеса и финансовое состояние и финансовые результаты предприятия.

Список использованных источников

1. О кредитных историях [Текст] : [Закон РФ : по сост. на 29.06.2015 г.] / Госдума, СФ, Федеральный закон от 30.12.2004 N 218-ФЗ. – Доступно в сети Интернет : https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_51043/ дата обращения 10.11.2015 г.). – Заголовок с экрана.
2. Шешукова, Т.Г. К вопросу определения инвестиционной кредитоспособности предприятия-заемщика [Текст] / Т.Г.Шешукова // Экономический анализ: теория и практика. – 2003. – №8. – С. 10-12.
3. Шешукова Т.Г., Войтенко М.Л. Управление денежными средствами холдинга на основе банковского пулинга [Текст] / Т.Г.Шешукова, М.Л.Войтенко // Финансы и кредит. – 2007. – №48. – С.35-39.

Шнурко А.М., асистент, Букарева Ю.В., студент магістеріуму
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

Складання та подання звітності підприємств є завершальним етапом облікового процесу підприємства, які повинні відповідати вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], П(С)БО та іншим нормативно-правовим актам, що регламентують порядок складання звітності підприємства. З метою спрощення процедури складання, подання і подальшої обробки звітності було запроваджено електронну звітність, основні положення якої викладені у Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг» [5]. Способи подання податкової звітності визначені вимогами Податкового кодексу України [4].

Питання пов'язані з використанням електронної звітності порівняно недавно висвітлюється як в засобах масової інформації так і обговорюються серед науковців. Наукова думка щодо електронного оподаткування і електронної звітності активізувалась останніми роками. Проблеми формування та подання фінансової звітності в системі електронного документообігу розглядаються у працях багатьох науковців. Однак, окремі особливості складання та подання електронної фінансової звітності залишаються дискусійними та потребують практичного вирішення.

Мета даної роботи полягає у висвітленні реальних перспектив та можливостей застосування електронної податкової звітності та пошуку шляхів для її оптимізації на підставі діючої бази оподаткування в Україні та міжнародного досвіду економічно розвинутих держав світу. Досягнення зазначеної мети передбачає конкретизацію завдань дослідження, а саме: проаналізувати особливості впровадження електронної форми подання фінансової звітності; конкретизувати переваги та недоліки впровадження електронної звітності.

Звітність в електронній формі приймають наступні органи: Державна податкова адміністрація України; Пенсійний фонд України; Державний комітет статистики України; Державний центр зайнятості; інші органи.

Подання електронної звітності означає, що звітність буде сформована за допомогою спеціальної комп'ютерної програми, підписана ключами електронного цифрового підпису, завантажена у файл спеціального формату, який потім необхідно відправити електронною поштою та отримати відповідь від відповідних органів про прийняття [6].

Для подання звітності в електронному вигляді необхідне спеціальне програмне забезпечення, за допомогою якого можна сформувати та подавати електронні документи. Податкова служба України пропонує безкоштовну програму ОРЗ-«Податкова звітність» для формування податкової звітності. Підготовку звітності також можна здійснювати за допомогою комерційних бухгалтерських програм.

Метою створення автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» є впорядкування механізмів електронної взаємодії контролюючих органів державної влади та суб'єктів подання звітності через впровадження єдиних уніфікованих стандартів процесу подання, оброблення, використання та зберігання звітності, належне нормативно - правове, методологічне, організаційне та технологічне забезпечення взаємодії учасників процесу подання електронної звітності. Також розроблено програмне забезпечення формування та подання до органів Державної податкової служби податкової звітності та реєстрів податкових накладних в електронному вигляді. Дане програмне забезпечення призначене для платників податків та розповсюджується безкоштовно через державні податкові інспекції.

Основними перевагами подання податкової звітності та реєстрів податкових накладних в електронному вигляді є:

- економія робочого часу платників податків, а також їх коштів на придбання бланків звітних документів (немає необхідності відвідувати державну податкову інспекцію, купувати бланки звітності);
- гарантія автоматичної перевірки підготовлених документів на наявність арифметичних помилок та описок;
- можливість оперативного оновлення форматів подання документів в електронному вигляді каналами телекомунікаційного зв'язку (у разі зміни форм податкових декларацій, інших документів, які є підставою для нарахування і сплати податків, або при запровадженні нових форм декларацій платник податків автоматично отримує можливість оновлення версій форматів);
- суттєве скорочення термінів проведення перевірки щодо правомірності заявлених до відшкодування сум ПДВ та забезпечення своєчасного їх відшкодування платнику податків;
- підтвердження доставки звітності (податковий орган надсилає квитанцію про отримання податкової декларації каналами телекомунікаційного зв'язку);
- конфіденційність інформації;
- оперативність обробки отриманої інформації у податковому органі; звітність, що надіслана до податкового органу електронною поштою через мережу Інтернет із застосуванням посилених сертифікатів ключів

електронного цифрового підпису, не потребує дублювання на паперових носіях, а також її зберігання [3].

Отже, електронна звітність значно полегшує роботу бухгалтерів та гарантує автоматичну перевірку документів на виявлення помилок.

Проте на теперішній час, існують проблемні моменти та фактори, які сповільнюють популяризацію електронної податкової звітності та негативно впливають на впровадження електронної звітності, до них належать:

- високі вимоги до фахівців, які обумовлює комп'ютеризоване складання звітності;
- витрати на придбання та обслуговування комп'ютерних програм, складання електронної звітності та на придбання належної комп'ютерної техніки;
- витрати на навчання персоналу;
- психологічна інерційність бухгалтерів та керівників підприємств;
- тимчасове ускладнення процедури складання та подання електронної звітності, викликане необхідністю отримання та узгодження ключів електронного цифрового підпису з зовнішніми користувачами;
- неузгодженість та недосконалість законодавства щодо електронного документообігу;
- нестабільність законодавства з приводу фінансового обліку і звітності, що не дозволяє забезпечити вчасний автоматизований розрахунок окремих форм звітності.

Вплив частини зазначених факторів можна значно знизити та ліквідувати, якщо керівництво та бухгалтери підприємств отримають вичерпну інформацію про переваги подання електронної звітності, повний перелік дій для переходу на електронну звітність та вартість програмного забезпечення [3].

Проведеними дослідженнями встановлено, що з метою вдосконалення взаємовідносин між податковою службою і платниками податків в Україні державою створюються максимальні можливості для подання електронної податкової звітності. Подання податкової звітності в електронному вигляді має багато переваг як для платників податків, так і для податкової служби.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 15.10.2014 року] / Верховна Рада України; Закон від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1999. — N 40. — С.365. — Відомості доступні також з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

2. Очеретько, Л.М. Проблеми впровадження електронної звітності підприємств [Текст] / Л.М. Очеретько, А.С. Козицький // Економічний простір. – 2010. – № 38. – С. 126–132.

3. Переваги електронної системи подання податкової звітності / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.bucha.com.ua/index.php? Newsid= 1151069684](http://www.bucha.com.ua/index.php?Newsid=1151069684) (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

4. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 20.09.2015 Р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – С.112. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 14.11.15). – Назва з екрану.

5. Про електронні документи та електронний документообіг [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 30.09.2015 р. / Верховна Рада України; Закон від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – N 36, С.275. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

6. Про електронний цифровий підпис [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 28.06.2015 р. / Верховна Рада України; Закон від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – N 36. – С.276. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/852-15> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

СЕКЦІЯ 5

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ, АУДИТУ, ФІНАНСІВ

SECTION 5

THE DEVELOPMENT OF THE ACCOUNTING PROFESSION AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE TRAINING OF ACCOUNTING, AUDITING, FINANCE

Дуганець Н.В., к.е.н., доцент, **Цвик М.І.**, студент магістеріуму
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

На підприємствах України функціонують різні автоматизовані системи обліку праці та її оплати. Бухгалтеру з обліку праці та її оплати дозволяють комплексно розв'язувати всі задачі, поставлені перед даним ділянкою обліку і видавати інформацію, необхідну для прийняття управлінських рішень.

На сьогоднішній день заробітна плата є, з одного боку, основним джерелом доходів найманих працівників, основою матеріального достатку членів їх сімей, а з другого, певною часткою всіх витрат роботодавця на виробництво і найбільш ефективним засобом спонукання працівників до високопродуктивної і якісної праці, то питання організації заробітної плати, формування її рівня завжди знаходяться в центрі уваги як роботодавців, так і працівників та їх об'єднань. По суті ці питання є основою соціально - трудових відносин у суспільстві [1].

В умовах переходу до системи ринкового господарювання відповідно до змін в економічному й соціальному розвитку країни, істотно міняється й політика в області оплати праці, соціальної підтримки й захисту працівників. Багато функцій держави по реалізації цієї політики передані безпосередньо підприємствам, які самостійно встановлюють форми, системи й розміри заробітної плати, матеріального стимулювання результатів праці. Відзначені моменти обумовлюють необхідність розробки нових підходів в обліку розрахунків по заробітній платі. Тому одним з найважливіших напрямків діяльності бухгалтерії будь-якого підприємства, як в Україні, так і за кордоном, є облік заробітної плати працівників підприємства [2].

Облік праці й заробітної плати є одним з найбільш трудомістких і відповідальних ділянок роботи бухгалтера. Він по праву займає одне із центральних місць у всій системі обліку на підприємстві. Посилення зв'язку оплати праці з кінцевими результатами повинно стати основним направленням перебудови в області розрахунків за виплатами працівникам. Важливо, щоб фактично заробітна плата кожного робітника була поставлена в чітку залежність від його особистого трудового вкладу в кінцевий результат підприємства. Саме якісний облік оплати праці на підприємстві в сучасних умовах господарювання сприяє вдосконаленню інформаційного забезпечення господарства щодо реального стану фонду оплати праці [3].

Автоматизація обліку розрахунків за виплатами працівникам дозволить вирішити проблему не лише удосконалення форми бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах, а й своєчасності погашення боргів, пов'язаних з виплатою заробітної плати [4].

Багато підприємств в Україні перейшли на безготівкову форму виплати заробітної плати своїм працівникам. В цьому впровадженні як недоліки, так і переваги.

До останніх банківські установи відносять:

- максимально спростити процедуру видачі заробітної плати: виплата заробітної плати та інших нарахувань зводиться до одного банківського переказу – все інше бере на себе Банк. Немає необхідності депонувати заробітну плату (всі співробітники отримують заробітну плату в один день незалежно від їхнього місцезнаходження (відпустка, відрядження, працюють в іншій філії, ін.);

- заощаджувати кошти на інкасації та обслуговуванні наявного обороту

- повністю виключити відволікання працівників від виробничого процесу, пов'язаного з виплатою заробітної плати через касу підприємства;

- забезпечити Ваших співробітників мобільним платіжним інструментом. Відповідно, працівники від впровадження карткової системи виплати заробітної плати отримають:

- особистий картковий рахунок;

- цілодобовий доступ до коштів у будь-якому куточку земної кулі;

- додатковий дохід у вигляді відсотків, що нараховуються на залишок коштів на картковому рахунку, а також можливість заробляти за рахунок вільних або накопичених на картковому рахунку коштів можливість не тільки більш оперативно та безпечно здійснювати розрахунки або оплату покупок та послуг (у магазинах, готелях, ресторанах, АЗС, через Інтернет,

ін..) у більш ніж 150 країнах миру, а також додатково заощаджувати отримуючи бонус при розрахунках картою в Україні;

- можливість одержувати готівку або розраховуватися картою у валюті країни перебування, незалежно від валюти, що перебуває на картковому рахунку;

- можливість поповнення карткового рахунку наявним та безготівковим шляхом;

- гарантію в дотриманні конфіденційності інформації про особисті доходи;

- можливість швидкої та зручної оплати через банкомати послуг страхових компаній, операторів мобільного та Інтернет зв'язки;

- економію часу при виїзді закордон, тому що кошти на картковому рахунку декларуються усно;

- можливість більш ефективно розпоряджуватись особистим бюджетом, використовуючи безкоштовні щомісячні виписки;

- можливість користуватися «універсальністю» карти (одержувати заробітну плату, % по депозиту, використовувати дозволений кредитний ліміт (Кредитна лінія на картковому рахунку) [5].

Саме тому нами було запропоновано перейти досліджуваному підприємству на виплату заробітної плати із застосуванням платіжних карток.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах [Текст] : підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, Л.Г. Панченко та ін. ; за ред. проф. М.Ф. Огійчука. – [2-ге вид., перероб. і допов.]. – К. : Вища освіта, 2003 р. – 800 с.

2. Бухгалтерський облік у бюджетній установі [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л. Панкевич, М. Зварник, Р. Бойко, Л. Лученко. – Львів : Аверс, 2002р. – 316 с.

3. Бухгалтерський облік у сільському господарстві [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. зал. / Бутинець Ф.Ф., Дем'яненко М.Я., Каблук П.Т., Белебега І.О., Лінник В.Г. – Житомир : ПП «Рута», 2003. – 511 с.

4. Про оплату праці [Текст] : [закон України : офіц. текст : за станом на 01.01.2015 р. / Верховна Рада України ; Закон від 24.03.1995 № 108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 17. – С.121. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

5. Фінансовий облік [Текст] : навч. посібник / За ред. В. К. Орлової, М. С. Орлів, С. В. Хоми. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.

Ефремчина Я.М., ассистент

УО «Могилёвский государственный университет продовольствия»
г. Могилев, Республика Беларусь

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ КАК ИННОВАЦИОННАЯ ТЕХНОЛОГИЯ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО УЧЕТУ, АУДИТУ, ФИНАНСАМ

В настоящее время при подготовке специалистов экономических направлений (бухгалтеров, финансистов) всё больше внимания уделяется инновациям.

Некоторые авторы определяют инновации как использование новшеств в виде новых технологий, видов продукции и услуг, а также в управленческой деятельности в целях решения социальных вопросов и обеспечения прибыли [1]. В Руководстве Фраскати инновация определяется как конечный результат инновационной деятельности, получивший воплощение в виде нового или усовершенствованного продукта, нового или усовершенствованного технологического процесса, используемого в практической деятельности, либо в новом подходе к социальным услугам [2].

Инновации в педагогической деятельности, также как и в производстве, означают нововведения, обновление, изменение существующих педагогических технологий, применяемых в учебном и воспитательном процессах. Инновации являются результатом научных поисков, передового педагогического опыта, становятся предметом изучения, анализа и внедрения [3].

В современном мире с учетом широкой доступности глобальной сети Интернет стало возможным применение такой инновационной технологии обучения, как дистанционное образование. Данная система получения высшего образования давно применяется в европейских странах, России. В Республике Беларусь также получило развитие заочное дистанционное обучение.

Дистанционное обучение – это способ обучения на расстоянии, когда преподаватель и учащийся (студент, слушатель) физически находятся в различных местах. **Система дистанционного обучения** – виртуальное интерактивное пространство, которое обеспечивает доступ к обучающим аудиовизуальным и текстовым материалам [4].

Однако данная система обучения существовала и ранее, хотя несколько и в иной форме. Так, в конце XVIII в. в Европе установилась регулярная и доступная почтовая связь, стало возможным «корреспондентское обучение». В России данный способ появился в конце XIX в. В Китае в 1979 г. впервые в истории стали осуществлять

одностороннее взаимодействие университета со студентами посредством радио- и телепередач. Двухстороннее взаимодействие осуществлялось при помощи очных консультаций, краткосрочных курсов и переписки.

В настоящее время, наряду с почтовыми пересылками печатных и медиа-материалов, применяются современные компьютерные технологии (аудио- и видеоконференции, интернет-конференции, E-Learning, online Learning, вебинары), которые позволяют студентам в режиме реального времени получать консультации преподавателей, проходить тестирование, осуществлять сдачу зачетов, экзаменов, защиту курсовых работ [5].

В Учреждении образования «Могилёвский государственный университет продовольствия» дистанционное обучение применяется лишь Институтом повышения квалификации и переподготовки кадров по специальности переподготовки «Бухгалтерский учет и контроль в промышленности» в Центре дистанционного обучения.

Основными задачами центра являются: организация образовательного процесса, создание современной технологической, информационно-аналитической и коммуникационной среды для осуществления и поддержки образовательного процесса с применением дистанционных образовательных технологий; осуществление организационно-методического и программно-технического сопровождения образовательного процесса и др. [6]. Для создания электронных учебно-методических комплексов по дисциплинам специалистами центра разработана компьютерная программа.

Виртуальное обучение в центре представляет собой заочное обучение с применением дистанционных образовательных технологий, лишь итоговое испытание (сдача государственного экзамена по специальности) слушатель проходит непосредственно в университете. Все промежуточные испытания осуществляются заочно, что дает преимущество отечественной системе дистанционного образования по сравнению с зарубежными.

Так, например, во многих российских высших учебных заведений на сегодняшний день не разработано оптимальных и эффективных технологических решений, которые дали бы возможность проверять знания студента в виртуальном режиме, будучи уверенным в правильности и достоверности полученных результатов. Проверка знаний предполагает очную экзаменационную сессию, что нейтрализует все преимущества данной формы обучения.

Таким образом, дистанционное обучение имеет ряд преимуществ по сравнению с иными формами получения образования: является мобильным, доступным и удобным как для студентов, так и для преподавателей, позволяет снизить затраты на проведение обучения, повысить качество обучения за счет применения современных средств,

объемных электронных библиотек и т.п., дает возможность обучаться без отрыва от основной деятельности, позволяет применять индивидуальный подход и др.

Однако, несмотря на все достоинства применения данной инновационной технологии, существует и ряд недостатков, а именно: отсутствие прямого контакта между преподавателем и учащимся; невозможность создания творческой атмосферы в виртуальной группе; не способствует развитию коммуникабельности; требует развитой воли, самоконтроля, самодисциплины, ответственности, инициативы учащихся; проблема идентификации пользователя; недостаточная компьютерная грамотность пользователей; несовершенство технической оснащенности учебных заведений; недоверие со стороны абитуриентов к данной форме получения образования; невозможность дистанционного обучения по ряду специальностей.

С целью устранения данных недостатков предлагается следующее: дальнейшее усовершенствование информационных и компьютерных технологий; увеличение финансирования со стороны государства; реклама; применение педагогических методик в системе среднего образования, направленных на развитие высокого интеллектуально-личностного и духовного уровня, научного стиля мышления, формирование устойчивого интереса к инициативе; повышение компьютерной грамотности населения всех возрастных групп.

Таким образом, дистанционное обучение занимает всё большую роль в модернизации образования. Развитие дистанционного образования является приоритетным инновационным направлением во многих странах мира.

Список использованных источников

1. Ефименко, А.Г. Экономика перерабатывающих предприятий АПК [Текст] : учеб. пособие / А.Г. Ефименко, М.П.Руденок, Ю.А.Синица ; под ред. М.П. Руденок. – Минск : Изд. центр БГУ, 2004. – 161 с.
2. Руководство Фраскати 1993. – М. : Прогресс, 1995.
3. Нурмурадова, Ш.И. Инновационные педагогические технологии при подготовке специалистов вузами [Электронный ресурс]. – Режим доступа <http://pandia.ru/text/79/331/7640.php>. – Дата доступа : 18.11.2015.
4. City Business School. MBA в Беларуси [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://mba-belarus.by> – Дата доступа : 18.11.2015.
5. Дистанционное обучение [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://kudapostupat.by>. – Дата доступа : 18.11.2015.

6. Официальный сайт Учреждения образования «Могилёвский государственный университет продовольствия» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mgur.mogilev.by> – Дата доступа : 18.11.2015.

Марусей Т.В., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ

В умовах науково-технічного прогресу у всьому світі все більшої актуальності набуває подальше впровадження та розвиток інформаційних технологій в різних сферах, не виключенням став і аудит. Також досить важливим є впровадження автоматизованих інформаційних систем, що сприяють підвищенню ефективності функціонування всіх галузей діяльності та аудиту в зокрема.

На сьогодні складно переоцінити значимість проблеми автоматизації в аудиті, оскільки вона охоплює весь комплекс складних прикладних проблем, пов'язаних із застосуванням інформаційних комп'ютерних технологій в контролі, аудиті та аналізі фінансової звітності підприємств, оцінці ефективності та надійності інформаційних систем підприємств, а також організації роботи аудиторських фірм в сучасних умовах.

Автоматизація аудиторської діяльності сприятливо впливає, як на аудиторів, так і на замовників аудиторських перевірок. З одного боку, зменшується кількість даних, що обробляються вручну, відбувається економія часу виконання однотипних процедур, стає можливим тривале зберігання та багаторазове використання інформації, тобто спрощуються завдання, що ставляться перед аудиторами. З іншого боку, замовник має можливість отримати аудиторський висновок, що має більш обґрунтований науковий характер і в найкоротші терміни завдяки використанню сучасних технологій.

Крім переваг, комп'ютеризація аудиту має деякі недоліки, основними з яких є:

1. Інформаційна безпека. Її забезпечення - одна з основних завдань, що стоять перед господарюючими суб'єктами.
2. Складність у користуванні програмними продуктами.

Стан впровадження сучасних технологій в аудит в Україні дещо гірший, ніж в інших країнах (наприклад, на російському ринку програмних продуктів з аудиту вже існують до десяти розробок) [2]. На світовому ринку представлені програмні засоби різних типів, що використовуються в роботі аудиторів, які можна поділити на дві великі групи: пакети прикладних програм загального і проблемно-орієнтованого призначення, а також програми автоматизації управління аудитом. Такі програми використовуються протягом усього процесу.

Складність розробки програмного забезпечення для аудиту полягає в тому, що:

- 1) підбір інформації має проводитися фахівцями-методологами і безперервно актуалізуватися;
- 2) необхідно забезпечити єдиний підхід різних фахівців до перевірки;
- 3) програма повинна бути проста у використанні і підходити різним аудиторськими компаніями і аудиторам [1].

Аналізуючи програми аудиторської діяльності, можна сказати, що вони дають можливість виконати перевірку фінансової, податкової й іншої звітності завдяки закладеному в них механізму звіряння взаємозалежних показників. Також забезпечують проведення фінансового аналізу за різними методиками і розраховують велику кількість економічних показників, дають змогу складати й аналізувати бізнес-плани. Деякі програми містять можливість трансформації фінансової звітності до міжнародних стандартів МСФЗ, наприклад, Pro-Invest Consulting (Audit Expert, Project Expert). Останнім часом засоби фінансового аналізу часто інтегрують у системи бухгалтерського обліку та управління підприємством, наприклад у розробки фірм «Галактика», «Інфософт», «Інтелект-Сервіс», «R-Style Software Lab» тощо.

Могутні аудиторські компанії розробили і використовують спеціальні інформаційні системи, орієнтовані на внутрішню регламентацію аудиторської діяльності з застосуванням внутрішньофірмових стандартів. Наприклад:

1. Компанія KPMG використовує програму Vector 6.
2. PriceWaterhouseCoopers використовує систему My Client.
3. Deloitte & Touche - спеціальну інформаційну систему Audit System/2 [1].

В Україні ринок аудиторського програмного забезпечення на сьогодні тільки починає розвиватися. Серед спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення, яке представляє собою завершенні програмні продукти для продажу, можна назвати лише п'ять таких продуктів, а саме програмний продукт «Асистент Аудитора» (розробник фірма «Сервіс-аудит»), програмний продукт «Помощник аудитора» (фірма «Гольдберг-

аудит»), програмний продукт «Abacus Professional», програмний комплекс «Експрес- Аудит: ПРОФ» та програмний продукт «IT Audit: Аудитор» (КСБ «Мастер- Софт») [2].

На сьогодні автоматизація є перспективним напрямом розвитку аудиту, оскільки використання автоматизованих інформаційних систем та технологій сприяє розширенню спектра аудиторських послуг, покращенню їх якості, зменшенню трудомісткості цих послуг, підвищенню інтелектуалізації аудиторської роботи. Потреби практики на сьогодні не забезпечені якісними програмними рішеннями, тому існує необхідність в створенні автоматизованої інформаційної системи, що задовольняла б основні вимоги аудиту.

Список використаних джерел

1. Бондаренко, О.В. Вдосконалення методики проведення аудиту страховика із застосуванням комп'ютерних технологій [Текст] / О.В. Бондаренко // Національний лісотехнічний університет України. Збірник науково- технічних праць. – Науковий вісник. – 2007. – Вип.17.8. – С. 290-301.
2. Зоріна, О.А. Автоматизація аудиту в Україні: проблеми та перспективи розвитку [Текст] / О.А. Зоріна // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : проблеми теорії, методології, організації. – 2008. – № 2. – С.25-30.
3. Івахненко, С.В. Поняття комп'ютерного контролю та аналізу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Menedzhment/2009_11/ivachnenko.html (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.
4. Івахненко, С.В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології [Текст] / С.В. Івахненко – К. : Знання, 2005. – 286 с.
5. Канцедал, Н.А. Методологічні аспекти розвитку бухгалтерського обліку та аудиту в комп'ютерних інформаційних системах [Текст] / Н.А. Канцедал, О.Г. Пономаренко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : проблеми теорії, методології, організації. – 2008. – № 2. – С. 31-33.

СЕКЦІЯ 6

КОНТРОЛЬ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНСТИТУТ АУДИТУ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

SECTION 6

CONTROL AS A FUNCTION OF ORGANIZATIONAL MANAGEMENT AND AUDIT INSTITUTION IN UKRAINE: CURRENT STATUS AND PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT

Балла І.В., к.е.н., доцент, **Гуменюк І.Л.**, старший викладач
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Аудит являється складним технологічним процесом, учасниками якого є сертифікований аудитор, з повною відповідальністю за стан перевірки, а також експерти аудиторської фірми. Ці учасники є суб'єктами контролю якості їх роботи.

Основною метою контролю якості роботи аудитора є забезпечення відповідності здійснення аудиторської перевірки загальноприйнятим стандартам.

Методи і процедури контролю за якістю слід застосовувати на рівні аудиторської фірми і для окремих аудиторських перевірок.

Аудитор повинен вживати тільки таких заходів контролю, які разом із методами контролю за якістю аудиту відповідають завдання конкретної аудиторської перевірки [1, с. 19].

Джерелами інформації при здійсненні контролю якості можуть бути: аудиторський висновок, аудиторський звіт, робочі документи аудитора, документи клієнтів та інша доказова інформація, що використовується при перевірках.

Контроль аудиторського завдання здійснюється в процесі проведення кожного окремого етапу аудиту. Його метою є забезпечення планування аудиту на професійному рівні та належне виконання всіх аудиторських заходів. Для належного контролю аудиторських завдань необхідно складати їх таким чином, щоб забезпечити кваліфіковане виконання контрольних заходів. Роботу рекомендується видавати персоналу, який має досвід і достатню кваліфікацію, а також проводити з ним інструктаж щодо конкретних робочих програм [2].

У МСА 220 «Контроль якості аудиторської перевірки» розкрито методичні рекомендації щодо контролю якості роботи аудитора. Ці рекомендації стосуються:

- політики та процедур аудиторської фірми стосовно роботи в цілому;
- процедур стосовно роботи, дорученої асистентам під час проведення аудиту [3].

В аудиторській практиці під якістю розуміють максимальне задоволення інформаційних потреб користувачів результатами аудиторських робіт, послуг та супутніх йому робіт, відповідно до інтересів власника та конкретного замовника в рамках вимог чинного законодавства України, МСА та Кодексу моральної етики аудитора, здійснене суб'єктами аудиту [4].

Система контролю якості направлена на те, щоб задовольнити повноту дотримання стандартів аудиту та норм професійної етики аудиторів при кожному завданні, коли контроль якості створюється для всієї аудиторської фірми й застосовується до кожного індивідуального зобов'язання.

В Україні система контролю якості аудиторських послуг формується Аудиторською палатою України і містить таке:

- регулярну звітність суб'єктів аудиторської діяльності за затвердженою АПУ формою;
- моніторинг з питань якості аудиторських послуг;
- перевірки якості аудиторських послуг;
- додаткові процедури щодо забезпечення контролю якості та дисциплінарні заходи за наслідками контролю;
- інформування суспільства про функціонування системи контролю якості аудиторських послуг в Україні [5].

Виділяють два основні види контролю якості аудиту - зовнішній та внутрішній.

Важливим аспектом організації контролю якості аудиту є рівні контролю. Контроль якості розглядається як система контролю на трьох рівнях:

- в аудиторській фірмі;
- під наглядом національних асоціацій (об'єднань);
- під контролем (моніторингом) незалежної (громадської) організації.

До внутрішнього виду контролю належить внутрішньо-фірмовий контроль.

Виконавцями зовнішнього контролю можуть бути: Аудиторська палата України, Спілка аудиторів України та залучена до перевірки аудиторська фірма (аудитор), яка не повинна бути зацікавленою у результатах контролю якості роботи аудиторської фірми, котра буде

перевірятись нею, та представники інших громадських організацій, які здійснюють незалежний громадський нагляд [5].

Важливою проблемою контролю якості роботи аудитора є чітке визначення форм контролю якості роботи аудиторів (аудиторських фірм).

Список використаних джерел

1. Загородній, А.Г. Аудит: теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / [Загородній А.Г., Корягін М.В., Єлісєєв А.В. та ін.] – [2-е вид., перероб., і доп.]. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 456 с.
2. Система контролю якості професійних аудиторських послуг [Електронний ресурс] : навчальні матеріали онлайн. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/13731120/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/sistema_kontrolyu_yakosti_profesiynih_auditorskih_poslug (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.
3. Єременко, Д.В. Розвиток аудиторських послуг в Україні [Текст] / Д.В. Єременко, Д.В. Кащевський // Зб. наук. пр. Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки). – 2012. – № 2 (18), Том 4. – С. 181-186.
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. – Київ : Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – Том.1. – 852 с.
5. Контроль якості роботи персоналу та його відповідальність [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.virtual.ks.ua/students/3689-quality-control-of-personnel-responsibilities.Html> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

Здреник В.С., к.е.н., доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Проведення аудиту фінансових інвестицій набуває актуального значення для потенційних інвесторів. Тому необхідно значну увагу приділяти аудиту фінансових інвестицій як незалежній експертній оцінці ефективності контролю вкладень у цінні папери. Питання аудиту фінансових інвестицій розглядаються в працях М.Т. Білухи, І.О. Бланка, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Я.В. Голубка З.В. Задорожного, С.Я. Зубілевич, В.І. Єфіменка, Г.Г. Кірейцева, Я.Д. Крупки, В.М. Пархоменка, А.А. Пересади, В.С. Рудницького, О.В. Сагової, В.В. Сопка та інших. Проте залишається невирішеною низка питань, пов'язаних з адаптацією світових принципів і підходів аудиту фінансових інвестицій до вітчизняних умов господарювання.

Аудит фінансових інвестицій – це незалежна експертна оцінка, яка спрямована на перевірку та виявлення помилок в обліку операцій з цінними паперами.

Голубка Я.В. [1] зазначає, що аудит фінансових інвестицій рекомендовано класифікувати залежно від завдань, що ставляться замовником аудиту: у складі фінансової звітності; під час виконання завдань спеціального призначення.

Кожен із зазначених напрямів аудиту фінансових інвестицій має свою мету, завдання, об'єкти, джерела, нормативно-правову базу, умови складання договорів, прийоми. У першому випадку аудит базується на операціях, пов'язаних зі всією діяльністю підприємства, в іншому – з суто інвестиційною сферою. Відповідно визначено стратегію аудиту під час перевірки фінансових інвестицій: як складової фінансової звітності та як самостійного завдання спеціального призначення.

Основною метою аудиту фінансових інвестицій є:

- перевірка правильності та законності фінансових інвестицій, відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності;
- перевірка правильності поділу корпоративних фінансових інвестицій за видами;
- перевірка правильності та обґрунтованості розподілу фінансових інвестицій на короткострокові та довгострокові періоди їх утримання.

Процес аудиту фінансових інвестицій, як правило, зводиться до таких етапів, як перевірка документального та юридичного забезпечення обліку фінансових інвестицій, перевірка реальності відображення їх у бухгалтерському обліку та у фінансовій звітності, відповідності їх

класифікації, визначення первісної вартості фінансових інвестицій при їх придбанні, оцінці на дату балансу, правильності визначення отриманих доходів та витрат від інвестиційної діяльності та перевірки ведення обліку з метою оподаткування [2, с. 341].

Організація аудиту фінансових інвестицій визначається, передусім, належним інформаційним забезпеченням аудитора, що стосується інвестиційної діяльності підприємства. Для перевірки фінансових інвестицій слід використовувати фінансову звітність, наказ про облікову політику підприємства, реєстри синтетичного і аналітичного обліку фінансових інвестицій, первинні документи, що підтверджують операції з фінансовими інвестиціями, відомості по рахунках 14 «Довгострокові фінансові інвестиції», 35 «Поточні фінансові інвестиції».

В аудиторському контролі використовують також інформацію зовнішніх джерел: банків, страхових компаній, інвестиційних фондів, кредитних спілок, торговельних партнерів, інших аудиторських та юридичних фірм. Важливе місце у формуванні інформаційного забезпечення аудиту інвестицій займають законодавчі, планово-нормативні та довідкові відомості

На етапі аудиту фінансових інвестицій здійснюється планування проведення аудиту операцій з фінансовими інвестиціями, зокрема:

- аудитор вивчає особливості бізнесу клієнта;
 - визначає ефективність та надійність систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю підприємства;
 - розраховує рівень аудиторського ризику та суттєвості;
 - визначає обсяг вибірки інформації відносно фінансових інвестицій;
- розробляє аудиторські процедури, які доцільно застосовувати під час виконання аудиту фінансових інвестицій;
- здійснює документальне оформлення результатів планування (складає план та програму аудиту фінансових інвестицій).

При складанні плану та програми аудиту фінансових інвестицій аудитор повинен визначати рівень суттєвості інформації, що підлягатиме перевірці. Суттєвість залежить від величини суми статті фінансової звітності або значущості помилки, допущеної за певних обставин у зв'язку з пропуском чи неправильним відображенням інформації. На основі зібраних доказів аудитор формулює думку щодо достовірності відображення інвестицій у фінансовій звітності та відповідності чинному законодавству – узагальнення результатів перевірки фінансових інвестицій.

Отже, аудитор повинен дослідити і вивчити систему обліку і внутрішнього контролю клієнта для того, щоб зрозуміти, як готується ця інформація, і мати певне уявлення про надійність досліджених систем, оскільки ця інформація використовується під час збирання аудиторських

доказів та формуванні думки аудитора про інвестиційну діяльність підприємства.

Список використаних джерел

1. Голубка, Я.В. Інформаційне забезпечення обліку та аудиту фінансових інвестицій [Текст] / Я.В.Голубка // Вісник Технологічного університету "Поділля". – 2003. – № 5, частина 2. – С. 103-107.
2. Сагова, О.В. Особливості організації та методики аудиту фінансових інвестицій [Текст] / О.В. Сагова // Економічний аналіз : збірник наукових праць. – 2010. Випуск 6. – С. 489-492.

Микитюк Л.В., студентка

Науковий керівник - Борик О.Я., старший викладач

Тернопільський інститут соціальних та інформаційних технологій
м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ ДЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Стабільний розвиток економік таких європейських країн як Німеччина, Данія, Франція, Чехія та ін. зумовлений у великій мірі ефективністю системи аудиторського контролю, який сприяє низькому рівню банкрутств суб'єктів господарювання. Проблематика у сфері контролю за належним виконанням аудиторської діяльності посідає одне з важливих місць у сьогодишньому розвитку економіки України. З цієї причини аналіз та запозичення досвіду у вітчизняну практику є надзвичайно актуальним на сьогодні.

Метою є дослідження особливостей аудиторської діяльності в зарубіжних країнах, розробка пропозицій адаптації окремих механізмів в Україні.

В Україні внутрішній аудит не знайшов широкого застосування на підприємствах. Недооцінку його засвідчує відсутність нормативної бази (законодавчо врегульованим внутрішній аудит є лише для банківської сфери), тому внутрішні аудитори підприємств змушені використовувати зарубіжний досвід проведення внутрішнього аудиту.

Об'єктивна необхідність запровадження внутрішнього аудиту на підприємстві зумовлена тим, що керівник чи власник хоче отримати

відомості про реальний стан справ на підприємстві. Крім цього, внутрішні аудитори допомагають керівництву попередити або виявити недоліки, порушення, вони здійснюють незалежне експертне оцінювання управлінських функцій. В основному, внутрішній аудит розглядає бухгалтерську інформацію та її достовірність. Метою внутрішнього аудиту є вдосконалення організації й управління виробництвом, виявлення й мобілізація резервів його зростання.

Внутрішній аудит аналізує ситуацію ризику і застерігає від банк-рутства, використовує ноу-хау для збільшення прибутку й ефективності нової технології, вживає заходів, що сприяють фінансовій діяльності підприємства. Його можна назвати системою, що суттєво зменшує вплив різноманітних ризиків.

За участю в процесі проведення аудиту різних фахівців і аудиторських організацій, аудит поділяють на:

- однопредметний – досліджуються питання одного виду;
- багатопредметний – провадиться фахівцями різних спеціальностей, а також різних аудиторських організацій;
- комісійний – провадиться кількома фахівцями різних спеціальностей, але однієї аудиторської організації.

За змістом і функціями в управлінні фінансово-господарською діяльністю аудит поділяють на:

- запобіжний, який має запобігати різного роду конфліктним ситуаціям у фінансово-господарській діяльності до виникнення їх;
- перманентний, який проводиться безперервно у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства;
- ретроспективний, який здійснюється після виконання господарських операцій здебільшого за минулий рік.

До основних робіт, які можуть здійснювати аудиторські фірми, відносяться:

- обов'язковий і добровільний аудит;
- оглядова перевірка;
- тематичні перевірки бухгалтерського і податкового обліку;
- трансформація бухгалтерського обліку;
- ведення обліку підприємства;
- відновлення обліку;
- виправлення помилок;
- автоматизація обліку;
- планування;
- аналіз;
- надання консультацій [1].

Аудит у Німеччині має кілька напрямків:

1) аудиторський контроль підприємства наприкінці фінансового року (перевірка правильності ведення бухгалтерських книг, перевірка річної звітності);

2) аудиторський контроль документів юридичної особи в період його підстави на предмет відповідності законодавству країни;

3) аудиторський контроль з доручення загальних зборів акціонерів (як правило окремі області діяльності акціонерного товариства, а не усі);

4) аудиторський контроль окремих сегментів ділової і фінансової діяльності (зокрема, депоновані цінні папери в кредитних установах);

5) аудиторські перевірки на предмет виявлення правопорушень, включаючи контрольні перевірки поточного характеру, превентивні перевірки з метою попередження можливих порушень;

6) контрольна перевірка всього підприємства чи його частини (при продажі).

Аудитори дуже обмежені у відношенні поєднання аудиторської діяльності з наступними видами діяльності:

1) здійснення діяльності в технічній і юридичній області;

2) науково-дослідна робота в інститутах наукового профілю, викладацька робота у вузах і університетах;

3) участь в операціях довірчого керування;

4) вільна професійна діяльність в області літератури чи мистецтва.

У Німеччині існують дві професійні аудиторські організації: Аудиторська палата і Інститут аудиторів. Членство в Аудиторській палаті є обов'язковим для кожного аудитора і кожної аудиторської фірми, а у Інституті аудиторів – добровільна, хоча в ній беруть участь понад 90% усіх німецьких аудиторів [2].

Завданнями Аудиторської палати є:

- сприяння реалізації й охорона інтересів своїх членів у професійній області;

- консультування й освіта своїх членів у правовій області щодо професійного статусу аудитора;

- спостереження за професійною діяльністю своїх членів.

Аудиторську діяльність в Чехії регулює Закон «Про аудиторську діяльність в Чехії», який відповідає правилам Європейського Співтовариства, а також регулює статус і діяльність аудиторів, аудиторських фірм та аудиторських помічників, статус і сферу Палати аудиторів Чеської Республіки і Ради для здійснення громадського контролю аудиту.

Дозвіл на проведення аудиту може отримати особа, яка:

а) має вищу освіту;

б) правоздатність, цілісність;

в) наявний, не менше 3 років професійний досвід помічника аудитора або досвід роботи на аналогічній посаді в іншій державі, принаймні 35 годин на тиждень або за аналогічний період в 3 роки, якщо практика в тиждень коротше;

г) пройшла аудиторський тест;

д) не була в останні 10 років виключена зі списку аудиторів або її сертифікат не був вилучений у зв'язку з накладенням дисциплінарних заходів;

е) не має заборгованості з податків, зборів, платежів, пені та штрафів;

є) не має простроченої заборгованості за медичну страховку або страхування, за соціальним забезпеченням та державною політикою зайнятості.

У Данії аудиторів призначають акціонери на щорічних загальних зборах. Аудитори мають право надавати професійні послуги певній організації до наступних зборів. Обмежень на кількість призначень аудиторської фірми для проведення однієї організації не має [3].

У Франції питання бухгалтерського обліку та звітності перебувають у віданні Міністерства фінансів, а аудиту — Міністерства юстиції. Аудит проводять бухгалтерські комісари, яких обирають на зборах акціонерів строком на 6 років. Після цього строк повноважень комісарів може бути продовжений, при чому кількість пролонгацій не обмежена.

Таким чином, визначивши особливості діяльності аудиторів в Україні та в провідних країнах світу, варто відмітити, цілком реальну можливість використання вищезазначеного досвіду на прикладі України. Головною умовою реалізації зарубіжного досвіду є інтерес з боку суб'єктів господарювання, які, нажаль, не бажають або не здатні забезпечувати проведення регулярних аудиторських перевірок.

Список використаних джерел

1. Гелюта Д. Науковий блог НаУ «Острозька Академія». Дмитро Гелюта, 08.12.2012., Економічний, Інститут права ім. І. Малиновського, Студентські публікації [Режим доступу]: <http://naub.ua.edu.ua/2012/audytorska-diyalnist-osoblyvosti-diyalnosti-audytovoriv-v-ukrajini-ta-mozhlyvist-zaluchennya-zarubizhnoho-dosvidu/>.

2. Скаско О. І. Організація системи аудиту в європейських країнах// О. І. Скаско / Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». 12.03.2012р. [Режим доступу]:http://fkd.khibs.edu.ua/pdf/2012_1/20.pdf.

3. Сиротюк Г. В. Проблеми організації внутрішнього аудиту// Г. В. Сиротюк / IV Международная научно-практическая конференция "Социально-экономические реформы в контексте интеграционного

выбора Украины (15-16 марта 2007 г.). [Режим доступа]:
http://www.confcontact.com/2007mart/3_sirotyuk.php.

Мягкова О.В., к.держ.упр., доцент
Київський міжнародний університет
м. Київ, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОСОРСИНГУ ФУНКЦІЙ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

З метою підвищення ефективності управління діяльністю будь-якого підприємства керівники зацікавлені в тому, щоб максимально ефективно використовувати можливості внутрішнього аудиту. Існують різні способи його організації і оцінки. Зростаючий інтерес до внутрішнього аудиту виправданий і обумовлений, на нашу думку, низкою чинників: підвищення ефективності діяльності підприємства, складова корпоративного управління, вимога до публічності компанії тощо.

Питанням внутрішнього аудиту приділяли увагу науковці-економісти М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Г.М. Давидов, Б.Ф. Усач, В.В. Бурцев та інші. Їхні дослідження були спрямовані на характеристику аудиту в системі внутрігосподарського контролю суб'єктів господарювання.

Поняття косорсингу функції внутрішнього аудиту є досить новим і незвичним. Ми звикли вже до аутсорсингу, консалтингу бізнес-процесів. Але саме косорсинг може бути найбільш ефективним при проведенні оцінки системи внутрішнього контролю або побудови власної системи внутрішнього аудиту на підприємстві.

Основними замовниками внутрішнього аудиту є рада директорів та вище виконавче керівництво підприємства. Сама функція внутрішнього аудиту може бути реалізована кількома способами. Виділяють три підходи до організації внутрішнього аудиту:

- 1) створення власної служби внутрішнього аудиту;
- 2) аутсорсинг – передача функції внутрішнього аудиту спеціалізованій компанії або зовнішньому консультанту;
- 3) косорсинг.

Косорсинг (від англ. cosourcing) – поділ функцій між підрозділами компанії і зовнішньою організацією (часткове залучення зовнішніх консультантів; частковий аутсорсинг) [2].

Даний варіант надає наступні переваги:

- з одного боку співробітники підприємства добре знайомі з внутрішньою організацією та галузевими особливостями бізнесу,
- а з іншого – є можливість використовувати послуги експертів в різних областях; мати доступ до високопрофесійних аудиторських кадрів; до передових технологій і методик проведення внутрішнього аудиту.

Крім того косорсинг дозволяє зберегти гнучкість у виконанні функцій внутрішнього аудиту та дозволяє створити усі необхідні умови для незалежності та об'єктивності під час виконання функцій внутрішнього аудиту.

Ефективність роботи служби внутрішнього аудиту тим вища, чим менші її функціональні зв'язки з іншими підрозділами. Обмеження відносин із різними службами та їх мінімізація мають позитивний вплив на вирішення окресленого кола питань. У протилежному разі, їх діяльність розширюється настільки, що результатом роботи стає не вирішення проблем, а їх констатація або фіксування [3].

До недоліків роботи підрозділу внутрішнього аудиту можна віднести:

- 1) недостатнє розуміння керівниками підприємства персональної відповідальності за діяльність служби внутрішнього аудиту;
- 2) порушення незалежності та об'єктивності під час виконання функцій внутрішнього аудиту;
- 3) недостатня кваліфікованість працівників служби внутрішнього аудиту у певних сферах діяльності підприємства.

Необхідність косорсингу виникає у ряді випадків, найбільш поширеними з яких є:

- потреба у проведенні разових або спеціальних проектів з внутрішнього аудиту;
- обмеженість власних кадрових ресурсів служб внутрішнього аудиту;
- потреба у професійній підготовці власних співробітників служб внутрішнього аудиту за допомогою прямої передачі знань і практичного досвіду від залучених для косорсингу фахівців;
- підвищення ефективності власної служби внутрішнього аудиту.

Не дивлячись на те, що косорсинг є більш витратним способом організації контролю, але в перспективі дозволить підприємству зекономити кошти. Косорсинг є найбільш доцільним до використання середніми підприємствами, які бажають розвивати власний бізнес з максимально ефективним використанням наявних ресурсів. Створювати власну службу внутрішнього контролю є недоцільним, а використовувати послуги інших незалежних спеціалістів є досить виправданим. Для великих підприємств використання косорсингу є менш привабливим за рахунок можливості розповсюдження конфіденційної інформації. Але,

навіть даний ризик можна зменшити, якщо скористатися послугами відомої аудиторської компанії, яка турбується про свій імідж.

Таким чином, при використанні косорсингу функцій внутрішнього аудиту підприємство отримує ряд переваг та можливість позбутися недоліків у роботі власної служби внутрішнього контролю. В останньому випадку у компанії з'являється можливість побудови власного відділу внутрішнього аудиту, що має необхідні навички і знання для виконання покладених на них функцій та досягнення поставлених цілей. На нашу думку, у перспективі, підприємства, які слідкують за збереженням майна та бажають розвивати власний бізнес з використанням сучасних передових технологій контролю будуть все більше користуватися послугами косорсингу.

Список використаних джерел

1. Аутсорсинг и косорсинг функции внутреннего аудита [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.kpmg.com/RU/ru/IssuesAndInsights//ArticlesPublications/Documents/IARCS_9r.pdf (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.
2. Аутсорсинг і косорсинг функції внутрішнього аудиту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ebskiev.com/ua/ebs-onlajn-dajdzhest/upravlinnya-kompanieyu> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.
3. Кравченко, В.В. Проблеми та перспективи розвитку внутрішнього аудиту в сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / В.В. Кравченко // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_17_ekon/stat_17/66.pdf (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.
4. Мельник, О.П. Внутрішній аудит у системі державного внутрішнього фінансового контролю [Текст] / О.П. Мельник // Збірник наукових праці Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право). – Вип. 2. – 2013. – С. 86-91.

Щербатюк В.В., д.э.н., доцент
Европейский университет Молдовы
г. Кишинев, Республика Молдова

ВОПРОСЫ ПЛАНИРОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Успешное развитие предпринимательской деятельности в Республике Молдова в значительной степени зависит от ее государственного контроля. Он представляет собой любую форму проверки, ревизии, аудита, оценки и анализа контролирующими органами на месте или путем прямого запроса от проверяемого лица документов и другой информации, которую он в соответствии с законом не обязан периодически представлять, по почте или телефону.

Планирование государственного контроля предпринимательской деятельности осуществляется с целью повышения его эффективности и на основе анализа критериев риска. Сущность этого анализа состоит в распределении риска по наиболее важным критериям, характерным для соответствующей области контроля и присуждении оценок по установленному масштабу, которые соотносятся с весомостью каждого критерия в зависимости от его релевантности для общего уровня риска. Применение баллов по каждому критерию осуществляется для каждого проверяемого лица/предприятия и завершается разработкой их классификации в зависимости от полученных баллов, в соответствии с индивидуальным уровнем прогнозируемого риска.

Оценка уровня прогнозируемого риска для каждого лица определяет частоту и интенсивность необходимых мер контроля в отношении данного лица.

Критерии риска представляют собой обстоятельства или характеристики субъекта и/или объекта, подлежащего контролю, и/или предыдущие взаимоотношения контролируемого лица и органа контроля, которые могут указывать на вероятность причинения вреда жизни и здоровью людей, окружающей среде, национальной безопасности вследствие деятельности физического или юридического лица.

Для каждой области контроля устанавливается не менее пяти критериев риска. Из них обязательными являются следующие: период осуществления проверяемым лицом деятельности, подлежащей контролю; дата осуществления последней проверки; предыдущие нарушения.

Каждый критерий риска распределяется по степеням/уровням интенсивности, которые оцениваются в диапазоне от 1 до 5, при этом «1» означает минимальную и «5» максимальную степень риска.

Для обязательных критериев риска заданные оценки могут быть следующими:

1) период осуществления проверяемым лицом деятельности, подлежащей контролю. Общее правило: чем больше стаж деятельности предприятия на рынке, тем лучше оно знакомо с законодательством, тем более внимательно относится к своей репутации и чаще внедряет внутренние системы контроля качества. Поясняющий пример:

Период деятельности предприятия	Уровни риска
Более 20 лет	1
15-20 лет	2
10-15 лет	3
5-10 лет	4
До 5 лет	5

2) дата проведения последней проверки. Общее правило: чем более длительный период, за который предприятие, подлежащее контролю, не проверялось, тем выше неопределенность относительно его соответствия нормативным требованиям. Поэтому минимальный риск присваивается предприятиям, которые недавно были проверены, и максимальный риск - предприятиям, деятельность которых не контролировалась в ближайшее время. Поясняющий пример:

Промежуток времени с момента осуществления последней проверки	Уровень риска
До 6 месяцев	1
6-12 месяцев	2
1-2 года	3
2-3 года	4
Более 3 лет	5

3) предыдущие нарушения. Общее правило: отсутствие нарушений на дату последней проверки указывает на готовность предпринимателя соблюдать закон и, следовательно, более низкий риск нарушения закона. В то же время наличие нарушений на последнюю дату осуществления проверки присвоить предприятию более высокую степень риска. Поясняющий пример:

Для каждого критерия риска устанавливается весомость в долях единицы (от 0,1 и выше), сумма которых должна равняться единице. При этом учитывается: цель, обязанности и область деятельности контролирующего органа; влияние выбранного критерия на

потенциальный ущерб, который желательно избегать; многосторонность источников риска.

Характер нарушений, выявленных при последней проверке	Уровень риска
Нарушения незначительные, не входящие в состав правонарушений или преступлений	1
Нарушения незначительные, являющиеся правонарушениями, и не причинившие ущерба третьим лицам	2
Нарушения, входящие в состав правонарушений, и причинившие ущерб третьим лицам	3
Нарушения, являющиеся составом преступления и причинившие незначительный ущерб третьим лицам	4
Нарушения, являющиеся составом преступления и причинившие значительный ущерб третьим лицам	5

После определения конкретных критериев и их весомости, они применяются в соотношении с каждым потенциальным предметом контроля, путем установления средневзвешенной специфической степени риска на основе следующей формулы:

$$P_o = (v_1 p_1 + v_2 p_2 + \dots v_n p_n) \times 200 ,$$

где:

P – общий риск, связанный с потенциальным предметом контроля;

$1, 2, n$ – критерии риска;

v – весомость каждого критерия риска;

p – уровень риска для каждого критерия.

В результате применения этой формулы общий риск будет варьировать в значительных пределах, и предприятия, получившие минимальные баллы, будут соотноситься с низким риском, а предприятия, получившие максимальные баллы, – с высоким риском и подлежат проверке в приоритетном порядке.

На основе такой классификации предприятий орган контроля составляет проект графика плановых квартальных проверок. Она также может использоваться для определения рекомендуемой частоты проверок для каждого отдельного предприятия.

Список использованных источников

1. Постановление Правительства Республики Молдова «Об утверждении Общей методологии планирования государственного контроля предпринимательской деятельности на основе анализа

критериев риска» № 694 от 5 мая 2013 г. // Официальный монитор Республики Молдова, 2013. – № 198-204.

2. Щербатюк, В.В. Основы финансово-хозяйственного контроля [Текст] : учебное пособие / В.В.Щербатюк, В.И.Евдокимович. – Кишинев : Европейский университет Молдовы, 2015. – 240 с.

СЕКЦІЯ 7
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМИ ТА ЇЇ ВПЛИВ
НА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

SECTION 7
FINANCIAL AND CREDIT SYSTEM AND ITS INFLUENCE ON THE
DEVELOPMENT ACCOUNTING INSTITUTE

Бендера Ю.М., студентка магістратури
Науковий керівник – Краснолуцька Л.М., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна

РОЗПОДІЛЕНИЙ ПРИБУТОК ЯК ОБ'ЄКТ ОПОДАТКУВАННЯ У ПРОЕКТІ
РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

На публічне обговорення представлені три концепції реформування податкової системи: урядову, парламентську та об'єднану від бізнесу і громадськості. Всі три мають одну мету – побудову простої, прозорої та справедливої податкової системи, що стимулює інвестиції, створює умови для сталого розвитку національної економіки з одночасним забезпеченням потреб Державного та місцевих бюджетів на виконання пріоритетних видатків [1]. Урядом запропоновано радикальну податкову реформу, сутність якої полягає у зменшенні навантаження на фонд оплати праці і роботодавця, спрощення адміністрування податків для бізнесу, зменшення суб'єктивізму, скорочення навантаження на найменш захищених громадян, вирівнювання умов для роботи всіх суб'єктів господарювання та відновлення справедливості, що повинно привести до покращення податкової культури в Україні.

Парламентська концепція характеризується ліберальним підходом до елементів оподаткування. Крім суттєвого пониження ставок податків, вона передбачає заміну податку на прибуток податком на розподілений прибуток за ставкою 15% і у цьому вона співпадає з об'єднаною концепцією від бізнесу і громадськості. Такий підхід співпадає з «естонською моделлю» податку на розподілений прибуток.

Слід зазначити, що податкова система Естонії різко відрізняється від класичної системи. Зокрема, оподатковується розподілений прибуток, а також скритий розподілений прибуток, а не корпоративний прибуток в

цілому. В Естонії цей податок називається податком на розподілений дохід (або ще подоходним податком). Донедавна він становив 21/79 від дивідендів (що в середньому складало 26,6%), а з 1 січня 2015 року 20/80, тобто в середньому 25%. Розподілом прибутку при цьому вважається виплата дивідендів, виплати і витрати, не пов'язані із комерційною діяльністю, а також зменшення статутного капіталу.

Отже, за результатами господарського року оподатковується не отриманий прибуток, а прибуток, що розподіляється. Такий порядок оподаткування прибутку вступив у дію 2000 року і не зважаючи на вступ Естонії до Євросоюзу, а згодом – до Єврозони не зазнав ніяких змін уже впродовж 15 років. Завдяки цьому податку естонські компанії мають ряд переваг і більш високі можливості вільного виходу на ринки ЄС. Даний податок добре інтегрований в естонську систему оподаткування, яка забезпечує профіцитний Державний бюджет [2].

Впровадження в Україні такого податку потребує докорінного перегляду принципів оподаткування, зокрема, принципу обов'язковості (під яким розуміють примусову і невідворотну сплату податків), а також принципу справедливості, відповідно до котрого ідентифікуються і контролюються дві умови:

1) горизонтальна справедливість (тобто юридичні та фізичні особи, що знаходяться у рівних умовах за об'єктами оподаткування, платять однакові податки);

2) вертикальна справедливість (тобто справедливий перерозподіл платежів між багатими і бідними).

Власне за своєю сутністю податок на розподілений прибуток являє собою в першу чергу подоходний податок з власників акцій та інших пайових цінних паперів. Тобто він більше торкається фізичних осіб, що суперечить головному пріоритету податкової реформи, за яким головна економічна цінність України – це люди.

Між тим, парламентська та об'єднана від бізнесу і громадськості концепції податкової реформи пропонують формувати систему оподаткування із непрямих податків (ПДВ та акцизний податок), носіями яких є громадяни, як кінцеві споживачі товарів (послуг), та прямих податків, які знову ж таки торкаються в основному фізичних осіб (податок на розподілений прибуток, ПДФО, податок на нерухомість, транспортний податок).

Отже, податковий тягар фактично перекладається на домашні господарства і реформа передбачає створення унікальних фіскальних умов лише для середнього і великого бізнесу. Зокрема, слід зазначити, що величезні втрати Державного бюджету передбачаються через незначну кількість акціонерних товариств, а відтак і власників пайових цінних паперів. Так, за даними ЄДРПОУ станом на 1 листопада 2015 року із

1112757 юридичних осіб акціонерних товариств всього 15672, тобто лише 1,4% [3]. Крім того, очевидно, що податок на розподілений прибуток матиме позитивний ефект для банківського бізнесу, який повністю акціонований і потребує підвищення рівня капіталізації для посилення своєї конкурентоспроможності. Тому вважаємо, що на перехідному етапі, до погашення Україною реструктуризованого державного боргу, цей податок доцільно запровадити для фінансових корпорацій з метою забезпечення передумов їх сталого розвитку з наступним залученням нагромадженого капіталу для виконання міжнародних зобов'язань.

Список використаних джерел

1. Податкова реформа : Презентація / Відповідальний за реформу, керівник Цільової команди реформи Наталія Яресько. - Міністерство фінансів України, вересень 2015 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/uploads/0/839-%20проекту%20Податкової%20реформи.pdf> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

2. Эстония [Электронный ресурс] : [Официальный сайт компании «LanoSolutions»] : рус. версия / LanoSolutions. — Текст. і граф. дані. — Вильнюс : Lano Solutions, 2015. — Режим доступу : <http://lanosolutions.com/страна-эстония/> (дата звернення: 19.11.2015). — Назва з екрана.

3. Кількість суб'єктів економіки за організаційними формами (на 1 листопада 2015 року) / Показники Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) // Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 15.11.15). — Назва з екрана.

Борик О.Я., старший викладач, **Лущинська І.Б.**, студентка
Тернопільського інституту соціальних та інформаційних технологій
м. Тернопіль, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Успішний соціально-економічний розвиток України на шляху ринкових перетворень можливий лише за умови ефективного функціонування підприємств, яке в свою чергу істотно залежить від наявності у підприємства необхідного рівня фінансового потенціалу.

Саме завдяки достатньому фінансовому забезпеченню господарської діяльності, вірному вибору способів та джерел мобілізації фінансових ресурсів та визначення найоптимальніших напрямів їх використання досягається зростання доходів підприємства. На жаль, слід констатувати, що сьогодні вітчизняні підприємства найчастіше обмежені у виборі фінансових ресурсів через їх недоступність, при цьому власних джерел коштів виявляється недостатньо і використовуються вони не завжди ефективно.

Отже, слід зазначити, що однією з найважливіших проблем, з якою стикаються вітчизняні суб'єкти господарювання в умовах українського сьогодення, є недостатня ефективність організації управління їх фінансовим потенціалом.

Вагомий вклад у розкриття суті фінансового потенціалу підприємства внесли такі дослідники, як Г. Бикова, Н. Давиденко, Ю. Сердюк-Копчекчі, С. Козьменко, П. Комарецька, Є. Кузькін, П. Пузирьова та інші. Неможливо оминати науковців, що займалися вирішенням питань управління фінансовим потенціалом та фінансовими ресурсами, а саме Л. Буряк, А. Даниленко, А. Загородній, В. Опарін, А. Поддєрьогін та інші.

Так наприклад Бикова В.Г., визначає фінансовий потенціал як сукупність фінансових ресурсів, що беруть участь у виробничо-господарській діяльності та можливістю їх залучення для фінансування майбутньої діяльності і певних стратегічних напрямів розвитку підприємства.

Фінансовий потенціал підприємства - можливість використання усіх власних та запозичених фінансових ресурсів у процесі господарської діяльності підприємства для максимізації прибутку та забезпечення своєї фінансової стійкості.

Механізм управління фінансовим потенціалом підприємства складається з фінансових методів, фінансових інструментів і організаційного забезпечення, в поєднанні яких через координацію дій можна здійснювати управління фінансовим потенціалом підприємства.

Організаційне забезпечення управління фінансовим потенціалом спирається не на виконання фінансових функцій, а на виявлення та задоволення загальних і локальних інтересів груп стейкхолдерів. Реалізацією їх займаються: спостережна рада акціонерного товариства, його правління, робітники, кредитори, потенційні інвестори у відповідності до загальної стратегії підприємства та її ключової фінансової стратегії.

Особливостями управління фінансовим потенціалом підприємств є наступні:

- врахування впливу конкуренції;
- визначення фінансових ресурсів;
- представлення об'єктом управління прояву результатів управління через розмір й строки протікання грошових потоків;
- необхідність оптимального розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів;
- розробка й прийняття рішень по досягненню певного компромісу між вимогами прибутковості, надійності й ліквідності капіталу промислових підприємств;
- потреба у формуванні фінансових ресурсів з різних джерел;
- регулювання структурних перетворень фінансового потенціалу;
- використання методів, управлінського впливу на фінансові ресурси.

Стабільний розвиток фінансового потенціалу господарюючих суб'єктів у сучасних умовах, що супроводжується мінливістю, не прогнозованістю та посиленням економічної глобалізації, значною мірою залежить від їхньої фінансової стійкості.

Складність управління фінансовою стійкістю полягає в тому, що її не можна розглядати як головну мету діяльності підприємства, оскільки досягнення належного рівня стійкості буде пов'язане передусім з відмовою від ризикових проектів, нововведень та додаткового залучення позикових коштів, що, зрештою, може спричинити до занепаду цього суб'єкта господарювання.

До основні напрямків управління фінансовим потенціалом підприємства, можна віднести:

- вдосконалення планування фінансових ресурсів;
- проведення діагностики фінансового стану підприємства;
- вдосконалення методології та методичного забезпечення його оцінки;
- створення системи фінансового моніторингу на підприємстві.

Також, сьогодні дієвим механізмом створення конкурентних переваг як на макроекономічному рівні, так і на рівні окремого підприємства є стратегія. Відсутність стратегії чи помилки у її виборі призводять до

неефективного використання обмежених виробничих ресурсів, втрати часу як найціннішого чинника ринкового успіху.

Під фінансовою стратегією доцільно розуміти гнучку, узагальнену модель розвитку фінансової системи суб'єкта господарювання, яка забезпечує її стійкість та адаптацію до зміни економічної ситуації, тобто формування стійкого фінансового потенціалу.

Стратегічне управління фінансовою стійкістю суб'єктів господарювання як система заходів, спрямованих на забезпечення їхньої фінансової стійкості в процесі стратегічного розвитку, передбачає чотири головні етапи:

- стратегічний аналіз фінансової стійкості;
- формування, вибір та оцінка стратегій забезпечення фінансової стійкості суб'єкта господарювання;
- забезпечення реалізації обраної стратегії;
- контроль за її реалізацією.

Отже, можна стверджувати, що успіх підприємницької діяльності знаходиться в безпосередній залежності від стану фінансового потенціалу суб'єкта господарювання та вибору стратегії їх фінансових ресурсів. Таким чином, стратегічне управління фінансовим потенціалом підприємства є дуже важливим і дієвим механізмом, що сприяє підвищенню фінансової стійкості господарюючого суб'єкта, його розвитку і ефективному функціонуванню.

Список використаних джерел

1. Бондаренко, Н. І. Фінанси підприємств [Текст] / Н. І. Бондаренко, Г. І. Войчук. — Х. : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2004. — 62 с.
2. Безбородова, Т. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств [Текст] / Т.В. Безбородова // Держава та регіони. — 2008. — № 5. — С. 21—23.
3. Комарецька, П. В. Формування стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства [Текст] / П. В. Комарецька // Національний дослідний економічний інститут Міністерства економіки України "Формування ринкових відносин в Україні" : зб. наук. праць. — Вип. 9. — К. : НДЕІ МЕРУ, 2006. — С. 90—92.
4. Котляревський, Я. В. Фінансовий менеджмент [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. рек. Міносвіти України / Я.В. Котляревський, Н.І.Передерієнко, О.М. Демяненко. – Львів : УАД, 2008. – 199с.

Іванович А. С., студентка

Науковий керівник - Полторак А. С., к.е.н., старший викладач
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИКІВ

Суб'єкти господарювання, які займаються окремими видами діяльності, в тому числі страховики, згідно ст. 141 Податкового Кодексу України мають враховувати особливості оподаткування цих видів діяльності та операцій. Так, своєчасне реагування на зміни у вимогах податкового законодавства суб'єктами господарювання, які займаються окремими видами діяльності, дозволить уникнути помилок в оподаткуванні на цих підприємствах, що обумовлює актуальність обраної теми.

З прийняттям закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» № 71-VIII від 28.12.2014 р. змінився загальний принцип визначення підприємствами об'єкта оподаткування податком на прибуток, що у повній мірі стосується також і страховиків. Для всіх суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють господарську діяльність на території України та за її межами, в т.ч. для страховиків, об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток з джерелом походження з України та за її межами, який визначається згідно з пп. 134.1.1 Податкового Кодексу України шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку чи МСФЗ, на різниці, які виникають відповідно до положень розділу III Податкового Кодексу України [1].

Зазначимо, що до 01.01.2015 р. для визначення фінансового результату до оподаткування страховики вели окремий облік доходів та витрат, пов'язаних із провадженням страхової діяльності, що оподатковувалась за ставками 3% та 0%, та іншої діяльності, не пов'язаної із страховою, що оподатковувалась за ставкою 18%. Відповідно, податок на дохід та податок на прибуток обліковувалися та розраховувалися окремо один від одного. Починаючи з 01.01.2015 р. у зв'язку із застосуванням нового підходу до оподаткування прибутку підприємств механізм оподаткування страховиків (п. 141.1 ПКУ) суттєво відкориговане, що представлено у п.141.1 Податкового Кодексу України. Ставки залишилися незмінними: страховики зобов'язані сплачувати податок на прибуток за ставкою 18% та податок на дохід у розмірах:

- 3 % – за договорами співстрахування від об'єкта оподаткування;

• 0 % – за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорами страхування додаткової пенсії.

Зауважимо, що зменшення об'єкта оподаткування податком на прибуток на суму страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих за договорами страхування, які оподатковуються за ставками, вказаними у пп. 136.2.1 (3 %) та 136.2.2 (0 %) Податкового Кодексу України, відповідно до оновленого механізму оподаткування податком на прибуток страховиків, нормами Податкового Кодексу України не передбачено [2].

З прийняттям закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» № 71-VIII від 28.12.2014 р. введено поняття «податкові різниці», тобто різниці, що збільшують або зменшують фінансовий результат до оподаткування. Так нарахований страховиком **податок на дохід** за ставкою, визначеною пп. 136.2.1 ПКУ, **є різницею, яка зменшує фінансовий результат до оподаткування** такого страховика. Дохід, зменшений на суму податку, включається до фінансового результату до оподаткування. Відповідно зазначеними нововведеннями встановлено зв'язок між обчисленням податку на прибуток та податком на дохід. Податковим кодексом України передбачено також коригування на різниці, пов'язані з формуванням страховиком технічних та математичних резервів, які визначаються згідно з пп. 141.1.3, 141.1.4 ПКУ.

Звертаємо увагу, що при визначенні фінансового результату до оподаткування необхідно враховувати доходи, зменшені на суму податку на дохід, і витрати від страхової діяльності, доходи і витрати від іншої діяльності та податкові різниці. На нашу думку в даній системі оподаткування існує протиріччя. Зменшення фінансового результату до оподаткування на суму нарахованого податку з доходів від страхування є обґрунтованим, однак, включення доходу від страхової діяльності до фінансового результату може призвести до подвійного оподаткування через те, що коригування фінансового результату до оподаткування на суму доходів, з яких вже сплачено податки, не передбачено вимогами Податкового Кодексу України. Відповідно доходи будуть оподатковуватися двічі: у складі податку на дохід та у складі податку на прибуток [3].

Таким чином, на нашу думку, новий механізм оподаткування страховиків суттєво збільшує податкове навантаження на цих суб'єктів господарювання. Вважаємо доцільним поновити ведення окремого обліку доходів та витрат, пов'язаних із провадженням страхової діяльності, що оподатковується за ставками 3% та 0%, та іншої діяльності, не пов'язаної

із страховою, що оподатковується за ставкою 18%, з метою уникнення подвійного оподаткування та удосконалення системи оподаткування страховика.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 20.09.2015 Р. / Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – С.112. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 09.11.15). – Назва з екрану.

2. Солдатова, О. Оподаткування страхової діяльності в 2015 р. податком на прибуток / Ольга Солдатова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zia.pp.ua/blogs/mon-toring-zm-n-zakonodavstva-ukra-ni/opodatkuvannja-strahovo-d-jalnost-v-2015.html> (дата звернення 09.11.15). — Назва з екрана.

3. Черв'як, С. Оподаткування страховиків: новий підхід (частина 1) / Сергій Черв'як [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gravis-audit.com.ua/opodatkuvannya-strahovikiv-noviy-pidhid-chastina-1> (дата звернення 09.11.15). — Назва з екрана.

Краснолуцька Л.М., к.е.н., доцент
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ У ФІНАНСОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Одним із найважливіших показників сталого розвитку кожного суб'єкта господарювання чи окремої галузі та економіки в цілому є рентабельність інвестованого (використовуваного) капіталу (Return on Capital Employed, ROCE або ROI). Даний показник також застосовується і в економічному аналізі прав власності з метою обґрунтування, наприклад, стратегічного напрямку земельної реформи [1].

Об'єктивність оцінки економічної ефективності залежить від однозначності підходів до показників, на основі яких проводяться розрахунки. Дослідження вітчизняної спеціальної та наукової літератури

спонукає до розкриття дефініції «оборотний капітал» як вагової складової інвестованого капіталу, оскільки у різних джерелах його вважають синонімом або оборотних активів, або обігових коштів [2, с. 134].

Національним положенням (Стандартом) бухгалтерського обліку як нормативно-правовим актом визначено, що оборотні активи – це гроші та їх еквіваленти, які не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [3].

Термін «оборотний капітал» відсутній у стандартних показниках і тому погляди на його сутність кардинально різняться. Генезис даної економічної категорії було перервано за часів радянської економіки внаслідок трансформації її в поняття «оборотні засоби, оборотні фонди», вилучення яких із наукової термінології відбулось лише після прийняття 1999 року Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність». Проте однозначного трактування категорія оборотного капіталу до цих пір так і не набула.

На наш погляд, у першу чергу слід звернутись до класичних світових фінансових джерел, наприклад, праць Ван Хорна, який зазначив, що існує два основні поняття оборотного капіталу: чистий оборотний капітал і бруutto-оборотний капітал. Використовуючи термін "оборотний капітал", бухгалтери, як правило, мають на увазі чистий оборотний капітал (net working capital), який є різницею між оборотними активами і поточними зобов'язаннями і показує здатність фірми вирішувати проблему своєї ліквідності [4, с. 363-364].

Фінансові аналітики, на відміну від бухгалтерів, під оборотним капіталом мають на увазі бруutto-оборотний капітал (gross working capital), тобто частину капіталу підприємства, яка інвестована в оборотні активи. Він визначається як різниця між оборотними активами і кредиторською заборгованістю, або як різниця між інвестованим капіталом і необоротними активами.

Джерелами формування оборотного капіталу є власні обігові кошти, довгострокові зобов'язання та короткострокові кредити і позики.

Власні обігові кошти – це частина власного капіталу підприємства, що інвестована в оборотні активи; вони розраховуються як різниця між власним капіталом і необоротними активами. За рахунок оборотного капіталу формується частина оборотних активів і типовим вважається, якщо запаси у повному обсязі формуються за рахунок оборотного капіталу, дебіторська заборгованість – частково, а джерелом формування високоліквідних активів, як правило, слугує кредиторська заборгованість.

Для оцінки ефективності управління оборотним капіталом розраховується його рентабельність, що залежить від трьох факторів:

1) мультиплікатора оборотного капіталу, який показує, скільки оборотних активів сформовано на кожну гривню оборотного капіталу. Значення мультиплікатора тим вище, чим більше кредиторської заборгованості залучено для фінансування оборотних активів;

2) коефіцієнту оборотності оборотних активів, який характеризує ділову активність підприємства;

3) маржі (рентабельності продажів), що слугує індикатором ступеню конкурентоспроможності продукції.

Визначаючи потребу в оборотному капіталі необхідно уникати високого рівня ризику, пов'язаного з нестачею оборотного капіталу і значною питомою вагою кредиторської заборгованості у фінансуванні оборотних активів. З іншого боку слід не допускати надмірного удорожчання фінансування, пов'язаного із значною часткою в оборотному капіталі власних обігових коштів.

Таким чином, розробляючи стратегію управління оборотним капіталом менеджменту суб'єкта господарювання слід мати на увазі два основні фінансові принципи:

1) рентабельність змінюється обернено пропорційно до ліквідності, тобто зростання ліквідності, як правило, відбувається за рахунок зменшення рентабельності;

2) рентабельність змінюється паралельно з ризиком (тобто між ризиком і дохідністю потрібно досягати компромісних рішень). Прагнучи до збільшення рентабельності, слід бути готовим до підвищеного ризику.

Список використаних джерел

1. Низалов, Д. Купить нельзя арендовать: станет ли аренда земли альтернативой [Електронний ресурс] / Д. Низалов. – Режим доступу : <http://www.ukragroconsult.com/news/kupit-nelzya-arendovat-stanet-li-arenda-zemli-alternativoi> (дата звернення : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.

2. Партин, Г.О. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / Г.О. Партин Г.О., А.Г. Загородній. – К. : Знання, 2006. – 379 с.

3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Текст] : офіц. текст : за станом на 18.03.2014 р. / Мінфін України ; Наказ, Положення, Стандарт від 07.02.2013 № 73. – Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата доступу : 21.11.2015 р.). – Назва з екрана.

4. Ван Хорн Джеймс С. Основы финансового менеджмента [Текст] / Дж.С. Ван Хорн, Дж. М. Вахович. ; Пер. с англ. – [12-е издание]. – М.: ООО "И.Д. Вильямс", 2008. – 1232 с.

Лобода Н.О., к.е.н., доцент

Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день однією з основних проблем в економіці України є незадовільний фінансовий стан, що проявляється в неефективному розміщенні фінансових ресурсів, недостатнім фінансовим забезпеченням подальшого розвитку на фінансовому ринку, неспроможністю утримати конкурентні позиції.

Ринок фінансових послуг є одним з механізмів забезпечення конкурентоспроможності економіки країни, оскільки розподіл фінансових ресурсів на цьому ринку відбувається на конкурентній основі, що дозволяє спрямувати інвестиційні потоки у найбільш привабливі сегменти економіки і тим самим сприяти економічному зростанню.

Саме тому, зміцнення ринку фінансових послуг України потребує дослідження сучасного стану його розвитку, виявлення проблем і своєчасності визначення основних напрямів його розвитку, що в сукупності впливає на ефективність функціонування економіки країни загалом.

Значну увагу дослідженню проблеми функціонування ринку фінансових послуг зробили економісти Г. Марковіц, Р. Мертен, Ф. Мишкін, Е. Петерс, В. Андрущенко, П. Куцик, О. Білорус, С. Боринець, В. Будкін, О. Гаврилюк, А. Гальчинський, О. Чабанюк та інші.

Ринок фінансових послуг є ринком, на якому відбувається обмін фінансовими ресурсами, надання кредиту та мобілізація капіталу. Об'єктивною підставою функціонування фінансового ринку є неспівпадіння потреби в фінансових ресурсах з наявністю джерел задоволення цієї потреби.

Фінансовий ринок – це відношення між населенням, виробниками і державою щодо перерозподілу вільних грошових засобів на основі повної економічної самостійності, механізму саморегуляції ринкової економіки, внутрішньогалузевого і міжгалузевого переливу фінансових ресурсів.

Основними проблемами українського ринку фінансових послуг є:

- відсутність належних правових засад для повноцінного розвитку ринку фінансових послуг;
- розбіжності в законах, які регулюють діяльність як самого фінансового ринку, так і окремих фінансових установ;
- постійні зміни в законодавчій базі щодо функціонування ринку фінансових послуг;

-
- недостатнє державне регулювання та нагляд за діяльністю банківських і небанківських фінансових посередників, здатних забезпечити цивілізованість, відкритість і доступність ринку фінансових послуг;
 - невідповідність законодавчого регулювання окремих видів фінансових послуг європейським нормам;
 - відсутність концепції довгострокового розвитку банківських і небанківських інститутів на ринку фінансових послуг;
 - нерозвиненість інфраструктури ринку фінансових послуг, зокрема – депозитарної системи;
 - недостатність капіталу та низький рівень професійної підготовки працівників значної частини небанківських фінансових установ;
 - відсутність якісної системи обліку, звітності, розкриття інформації щодо діяльності фінансових установ в Україні;
 - наявність факторів великих «ризиків» для інвесторів, позичальників і інших користувачів фінансових послуг;
 - значний ступінь недовіри з боку пересічних громадян до частини небанківських фінансових установ.

Для вирішення цих проблем насамперед необхідно забезпечити проведення активної державної політики, яка повинна бути направлена на подальший розвиток системи регулювання фінансового ринку та нагляду.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

SCIENCE EDITION

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН ТА СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

**ACCOUNTING CONTROL AND ANALYSIS IN CONDITIONS OF
INSTITUTIONAL CHANGES AND SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT**

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції

Materials
of II International scientific and practical
Internet-conference

25 листопада 2015 року

November 25, 2015

Відповідальний за випуск:
к.е.н., доцент, І.Б. Садовська

Responsible for issue:
Ph.D., associate Professor, I.B. Sadovska

Адреса редакції:
ГО «Науковий клуб «СОФУС»
а/с 553, м. Тернопіль, 46027

Кафедра обліку і аудиту ЛНТУ
вул. С.Ковалевської, 28, каб. 220, м. Луцьк
Волинська обл., 43024

Видавець:
Видавництво «Крок»
вул. Гайова, 56, м. Тернопіль, 46006
тел. +38 096-9431704

Підписано до друку 4.12.2015 р. Формат 60х90/16.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria. Умовн. друк. арк. 9,50
Тираж 300. Замовлення № 12/2.
